Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 76. évfolyam, 22. szám ■ 2011. május 29. ■ Húsvét ünnepe után 5. vasárnap (Rogate) Ára: 250 Ft

„De aki az Úrban bízik, aki az imádság vonalán fáradhatatlanul tartja a kapcsolatot, annak ereje megújul. Ezt nem csak a próféta (Ézs 40,30) tudja. Ez a mi tapasztalatunk is, amelyet boldogan adunk tovább Rogate vasárnapján."
Döbbenetes példázat ▶ *2. oldal*

„Egész bensőnket átjáró örömre Isten nélkül nem vagyunk képesek. Ez csak akkor születhet meg a szívekben, ha Isten és ember összemosolyog. Ha az ember együtt örül az Istennel."
Harkai hálaadás ▶ *3. oldal*

„Thesszalonika abban is példánk lehet, hogyan kell égre nézve a földön járnunk. A hétköznapokban az, aki az égre pislog, könnyen elesik. A lábunk elé kell néznünk. A hit és az üdvösség kérdésében azonban éppen fordítva van."
Mennybemenetel ünnepe ▶ *11. oldal*

Templomkertben otthonra lelt emlékmű ▶ *5. oldal*
Rogate – az imádság vasárnapja ▶ *7. és 10. oldal*
A Déli Egyházkerület melléklete ▶ *8–9. oldal*
Nagycsaládban élni jó! ▶ *12. oldal*
Interjú az „egycseppes esték" házigazdáival ▶ *13. oldal*
Gyermeknapi tűnődések ▶ *13. oldal*

Egy tízéves imádsága

■ Szabóné Mátrai Marianna

Hittanvizsgán ülünk egy önkormányzati iskola negyedik osztályában. Húsz gyerek alkotja a hittancsoportot. Miután három évet szorgalmasan végigtanultak együtt, miután három tankönyvet betéve tudtak, miután kívülről fújtak vagy hatvan ifjúsági és énekeskönyvi éneket, a negyedik tanév elején különös elhatározásra jutottak. Az órákat saját szavakkal elmondott rövid imádsággal kezdik. Óra végén jelentkezhet az a tanuló, aki a következő hittanórán pár mondatos, nem leírt, nem betanult imádsággal elkezdi majd a tanulást.

Mielőtt azt gondolnánk, ilyen hittanórákat egy másik bolygón tartanak, gyorsan elárulom: azért nem tolonganak a jelentkezők, kicsit biztatni kell a gyerekeket. És ha minden kötél szakad, elvállalja a papgyerek, neki hivatalból tudnia kell hangosan, saját szavakkal imádkozni.

Ezen az órán egy kislány imádkozik, mindenki összekulcsolt kézzel, mélyen lehajtott fejjel követi a hol gördülő, hol botladozó szavakat. Pici szünet után a rövid imádság ezzel a mondattal zárul: „És segíts Tibor bácsinak átmenni a vizsgán."

Tibor bácsi huszonöt éves fiatalember. Végzős teológushallgató. Ő vizsgázik ezen az órán hitoktatásból.

Amikor imádkozunk, egészen különleges módon éljük át azt, hogy nem vagyunk a világban egyedül. Pedig tán pont azért kezdtünk imádkozni, mert elhagyatottnak és tehetetlennek éreztük magunkat. Fölénk nőttek és kezdtek elhordozhatatlanná válni a gondok. Mint valami hegy közeledtek felénk, már-már betemettek az elvégzendő feladatok. Erőnk pedig a másodpercekkel fogyott, és egy ember sem akadt, aki mellénk állt volna. Elkezdtünk hát imádkozni. Megálltunk Isten előtt a kiszolgáltatottságnak ezzel a borzasztó tapasztalatával. És percek alatt ráébredtünk: nemhogy elhagyatottak nem vagyunk, hanem az a szövetségesünk, aki előtt nem zárulnak be az ajtók, és nem fogynak el a lehetőségek. Erőnk megsokszorozódott, és a végén még megláttuk azokat az embereket is, akikre valahogy mégiscsak számíthatunk.

Amikor imádkozunk, elcsitulnak az indulataink. Az imádkozó ember nem jól nevelt. Nem nyeli le az érzelmeit, és nem veszi elő az ünnepnapi szókincsét. Az imádkozó ember őszinte. A Biblia nagy imádságoskönyvéből, a zsoltárokból tanulta, hogyan kell imádkozni. Fordított erkölcsre finomkodó álpedagógia szoktat: Istennek csak a szép szavainkat szabad elmondani, mert azok illenek hozzá és a templomba. Így aztán a csúnyák, a haragosak az őket tápláló gyilkos indulatokkal együtt megmaradnak a felebarátnak. Micsoda fejre állított, hazug erkölcs!

A zsoltáros úgy imádkozik, hogy elpanaszolja Istennek minden bánatát. Elmondja, hogy rászedték, becsapták és elárulták. Hogy háta mögött összenevetnek. Igazságtalanul vádolják. Hogy nem mernek vele barátkozni. És szavakba önti azt a keserűséget is, amelyet az emberekkel kapcsolatban érez. Mint az áradat, jönnek a gondolatok és az érzések.

> **Amikor imádkozunk, egészen különleges módon éljük át azt, hogy nem vagyunk a világban egyedül. Pedig tán pont azért kezdtünk imádkozni, mert elhagyatottnak és tehetetlennek éreztük magunkat. Fölénk nőttek és kezdtek elhordozhatatlanná válni a gondok. Mint valami hegy közeledtek felénk, már-már betemettek az elvégzendő feladatok.**

Imádkozunk. És érdekes módon a robbanni kész feszültség elszáll. Kezdünk reálisan látni. Szembesülünk túlzó érzéseinkkel, hiperérzékenységünkkel, meglátjuk a sötét szemüveget, amely az egész világot befeketítette, nem csak a valódi árnyakat. És úgy érezzük, van elképzelésünk, hogyan jöjjünk ki a csapdából, hogyan építsük újjá szétroncsolódott kapcsolatainkat. Kire építsünk, és kivel kössünk megnemtámadási szerződést. Helyrezökkent ön- és helyzetérzékeléssel hagyjuk el az imádkozás belső szobáját.

Amikor imádkozunk, Isten szeretetteljes erőterébe lépünk. Ez a szeretet nem formálja át a világot és a másik embert, minket magunkat azonban bizonyosan. Mozgósítja belső tartalékainkat, sőt olyan erőt áramoltat belénk, amelyet semmilyen belső forrásból nem tudtunk volna elérni. Az imádság erő. Talpra állít. Visszaadja a bátorságot. Megtanít reálisan látni. És egész más színben tünteti fel a másik embert: igazi színében és valójában.

Hatalmas kincset adunk a tízévesek kezébe, amikor megtanítjuk őket az imádkozás magatartására és szavaira. Lehet, hogy a felnőttek elfeledkeztek már erről a kincsről. Tán a polcra tették, és belepte a por. Eldugták a fiókba, és ottfelejtették. Közben egyházfenntartók lettek. Teológusok. Presbiterek, felügyelők, hitoktatók és püspökök. Hűséges egyháztagok, akikre mindig számíthat a lelkészük.

Most tízévesek hittancsoportja nyújtja nekünk ezt az elfelejtett, beporosodott, hamisítvánnyal pótolt kincset. Fogadjuk el!

A szerző püspökhelyettes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője

SEMPER REFORMANDA

„Jó, hogy az ember reggel az első, este az utolsó dolgának az imádkozást tartsa. Gondosan óvakodjunk minden hamis, áltató gondolattól, mint például: várj még kissé, majd úgy egy óra múlva imádkozom, előbb még el kell végeznem ezt vagy azt. Az ilyen gondolat ugyanis elfeledteti az emberrel az imádkozást hétköznapi dolgok kedvéért. Ezek aztán annyira lekötik és körülfogják, hogy a végén aznap semmi sem lesz az imádkozásból. Adódhatik azonban néha olyasmi is, ami van olyan jó

vagy tán jobb is, mint az imádkozás, különösen ha a szükség úgy hozza magával. Ilyen értelemben kell vennünk Szent Jeromos mondását: »A hívőnek minden munkája imádság!« Hasonlóan mondja a közmondás is: »Aki hűségesen dolgozik, kétszeresen imádkozik!« Ezt pedig azért mondom, mert a hívő ember munkája közben is féli és tiszteli Istent, s az ő törvényére gondol, hogy senkivel se cselekedjék álnokul, ne lopjon, ne csaljon s ne sikkasszon. Munkáját e hit és gondolkodás kétségkívül imádsággá és istentiszteletté teszi."

Luther Márton:
Így imádkozzál!
(Balikó Zoltán fordítása)

Zászlóshajó a szeretetszolgálatban

Új épülettel gazdagodott a szarvasi intézmény

Szikrázó napsütés és harsány fúvószene fogadta május 22-én délelőtt a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség ünnepi hálaadó istentiszteletére igyekvőket. A hálaadás szava ezúttal azért hangozhatott fel, mert vasárnap átadták az – immár tizenkilenc éves – Ótemplomi Szeretetszolgálat új Szociális Alapszolgáltató Központját.

Az ünnepi istentiszteleten Mt 21,14–17 alapján elhangzott igehirdetésében *Gáncs Péter* elnök-püspök arról szólt, hogy miután Jézus megtisztította a templomot, eltűntek a kufárok, de ott maradtak a gyermekek, ott maradtak a betegek, a rászorultak. És ott voltak azok is, akik odavitték, odasegítették a vakokat, bénákat Jézus közelébe.

Folytatás a 4. oldalon

FOTÓ: WISZKIDENSZKY ANDRÁS

KÉT ÉVTIZEDE INDULT ÚJRA AZ EVANGÉLIKUS DIAKONISSZAEGYESÜLET

3. Fébé-nap Budahegyvidéken

A Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület újraindulása óta eltelt két évtizedért adtak hálát május 21-én, szombaton a budahegyvidéki evangélikus templomban. A kezdő úrvacsorai istentiszteleten *Gáncs Péter* elnök-püspök, az első Fébé-lelkész, *Gáncs Aladár* unokája szolgált igehirdetéssel. Kedves meglepetés volt, hogy a jelen lévő diakonisszákat egy-egy szál fehér gerberával és ajándék könyvvel köszöntötték. A Fébé-napon – a múlt felidézése mellett – a jelen örömei és a jövő tervei is terítékre kerültek.

A püspök a 20. zsoltárt választotta igehirdetése alapigéjének. Már a zsoltár címe is beszédes: *„Könyörgés győzelemért"* – hívta fel Gáncs Péter a figyelmet. „Ez azt sugallja, nem állunk nyerésre. Talán nekünk is van okunk így érezni, de figyeljünk a zsoltáros Dávid szavára: ne essünk kétségbe, hanem forduljunk Istenhez segítségért.

Folytatás a 4. oldalon

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Istenünk! Taníts minket imádkozni, hogy kitartóan és hűségesen forduljunk hozzád. Jézus Krisztus biztatására visszük eléd könyörgéseinket most is.

[Lektor:] Istenünk, aki tükröt tartasz elénk Jézus Krisztusban, engedd, hogy belenézve meglássuk egyházunk bűneit. Te segíts, hogy igazul hirdessük igédet, és állhatatosan vegyünk részt a szentségben. Bölcsességeddel taníts minket Krisztust élni, hogy Szentlelked nyitott életeket találjon, hogy mindannyian élő hittel vágyakozzunk rád. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Istenünk, aki tükröt tartasz elénk Jézus Krisztusban, engedd, hogy belenézve meglássuk a világ bűneit. Te add békédet, hogy békességet teremthessünk. Te vezess ki minket az emberiség válságából, hogy Szentlelked közösséget teremtsen közöttünk. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Istenünk, aki tükröt tartasz elénk Jézus Krisztusban, engedd, hogy belenézve meglássuk családunk és benne a magunk bűneit. Add, hogy a házastársak a te szereteteddel szeressék egymást. Segíts gyermekeinket jól nevelni, hogy megismerhessenek téged, és veled éljenek akkor is, ha felnövekszenek. Add, hogy jelenlétedet megtapasztalva hozzád ragaszkodjunk életünk minden órájában, és a te utadon járjunk. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Istenünk, aki tükröt tartasz elénk Jézus Krisztusban, engedd, hogy belenézve meglássuk, hogy bűneink visznek minket a betegségbe, a nyomorúságba és a félelembe. Te add, hogy bűnbocsánatodból éljünk, és ezzel elmúljon minden betegségünk. Te add bölcsességedet, hogy elkerüljünk minden nyomorúságot. Te adj nekünk hitet, hogy elmúljanak félelmeink. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Istenünk, aki tükröt tartasz elénk Jézus Krisztusban, engedd, hogy belenézve meglássuk, bűneink miatt a halál ítélete vár ránk. Te add reménységedet, hogy megtapasztaljuk az örök élet ajándékát, amelyet Jézus megváltásában kinyilatkoztattál nekünk, és ezzel benned reménykedve készüljünk utolsó földi óránkra. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Istenünk, aki Jézus Krisztusban megmutatod bűneinket, add, hogy megtapasztalhassuk bűnbocsátó szeretetedet őbenne, aki veled és a Szentlélekkel egy Isten, él és uralkodik mindörökkön-örökké.

[Gyülekezet:] Ámen.

myLuther
WWW.MYLUTHER.HU

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 5. (ROGATE) VASÁRNAP – LK 18,1–8

Döbbenetes példázat

A VASÁRNAP IGÉJE

Kirajzolódik előttünk a kép a bíróról, aki unja és utálja az egészet, elege van a munkájából, már legyint mindenre, s ha mégis elvégzi a feladatát, azért teszi, hogy ne zaklassa már ez a kellemetlen vénasszony. Ez lenne a nagy tiszteletnek örvendő bíró? Azután a példázat második felében egyszer csak kiderül, hogy Isten a bíró. Döbbenetes. Már-már a blaszfémia határát súrolja.

Nem Isten-káromlás, ellenkezőleg: Isten-dicséret! Pedig sokan, akik igazán belegondoltak a példázat lényegébe, joggal kapták fel a fejüket. Jézus hamis bíróhoz hasonlítja az Istent? Az Isten igazságát, segítőkészségét bemutató példa éppen egy Istent nem félő, embereket nem becsülő bíró?

Nem az egyetlen ilyen példázat ez. Jézus számos alkalommal megdöbbenti hallgatóit, amikor erkölcstelen, csaló, ma úgy mondanánk: polgári mérce szerint elítélendő embereket állít elénk, s az ő tevékenységük nyomán beszél Isten országáról vagy Istenről magáról. A legismertebb ezek közül a hamis sáfár példázata (Lk 16,1–13). De jól ismerjük a példát a tolvajról, aki éjszaka tör be (Lk 12,39), vagy a földben kincset találó emberről, aki meg akarja venni a földet (Mt 13,44). Jézus fel akar rázni, meg akar hökkenteni minket azért, hogy emlékeztessen: Isten gondolatai nem a mi gondolataink, és a mi gondolataink nem Isten gondolatai.

A példázatokban tehát nem az a példa, amit a hamis bíró, a hamis sáfár, az éjszakai tolvaj vagy a kincses földet megvásárló ember tesz. Az az izgalmas, hogy ezek révén derül ki Isten szeretetének határokat, megszokásokat, emberi sémákat átlépő volta.

Mai igénk hitünkre kérdez rá. De nem úgy, hogy feltételül szabja: ha hajlandó vagy hinni, majd Isten igazságot szolgáltat neked; ha nem hiszel, akkor ne is reménykedj igazságos elbírálásban. Az ilyen gondolatsor nagyon is emberi. Igénk, amikor hitünkre kérdez rá, háromszoros evangéliumról is beszél. Ez az örömhír ébreszti, erősíti, tartja meg a hitet. Szól választottságunkról, amely Isten jóságának kiemelkedő jele, Isten igazságszolgáltatásáról, amely nem emberi igazságon alapuló ítélet, és arról, hogy az Emberfia visszajön! Ez az evangélium ébreszti a hitet, amely azután a kitartó imádságban jelenik meg.

A kérő asszony ínségében fordul a hamis bíróhoz. Amikor azonban a példázat értelmet nyer, kiderül, hogy rólunk van szó. Ám a mi helyzetünk gyökeresen más. Mi Isten választottai vagyunk és lehetünk. Megadta nekünk azt a nagyszerű ajándékot, hogy meghallhattuk szavát, megérezhettük szeretetét, belekóstolhattunk kegyelmébe. Kiválasztottak vagyunk, s ez nem a mi teljesítményünk, hanem Isten jóságának következménye. Ha ezt megtapasztaljuk, nem maradhat el a dialógus, hiszen szól hozzánk, s mi válaszolhatunk neki.

A példázat második evangéliumi mondanivalója, hogy Isten igazságot szolgáltat választottainak. Mielőtt eluralkodna rajtunk a túlzott büszkeség, érdemes végiggondolnunk: ez nem a világ bírósága, nem az emberek ítélőszéke. Itt Isten igazsága válik nyilvánvalóvá. Ez az igazság egyszerre lesújt és felemel. Nem arról szól, hogy mi a magasabbrendűségünk, kiválasztottságunk tudatában kihúzhatjuk magunkat: lám, lám, nekünk van igazunk a csúf, hamis, igazságtalan és igazságot nem ismerő világgal szemben. Ellenkezőleg. Kiderül, hogy mi is híján vagyunk az igazságnak, mi is jogosan kaphatnánk elítélő mondatokat a világ igazságosztóitól, sőt mi is könnyűnek találtatunk az igaz Bíró mérlegén. Amikor Isten igazságot szolgáltat, akkor kiderül az, amit Pál apostol így fogalmaz a *Rómaiakhoz írt levélben: „…nincsen, aki jót tegyen, nincs egyetlenegy sem.”* (3,12)

És mégis, Isten a választottainak igazságot szolgáltat. Nem a mi igazságunkat, mert abba belepusztulnánk. Az ő igazságát. A Krisztus keresztjének az igazságát! Őmiatta és csakis őmiatta fogad el minket igaznak – azaz igazít meg. Mert az isteni igazságszolgáltatás nem az, amikor a „felhőkön trónoló szakállas öregúr” villámokat szór, hanem az, amikor Krisztus keresztjére tekint, és Krisztusért megkönyörül rajtunk. Hát nem arra sarkall ez minket, hogy kitartóan imádkozzunk, könyörögjünk, hozzá kiáltsunk? Hiszen megkaptuk a döntő információt: igazságot szolgáltat választottainak, akik éjjel-nappal kiáltanak hozzá.

Az imádságra buzdító harmadik evangéliumi bejelentés, hogy az Emberfia visszatér. Akkor van értelme kiáltani, ha van távlat. Néhány évre választott tisztviselőknek, politikusoknak lehet könyörögni, lehet tőlük kérni, azután jön a ciklus vége, jön a váltás, s amit kértünk, máris bizonytalanná válik. Akihez mi fordulunk napi kéréseinkkel, az kezdettől fogva volt, itt is járt közöttünk, jelen is van Lelke által, de visszajön az idők végeztével. Ez csak az idők vége lesz. Az Élet akkor kezdődik igazán. Vele, a visszatérő Emberfiával, Jézussal lehetünk napi kapcsolatban az imádság vonalán.

A nagy kérdés példázatunk szerint, hogy az Emberfia, amikor visszatér, talál-e hitet. Talál-e olyan embereket, akik meghallották az evangéliumot, és nem fogták vissza a bizalom mozdulatait, nem gátolták azt, hogy az Isten szeretete a nagy találkozás után hatékony legyen az életükben. Az örömhír azért árad, hogy el ne utasítsuk azt, aki érkezik.

Igénk így kezdődött: *„Arról is mondott nekik példázatot, hogy mindenkor imádkozniuk kell, és nem szabad belefáradniuk.”* Belefáradunk, kiégünk, könnyen padlóra kerülünk ebben a világban. De aki az Úrban bízik, aki az imádság vonalán fáradhatatlanul tartja a kapcsolatot, annak ereje megújul. Ezt nem csak a próféta (Ézs 40,30) tudja. Ez a mi tapasztalatunk is, amelyet boldogan adunk tovább Rogate vasárnapján.

■ HAFENSCHER KÁROLY

Imádkozzunk! Add, Urunk, hogy az imádsággal ne csupán néhány percet szenteljünk neked életünk napjaiból, hanem életformánkká lehessen a veled való beszélgetés. Köszönjünk, hogy az imádság alapjául szolgáló hitet te ébreszted bennünk jóságod örömhírével. Megfáradt keresztény népedet újítsd meg az imádság lehetőségével. Ámen.

Ökumenikus esketési szertartások

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Hosszú tárgyalások, kiadós egyeztetések és komoly teológiai munka eredményeként 2001-ben megjelent az *Ökumenikus esketési szertartások rendje* című füzet. Kiadója a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa.

Az anyagot hat fejezetre osztották a készítők: a katolikus–evangélikus, a katolikus–református és a református–evangélikus esketési rendek kétkétféle variációban, attól függően, hogy az adott szertartást melyik templomban tartják.

Az ajánlást *dr. Seregély István* érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia akkori elnöke, *dr. Bölcskei Gusztáv* püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke és *D. Szebik Imre,* a Magyarországi Evangélikus Egyház akkori elnök-püspöke írta alá. Mindhárom egyház vezetői egyetértően kinyilvánították, hogy a házasságkötés ökumenikus szertartása a közösen kidolgozott és jóváhagyott esketési liturgiák szerint történjék. Külön áldást kértek mindazok életére, akik családjukban már megélik az ökumenikus közösséget.

Az elmúlt tíz év gyakorlata sok örömöt szerzett és számos problémát a felszínre hozott. Volt, ahol megvalósult a közös rend hatására a felekezetközi találkozás, és családok az egység szellemében indulhattak közös útjukra. Magam is végeztem jó néhány ilyen ökumenikus szertartást.

Sajnos volt, ahol az egyik vagy másik fél mindent megtett azért, hogy ne jöjjön létre az iratban megengedett és kidolgozott közös szertartás.

Az ökumené személyfüggő. Helyi lelkészek hozzáállásától éppen úgy függ, mint egyházi vezetők támogatásától vagy fékezésétől. Az ökumené azonban visszafordíthatatlan folyamat. S akkor is, ha nehézségek mutatkoznak, tudjuk, hogy Urunk parancsának engedelmeskedve – *„mindnyájan egyek legyenek”* – végezzük az ökumenikus esketés liturgiáját.

A füzet – tudomásom szerint – nem jelent meg újra, de a rendet közölte a római katolikus házasságkötési szertartáskönyv. Tapasztalatom, hogy többen keresik: lelkészek és házasulandók egyaránt. Ideje hát, hogy evangélikus egyházunk is közreadja saját rendtartásaiban ezt a lehetőséget.

A *Liturgikus könyv* második kötete vállalkozott erre. A házasság megáldásának evangélikus liturgiáját követő fejezetben megtaláljuk a testvéregyházakkal közösen végezhető szertartások mindkét rendjét: az evangélikus–katolikus esküvőét a katolikus templomban, illetve az evangélikus templomban tartandó forma szerint, továbbá az evangélikus – református esküvő anyagát mid az evangélikus, mind pedig a református templomban tartandó alakban.

A második kötet anyagában a szöveg – mivel az sok egyeztetés és engedélyezés eredménye – változatlanul, szóról szóra az eredeti füzettel megegyező módon jelent meg. (A református–katolikus esketési szertartások anyagát természetesen nem közöljük, hiszen az a mi szolgálatunkat közvetlenül nem érinti.)

Az ökumenikus szertartástan alaptételei közé tartozik, hogy mindig a házigazda határozza meg a liturgiát. Ezért van eltérés a különböző templomokban végzett szolgálatokban. Ha tehát evangélikus–református esketést tartunk evangélikus templomban, akkor az evangélikus liturgia a meghatározó, de egyenrangú félként és a maga legfontosabb felekezeti sajátosságait hozzáadva van jelen a református lelkipásztor. Ha az esketésre a református templomban kerül sor, akkor a rendje a református szertartás megszokott formája szerint zajlik, de egyenrangú fél az evangélikus lelkész is, aki saját szertartásának elhagyhatatlan elemeit hozza és elvégzi a szolgálat keretében. Ugyanez a szabály vonatkozik az evangélikus–katolikus esketésre is.

A rend adott, mégis elkerülhetetlenül fontos az, hogy a két felekezet lelkipásztora együtt végezze a jegyesoktatást, és az esküvő előtt alaposan végigbeszéljék a szertartás menetét. Ez sok félreértést, kellemetlenséget és későbbi gondot megelőzhet.

Korábban igen sok családi feszültség forrása volt a felekezeti különbözőség. Ma adva van egy olyan lehetőség, amely megkönnyíti a sok szempontból nem könnyű első lépéseket, és meghatározhatja a közös út későbbi szakaszait. Sokak számára azonban tíz év után is ismeretlen ez a rend. Adjuk tovább, ismertessük meg gyülekezetünk tagjaival ezt a lehetőséget!

■ HK

Az *Evangélikus Élet* 2005–2010. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

Ketten a kenuban

Lelkésziktatás Debrecenben

▸ *Balázs Viktóriát* iktatta lelkészi szolgálatba *Sztankó Gyöngyi,* a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye esperese május 21-én a debreceni evangélikus gyülekezetben. A közösség történelmében kétszeresen is különleges alkalom volt ez: Viktória az első nő a debreceni parókus lelkészek sorában, és két parókus lelkésze sem volt még a gyülekezetnek. *Réz-Nagy Zoltán* helyi lelkipásztor és a debreceniek már hosszú évek óta tervezték e lépés megtételét – most az időt és az embert is alkalmasnak találták.

Az ünnepi istentisztelet liturgiai szolgálatát Réz-Nagy Zoltán és *Sándor Frigyes,* a Borsod-Hevesi Egyházmegye esperese végezte; Viktória teológushallgatóként az ő mentorsága alatt töltötte hatodévét. *Fabiny Tamás,* az Északi Egyházkerület püspöke az úrvacsorai liturgia szolgálatába kapcsolódott be.

Sztankó Gyöngyi Zsolt 27,4 alapján – *„Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy az Úr házában lakhassam egész életemben…”* – mondott iktatóbeszédében kiemelte: ahogyan kapukon, ajtókon át lépünk Isten házába, Viktória útja is kapukon, fancsali, miskolci kapukon át vezetett idáig.

A debreceni templom kapuján Viktória három évvel ezelőtt lépett be, és mindenki tapasztalja azóta, hogy szolgálatának két fő területén, a gyülekezetben és az egyetemi közösségben hogyan tolmácsolja készenlétén, segítőkészségén, igehirdetésén keresztül az Úristen mentő szeretetét. Istennek és embernek egyaránt tetszeni és megfelelni akaró, alkalmazkodó, nyitott, a kollégákkal jó kapcsolatra törekvő, a debreceni közösség épülését és Isten dicsőségét munkáló életre és szolgálatra bátorította végül esperese a fiatal lelkésznőt.

Szószéki szolgálatában Balázs Viktória életünk változó és állandó oldalairól, az Úr jóságáról és ajándékairól beszélt, személyes hangon fejezve ki Istennek és embereknek háláját és köszönetét. A gyülekezet honlapján olvasható prédikációjának alapigéje Jak 1,17 volt: *„…minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása.”*

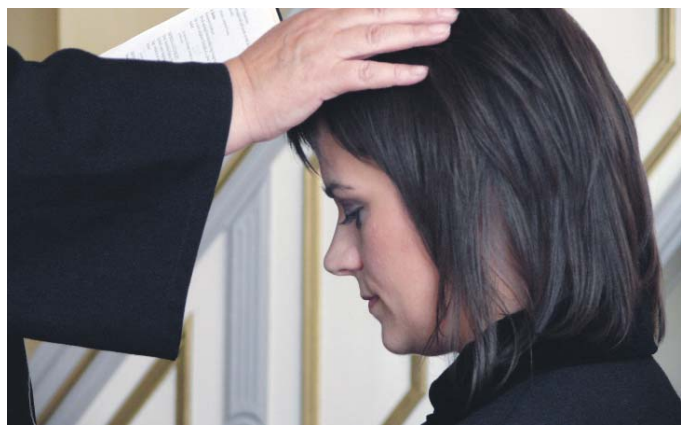

Az istentiszteletet ünnepi közgyűlés követte. Sztankó Gyöngyi esperes, *Pazár István* gyülekezeti felügyelő, Réz-Nagy Zoltán lelkész, *dr. Joób Árpád* presbiter, *Köbli Tamás* domonkos rendi szerzetes, Sándor Frigyes esperes – akit sokan elkísértek a miskolci gyülekezet tagjai közül –, végül pedig Fabiny Tamás mondta el köszöntését. Utóbbi sikeres sportágunkra, a kenura utalva hangsúlyozta: ha Viktória és Zoltán egymásra figyelő, jobbról-balról harmonikus ütemben, térdelve lapátoló párost alkot, akkor a gyülekezet kenuja ezután is egyensúlyban marad, és jó irányba, gyorsabban halad. Kérte továbbá: fogadják egymást örömmel, küzdőtársakként, közös szolgálatukat egy ritmusban, egy lélegzettel és szívdobbanással végezzék.

Végül röviden Viktória életéről: Miskolcon született 1978-ban. Fancsalon nőtt fel, ahol *Péter Jenő* lelkészsége idején az ifjúsági és gyülekezeti élet lelkes résztvevője volt. A fancsali évek és a balatonszárszói ifjúsági konferenciák hatására jelentkezett az Evangélikus Hittudományi Egyetemre, ahol 2008-ban szerzett diplomát. Gyakorlati évét a miskolci gyülekezetben töltötte, majd 2008 augusztusában – püspöki kihelyezéssel – került Debrecenbe. Itt beosztott és egyetemi lelkészként végezte szolgálatát. Sikeres parókusi vizsgája után hívta meg őt a gyülekezet presbitériuma parókus lelkésznek.

■ Tóth Katalin

Hálaadó istentisztelet, püspöki szolgálattal

▸ Hálaadó istentisztelettel zárultak május 21-én, szombaton a Harkai Evangélikus Egyházközségben az újjáépítési, illetve fejlesztési munkálatok. Az ünnepi alkalmon *Ittzés János,* a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdette Isten igéjét, az oltári szolgálatban *Gabnai Sándor,* a Soproni Egyházmegye esperese és *dr. Wagner Szilárd,* az egyházközség lelkésze segédkezett. Az istentiszteleten közreműködött a gyülekezet kamarakórusa is.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészi vezetője 1Thessz 5,16–18 alapján a valódi, keresztény örömről, annak távlatairól beszélt az egybegyűlteknek. Ahogy mondta: a kamaszos vihogáshoz vagy ahhoz, hogy rövid időre jól érezzük magunkat, nincs szükségünk Istenre, de a Pál apostol által leírt, egész bensőnket átjáró örömre Isten nélkül nem vagyunk képesek. Ez csak akkor születhet meg a szívekben, ha Isten és ember összemosolyog. Ha az ember együtt örül az Istennel.

Az úrvacsorás istentiszteletet rövid közgyűlés követte, melyen *Gosztola Szabolcs* egyházközségi felügyelő beszámolója hangzott el az elmúlt egy évben a templomon és környezetében elvégzett munkákról. Először a toronytető újult meg: megerősítették a toronysüveg ácsszerkezetét, kicserélték a lécezést, és a korábbi palaborítás helyett rézlemez fedést kapott az épületrész. A projekthez négymillió forintot pályázati úton nyert az egyházközség, a Magyarországi Evangélikus Egyház pedig további ötmillió forint támogatást nyújtott. Ezután a harkaiak – széles körű társadalmi munkában – újjáépítették a templomkerítésnek a falu főutcájára néző szakaszát. Elkészült továbbá a templomudvaron egy térkövezett, faszerkezetes, fedett pavilon, amely kitűnő helyszínül szolgálhat a szabadtéri összejövetelekhez.

A szerző felvétele

A harkai oltár előtt Ittzés János és Wagner Szilárd

A felügyelő a gyülekezet nevében köszönetet mondott *Forrás Valériának,* aki adományként restaurálta a templomi oltárképet, Wagner Szilárd lelkész pedig Gosztola Szabolcs munkáját méltatta, aki – szintén adományként – áthuzalozta, megtisztította és újrafestette a keresztelőkút feletti csillárt.

A közgyűlés végén a gyülekezet jelképes ajándékkal, valamint a harkai püspöki szolgálatok fényképeiből készített montázzsal köszönte meg a püspöki székből hamarosan felálló Ittzés Jánosnak a egyházközségben végzett, emlékezetes szolgálatait.

Az ünnepi istentiszteletet udvari szeretetvendégség követte, az evangélikus nőegylet aktív közreműködésével.

■ Gosztola Eszter

Hacsak…

ÉGTÁJOLÓ

Ha csak ezen múlna, hogy jó pap vagyok-e, most még örülhetnék is! Mert megint tanultam valamit. Köztudomású ugyanis, hogy ezt a rovatot itt, az *EvÉlet* 3. oldalának alján püspöki publicisztikának szokás nevezni. És én éppen ezért gyakran voltam nyugtalan itt megjelenő írásaim miatt. Talán alkati sajátosság, vagy egyszerűen tehetség dolga, vagy annak hiánya okozza: nekem sokszor nem sikerült valamilyen éppen aktuális, esetleg a széles közvéleményt foglalkoztató eseményhez kapcsolnom mondanivalómat. Pedig én ezt eddig a publicisztika műfajához nélkülözhetetlen feltételnek gondoltam. S ha alkalomadtán ilyesmivel próbálkoztam, időnként még erőltetettnek is éreztem a dolgot.

Ezért mondom: előbb is fellapozhattam volna az *Idegen szavak szótárát* (Osiris Kiadó, 2007)! Ott ugyanis a *publicisztika* szó első jelentéseként ezt olvasom: *széles körű, napi hatást célzó gondolati próza az újságírásban.* És ez azt jelenti, hogy az aktualitásnak nem feltétlenül az írás okaként, esetleg indokaként kell jelen lennie, hanem az írás által elérendő célnak kell időszerűnek, fontosnak lennie. Nem tagadom, kissé felszabadított ez a szócikk. Hiszen megint valami ilyesmi kívánkozik ki belőlem. Hát, tessék!

Gyakran átéltem már, hogy a Szentírásnak egy-egy – jól ismert, de hónapokig eszembe sem jutó – igéje egyszer csak megelevenedik, befészkeli magát gondolataimba, s nem tudok tőle szabadulni. Hiszem, hogy az így hangsúlyossá vált mondatok Istentől valók. Természetesen mindenekelőtt úgy, hogy a Szentírás Isten igéje, de úgy is, hogy azok a megelevenedő mondatok nem maguktól fényesednek ki, hanem az Úristen teszi fontossá, élővé s nem ritkán nyugtalanítóvá is őket.

Így vagyok most már hosszabb ideje – nagyjából az egyházkerületi közgyűlés elé készített püspöki és a zsinat elé terjesztett elnök-püspöki jelentésem írásának heteitől – Jézus Krisztus Urunk egyik nehéz, figyelmeztető szavával: *„…ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztek el.”* (Lk 13,3.5) Akkor mondta ezt, amikor egy alkalommal hírt vittek neki Pilátusnak, a római helytartónak a jeruzsálemi templom udvarán elkövetett vérengzéséről és egy – ma így mondanánk – tömeges üzemi balesetről, amelyben a siloámi toronyépítésnél tizennyolcan pusztultak el.

Az evangéliumi tudósításból arra lehet következtetni, hogy a hírvivők és a közvélemény hamar levonta a következtetést: megérdemelték a sorsukat. Ahogy az már lenni szokott, különféle feltételezések kaptak lábra. Úgy gondolom, másnapra már voltak olyanok is, akik a piacon vagy az utcasarkokon tárgyalva az esetet teljes bizonyossággal megállapították, mi volt a tragédia oka, és mi volt a bűnük a nyomorultul elpusztított galileaiaknak és a szerencsétlenül járt jeruzsálemieknek, amiért Isten büntetése így sújtotta őket.

Jézus Urunk egy mondatával lehetetlenné teszi ezt az okoskodást. Nem magyarázza, nem indokolja meg a tragédiákat; ezt a kérdést nyitva hagyja, amikor megállapítja, hogy az áldozatok sem voltak bűnösebbek a többieknél. De akik eddig „megúszták”, akiket eddig elkerültek az ilyen tragédiák, ne gondolják, hogy érdemük, bűntelenségük, kiválóságuk miatt nem érte még őket ilyen baj. S ekkor koppan a mondat: *„…ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztek el.”*

Kedves olvasó! Érezzük-e, értjük-e, hogy Jézus szava egészen más dimenzióba helyezi a tragédiák, katasztrófák, kudarcok és sikertelenségek híreit? Mindegyik Isten előtti önvizsgálatra és bűnbánatra indít. Az élő Isten mindenhatóságának és végtelen irgalmasságának felismerése arra sarkall bennünket, hogy minden helyzetben hozzá való viszonyunkban értelmezzük és értsük meg sorsunkat.

Rossz híreket bőven hallhatunk mi is. És mintha egyre több lenne belőlük. Szinte apokaliptikus képek villannak fel képernyőinken, amikor rettenetes erejű földrengésről, cunamiról, árvizekről, hurrikánokról tudósítanak. Romba döntött városok, halálos sugárzással fenyegető sérült atomreaktorok, elmosott falvak, otthonukból menekülni kényszerült százezrek, a mocskos áradat habjain utazó holttestek… Van-e szív, amely meg ne indulna ennyi tragédia láttán?

S miközben a bajban is öröm látni, hogy a felebarátok nyomorúsága milliókat indít szolidaritásra, segítésre, adakozásra, nemritkán szívszorító tapasztalataink is vannak. Mert bizony nemcsak fanatikus muszlimok szájából, de magukat keresztényeknek mondó kortársainktól is lehet olyan mondatokat hallani, amilyenekkel az egykori hírvivők értelmezték a Jézus korabeli tragédiákat: Most tesz igazságot a mi Istenünk!

Szörnyű! Hogy jövünk mi ahhoz, hogy ilyen, Istentől elrugaszkodott szentenciákat mondjunk? S közben nem vagyunk hajlandók megérteni, hogy a mi helyzetünk ugyanaz. A túlélők, a megkíméltek számára jel is, intő, figyelmeztető, megtérésre hívó jel lesz minden rossz hír, amely eljut hozzánk. De tudjuk-e ezeket a jeleket olvasni? Felismerjük-e, hogy akár egyértelműen felelőtlen, környezetpusztító magatartásunk, akár értelmünk számára fel nem deríthető összefüggések is az okozói ezeknek a tragédiáknak, mind ugyanazt üzeni: Térj észhez! Ne ítélj! Ne feledd: felelősséged köreit Isten rendje, törvénye méri ki! Ezt büntetlenül senki emberfia át nem hághatja! A Jézus által feltárt összefüggésekben olvasd és értsd meg a jeleket, nehogy túl késő legyen! Mert *ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztek el.*

És lehet, hogy ettől kezdve az idő ellenünk dolgozik. Hacsak meg nem térünk…

Ittzés János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Kórustalálkozó Cantate vasárnapján

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület területén szolgáló énekkarok részére szervezett Cantate vasárnapi kórustalálkozó helyszíne az idén Sopron volt. A város evangélikus templomában a harkai, a komáromi, a nemescsói, az oroszlányi, valamint a somogyvámosi gyülekezet énekkara mutatkozott be. A kórusok a délelőtti úrvacsorai istentisztelet liturgiájában is szolgáltak énekükkel, önálló műsorukkal a délután folyamán álltak az oltár elé. Ebben az esztendőben a Weltler Jenő-emlékplakettet a zsűri a komáromi kórusnak ítélte oda.

■ Menyes Gyula *felvétele*

HIRDETÉS

Meghívó

Ezúton értesítjük, hogy az Evangélikus Külmissziói Egyesület *nyári konferenciáját* július 7. és 10. között rendezi a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban (2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.). A konferencia július 7., csütörtök 15 órától július 10., vasárnap 14 óráig tart. Téma: *Kik az én testvéreim…?*

A konferencián vendégszolgálatot vállalt *Gáncs Péter,* a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke; *Mwamba Sumaili,* a Kongói Evangélikus Egyház elnök-püspöke; *Vető István* evangélikus lelkész; *dr. Korányi András* egyetemi docens, evangélikus lelkész; *Lehel László,* a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat igazgató lelkésze; *dr. Birkás Antal* egyházi koordinációs referens; *Pintér Mihály* evangélikus lelkész; a római katolikus és a református egyház segélyszervezeteinek képviselői.

A felnőttprogramokkal párhuzamosan idén is megrendezzük a külmissziói ifjúsági és gyermektábort július 3., vasárnaptól július 10., vasárnapig.

Részvételi díj: felnőttek részére július 7–10-ig: 10 000 Ft/fő; ifjúsági tábor július 3–10-ig: 20 000 Ft/fő. (A támogatásra szorulókat bátorítjuk, hogy jelentkezéskor jelezzék, ha hozzájárulást kérnek.)

Jelentkezési határidő: június 20.

Jelentkezés postai úton, telefonon vagy e-mailben: Evangélikus Külmissziói Egyesület, 1085 Budapest, Üllői út 24., *Szirmai Zoltánné* szervező titkár: 20/620-2789 vagy 20/824-2790; e-mail: margit.szirmai@lutheran.hu.

Zászlóshajó a szeretetszolgálatban

▶ *Folytatás az 1. oldalról*

Azért adunk hálát, azért örvendezünk ma is, mert itt, Szarvason is vannak segítők, van segítség – jelentette ki a püspök. Tudjuk, hogy ugyanakkor ma is vannak kétkedők, „haragosok", akik megkérdőjelezik a templom és a szeretetszolgálat kapcsolatát. Csak ne úgy legyen, mint az igében: *„Jézus otthagyta őket, és kiment…"* – figyelmeztetett az igehirdető –, mert jaj annak, akit Jézus otthagy, annak a helynek, ahonnan kimegy.

A hálaadó istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen *Lázár Zsolt* igazgató lelkész mutatta be a szeretetszolgálat közel húsz évét. Az 1992-ben még ötfős intézmény az évek során átvette a Vajda Péter utcai idősek klubját, illetve nyitott ilyet Furugyban, és elindította az otthoni szakápolást is. Közben nőtt az otthon férőhelyeinek száma (2005-ben már negyvenkilencre), és új szolgáltatások indultak: az étkeztetés és a házi segítségnyújtás, majd a szenvedélybetegek közösségi ellátása.

2008-ban ismét bővült a kör az idősek nappali ellátásával és a tanyagondnoki szolgálattal, tavaly óta pedig a szenvedélybetegek nappali ellátását is vállalják. A kiválóan képzett alkalmazottak létszáma meghaladja a hetven főt.

Idén – egy európai uniós pályázat révén elnyert mintegy kilencvennégymillió forintos támogatás segítségével – lehetőség nyílt négy új szolgáltatás bevezetésére, melyek közül a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás már működik, a fogyatékkal élők, illetve a demens személyek nappali ellátása érdekében és az utcai szociális munka megindításához pedig folyamatban van a működési engedély megszerzése.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az ünnepi köszöntők sorában elsőként *dr. Lezsák Sándor,* az Országgyűlés alelnöke szólt az egybegyűltekhez.

Buda Annamária, az országos iroda diakóniai osztályának vezetője méltatásában „a szeretetszolgálat zászlóshajójának" nevezte az Ótemplomi Szeretetszolgálatot. Köszöntőt mondott *Erdős Norbert* kormánybizott, országgyűlési képviselő és *Koszorús Oszkár* egyházmegyei felügyelő, majd *Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelő fordult meleg szavakkal a gyülekezethez. *Dankó Béla* országgyűlési képviselő után *Babák Mihály,* a város polgármestere, országgyűlési képviselő zárta a köszöntések sorát.

Miután Gáncs Péter felszentelte a szeretetotthont, sor kerülhetett az ünnepélyes szalagátvágásra, ezután pedig „kinyílt" az ajtó: a jelenlévők végigjárhatták a korszerű új épületet. Az ünnepnapot kora estig tartó majális zárta a szeretetotthon előtt, a lezárt Vajda Péter utcában hét-nyolcszáz résztvevővel.

■ Wiszkidenszky András

3. Fébé-nap Budahegyvidéken

▶ *Folytatás az 1. oldalról*

Ne az eszközeinkben vagy a múltunkban bízzunk, hanem Isten nevében. Ha hozzá kiáltunk, akkor – ahogy a 9. versben olvashatjuk – fölkelünk, és talpon maradunk. Ha Krisztust követjük, mi is győztesek lehetünk" – biztatott prédikációjában az elnök-püspök.

A huszadik évfordulót ünneplő Fébé-napon természetesen *Túrmezei Erzsébet* költőnőnek, a Fébé 2000-ben elhunyt főnökasszonyának a versei közül is elhangzott néhány – ez alkalommal *Fehér Anna* Jászai Mari-díjas színművész tolmácsolásában.

Vetített képes előadásban foglalta össze az 1924-ben alapított Fébé-egyesület történetét *dr. Visnyei Orsolya,* a Fébé társelnöke.

Ismeretes, hogy a 20. század elején – a liberális teológiával és az erkölcsi lazasággal szemben – több evangéliumi közösség is alakult. Az akkori lelki ébredés hatására az első világháború nehéz évei alatt számos fiatal lányban támadt fel az igény, hogy életét testvéri közösségben élve Isten dicsőségére és az irgalmasság gyakorlására szentelje. Így jött létre negyvenöt taggal 1924. október 24-én a Pál apostol hűséges kenkreai munkatársáról, a Fébé nevű első diakonisszáról elnevezett egyesület.

Az 1951-ben bekövetkezett feloszlatásig a több száz nőtestvér aktívan szolgált a kórházi betegágyak mellett, gondozott árva és fogyatékos gyermekeket, szervezett hitmélyítő konferenciákat, és evangéliumi kiadványok megjelentetéséből-terjesztéséből is kivette a részét.

Az egyesület újraindulását a politikai rendszerváltás tette lehetővé. Az 1993-ban visszakapott, majd átalakított hűvösvölgyi anyaházban jelenleg tíz diakonissza él.

Az újraindulás óta eltelt két évtizedet *Veperdi Zoltán* igazgató lelkész szintén vetített képes előadás keretében mutatta be. „Hisszük azt is, hogy a pártállam által 1951-ben véghezvitt feloszlatás szintén Isten terve volt – a diakonisszák és diakónusok folytatták tovább bizonyságtévő életüket ott, ahova Isten szétküldte őket. A kommunista elnyomás éveiben sokakat vigasztaltak, és erősítettek a hitben. Végül hisszük, hogy az új kezdet lehetősége is Isten ajándéka volt" – hangsúlyozta előadásában a Fébé-lelkész.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Veperdi Zoltán beszélt az egyesület által szervezett konferenciákról, a 2007-ben *dr. Fabiny Tibor* professzor által kezdeményezett Fébé-napokról, a neuendettelsaui diakóniai intézettel való több mint másfél évtizedes partnerkapcsolatról.

A 2006-ban alapított Fébé-díjat már tizennyolc evangélikus középiskolai diák vehette át – olyanok, akik a felebaráti szeretet vagy az irgalmasság szép példáját állították diáktársaik elé. Veperdi Zoltán őszintén szólt a diakonissza-utánpótlás nehézségeiről is, valamint jövőbeli terveikről és reményeikről. Beszámolója végén örömmel adta át a szót a további két előadónak, akik a Fébével kapcsolatos pozitív fejleményekről adtak tájékoztatást.

Herzog Csaba lelkész a Mátrában, Bagolyirtáson található Názáret-templom és üdülőszállás történetét, fejlesztéseit és működését ismertette, valamint széles körű áttekintést adott a Fébé-nyomdában készült kiadványokról. Az előadások sorát *Endreffy Attila* ügyvezető igazgatóé zárta, aki a piliscsabai Fébé Szociális Rehabilitációs és Szolgáltató Nonprofit Kft. munkaágait tekintette át. Szót ejtett az intézmény területén folyó sportterápiás kezelésekről, valamint a sérült emberek részére fenntartott lakóotthonról. Külön kiemelte a 2010-ben Magyar Termék Nagydíjjal elismert faipari termékeket, amelyeket főleg megváltozott munkaképességű dolgozók állítanak elő.

A nap hátralevő részében az egybegyűltek a Zákeus Médiacentrum színvonalas riportfilmjét láthatták a Fébé-egyesületről, majd a *Stella énekegyüttes* fiataljainak élvezetes egyházzenei koncertje következett.

A harmadszor megrendezett Fébé-nap ez alkalommal is úti áldással zárult.

■ – BODAZS –

Templomkertben lelt otthonra az emlékmű

Hatvan évet kellett várniuk az üldözötteknek, hogy sorsukra köztéri műalkotás hívja fel a figyelmet: múlt szombaton Budafokon, az evangélikus templom kertjében avatták fel a *Budapestről kitelepítettek emlékművét.* A három, ívelt vonalban elhelyezett kőtábla drámai módon mutatja a borzalmat, amelyet az „osztályellenségnek" hatvan éve át kellett élnie. Két táblán marhavagonok ablakából rémülten kitekintő embereket mintázott meg *V. Majzik Mária* Magyar Örökség díjas művész. Az egyik kitelepített félelmében kezeibe temeti arcát. A középső kőtáblán látható baljós alaknak csuklya takarja fejét, talán azért, mert még ma is arctalanok a tettesek. A csuklyás alak egy fecskefiókát fojtogat, felette fecskefészkekből kihulló madarak szimbolizálják a kitelepítettek sorsát.

1951 májusában, egy évvel a hortobágyi internálások után csapott le a kommunista hatalom Budapestre. A hortobágyi tragédiának már van emlékműve a Tabánban, a budapesti kitelepítettek viszont csak most avathatták fel a sorsukra emlékeztető alkotást. 1951-ben már senki sem érezhette magát biztonságban, de a keresztény középosztályt fenyegette a legnagyobb veszély. Abban a tragikus évben, május 21-én, pont hatvan évvel az emlékműavatás előtt kézbesítették az első kitelepítési határozatokat, hajnali csengetésre riadtak volt katonatisztek, arisztokraták, lelkészek, közhivatalnokok, tanárok, köztiszteletben álló emberek. 137 faluba, rengeteg tanyára száműzték őket, csaknem tizenötezer embert. Zömmel „kulákoknak" kellett befogadniuk őket: az embertelen rendelet büntetés volt a kitelepítetteknek, de a módos parasztoknak is.

Családostul kellett sóhajtásnyi idő alatt búcsúzniuk az otthontól a kitelepítetteknek, a legtöbben csak néhány bőröndöt vihettek magukkal. A távoli falvakban kiközösítés volt az osztályrészük, utoljára kaptak a boltban a kenyérből, ha jutott nekik egyáltalán. Sok családnak osztoznia kellett más családdal egyetlen helyiségen, voltak, akik istállóba kerültek. A gyerekeknek kilométereket kellett gyalogolniuk, ha iskolába mentek, a falubeliek még a téli fagyban sem vehették fel őket a szekerükre. *Nagy Imre* első kormánya rendelettel szüntette meg a kitelepítést, de ez számukra nem jelentett hazatérést. Gyermekeiket évekig megfosztották a továbbtanulás lehetőségétől, ők maguk csak alantas munkát kaphattak.

FOTÓ: PAPP TIBOR

Németh Árpádné Majzik Klára kisgyermekként élte át a kitelepítés két szörnyű évét. A mai híradásokból jól ismert Gyöngyöspatára kerültek, egykori otthonukat nem kapták vissza, a rendszerváltás utáni kárpótlási jeggyel semmire sem mentek, sőt az őket mindenükből kiforgató ávós vehette meg a Vár alján lévő egykori lakásukat. Majzik Klára ma a Magyar Politikai Foglyok Szövetségének (Pofosz) egyik alelnöke, áldozatos munkát végzett az emlékmű létrehozásáért. Művész rokona, V. Majzik Mária alkotta meg a kitelepítettek emlékművét.

* * *

Van abban valami jelképes, hogy a budapesti kitelepítettek emlékműve épp egy evangélikus templom mellett kapott helyet, hiszen lelkészeink sora osztozott a kitelepítettek sorsában, megjárták az Andrássy út 60.-at, a börtöncellákat és persze a tanyavilágot is. Csak a legismertebbeket említjük: *Ordass* püspököt és két közvetlen munkatársát, *Kendeh György* kelenföldi lelkészt vagy *Keken Andrást.* Kendeh György még Székelyföldön ismerkedett meg a falusi élettel, számára nem volt idegen a tanyasi munka. Békés megyéből jó ideig nem jöhetett vissza Budapestre, nem lett volna számára hely a fővárosban. Csak Ordass püspök határozott követelése nyitotta meg számára újra a papi hivatást. *Andorka Rudolf* magas rangú katonatiszt és diplomata volt, neki és családjának is kitelepítés lett a sorsa. Fia évek múltán szociológusprofesszorként nemzetközi hírnevet szerzett.

Szabolcs Attila, Budafok-Tétény polgármestere, *Solymár Gábor* lelkész és *Szepesfalvy Gábor* felügyelő sokat tett azért, hogy ebbe a kerületbe kerüljön az emlékmű. Majzik Klára rengeteget kilincselt, évekig tartott a szervezőmunka.

Az ünnepség felemelő volt: a budafoki templomok harangjai egyszerre szólaltak meg, hogy az avatásra, ökumenikus istentiszteletre hívják az emlékezőket. Az evangélikus templomban tartott istentiszteleten katolikus plébános, református és evangélikus lelkész szolgált, együtt áldották meg az emlékművet.

Solymár Gábor budafoki evangélikus lelkész igehirdetésének alapja *Lukács evangéliumának* a békességre vezető útról szóló része volt (19,41–42), a lekció pedig *Pál apostol kolosséiakhoz írt levele:* az igeszakasz könyörületes szívet, jóságot, alázatot, szelídséget, türelmet szorgalmaz. Solymár Gábor elmondta, hogy a mezőberényi gyülekezet sokévi munkával elérte, hogy együtt emlékezzenek az üldözöttek és befogadóik. Az istentiszteleten felcsendült a „Mint a szép hűvös patakra a szarvas kívánkozik" kezdetű ének. A gyülekezetnek ezúttal talán a 16. századi ének utolsó sorai voltak a legkedvesebbek: „Uram, hozzád esdeklek, / Mert gyógyulást szívemnek / Bármilyen nyomorúságban / Csak te adhatsz, én kőszálam!"

* * *

A budafoki templom szűknek bizonyult, sokan kiszorultak a templomkertbe.

Sok ismert arcot láthattunk. Eljött *Rétvári Bence* államtitkár, beszédében köszönetet mondott az evangélikus egyháznak azért, hogy helyet adott az emlékműnek. Ott volt *Boross Péter* volt miniszterelnök és *Mádi Jenő,* a Pofosz országos elnöke. *Jókai Anna* írónő megrendítő beszédben elevenítette fel az internáltak sorsát, *Széchenyi Kinga* egykori kitelepített pedig pontos adatokkal szolgált: 13 670 embernek kellett elhagynia 1951-ben két hónap alatt az otthonát, sokszor csupán azért, mert valamelyik befolyásos személy kinézte magának a lakást.

A templomkertben megtartott fennköltünnepen végig tűző napsütés volt. A nagy meleg ellenére több százan hallgatták figyelmesen a szónokokat: éveket kellett várniuk erre az eseményre. Sokan az alkalom után még hosszasan beszélgettek, újra egymásra találtak az egykori üldözöttek.

Nem csak a templomi harangok szólaltak meg, van az emlékművön is két kis harang. Az egyiket az emlékmű felszentelésekor Majzik Klára szólaltatta meg, a másikat *gróf Bethlen István,* a moszkvai KGB-börtönbe hurcolt s ott elhunyt miniszterelnökünk unokája *(képünkön).* Ő hároméves volt, amikor internálótáborba vitték. A vád: összeesküvés a fennálló rend ellen. Neki szerencséje volt, viszonylag hamar kiszabadult az abszurd fogságból, talán figyelembe vették zsenge korát. Sokan persze nem számíthattak a kegyelem morzsájára sem: híres baletttáncosoknak rizsföldön kellett mezítláb dolgozniuk, zongoraművészeknek pedig a kezüket tették tönkre – s rengetegen haltak meg nyomorúságos körülmények között.

Akik Budafokon most jelen lehettek ezen a szép ünnepen, többnyire gyermekként élték át a kitelepítés éveit. Szüleiknek nem adatott meg az emlékezés és emlékeztetés, de a budafoki emlékmű reményeink szerint örök mementó lesz – azoknak is, akik szerencsére már csak hírből ismerik a 20. század diktatúráit.

■ B. Walkó György

Evangélikus nap Négyfaluban

A barcasági Négyfaluban evangélikus napra gyűltek össze Cantate vasárnapján, május 22-én a lutheránus hívek. A házigazda a hosszúfalu-fűrészmezei gyülekezet volt, a vendégek pedig Négyfalu mind az öt gyülekezetéből – Bácsfalu, Türkös, Csernátfalu, Hosszúfalu-Alszeg és Hosszúfalu-Fűrészmező – érkeztek. A napot nyitó ünnepi istentisztelet igehirdetői szolgálatát *dr. Fabiny Tamás,* a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke végezte.

A prédikáció alapigéjében – ApCsel 8,26–40, az etióp kincstárnok megtérése – olvasható kérdés: *„Érted is, amit olvasol?"* meghatározta az egész nap üzenetét. Az igehirdetés nyomán mindenki szembenézhetett a valósággal. Ez a valóság nem más, mint hogy a 21. században élő ember egyre kevesebb időt szentel a közösségi életnek, egyre kevesebb időt szakít az olvasásra s talán még kevesebbet a bibliaolvasásra. Az ige egyházában, az evangélikus egyházban ma nagyon kevesen követik *Luther Márton* tanítását, noha – figyelmeztetett a püspök – a reformátor mind a *Kis,* mind a *Nagy kátét* azért írta meg, hogy az édesapa, azaz a ház ura keresztény szellemben nevelje, oktassa házanépét.

Jó volt hallani, ismét felismerni keresztény küldetésünk igazi célját. Szülők és nagyszülők hallhatták, hogy akkor teljesítik igazán feladatukat, ha Istentől kapott küldetésük szerint élnek, gyermekeik, unokáik lelkébe plántálják Isten igéjét, megkedveltetik velük az olvasást, az értékes dolgok kutatását és a Biblia tanulmányozását.

Az úrvacsorai istentisztelet után *Völgyessy Szomor Fanni* énekes bizonyságtételét hallgathatták meg a jelenlévők. Előadása mindenkit megragadott, lenyűgöző volt hallgatni, amint különböző stílusokban magasztalta és áldotta a mindenható Istent.

Az első keresztények példája nyomán nemcsak az ige hallgatásában, hanem az étkezésben is közösségben lehetett a népes gyülekezet.

Az ebédet követő előadásában Fabiny püspök a Bibliának mint könyvnek a keresztény ember életében betöltött szerepéről, az irodalmi alkotásokban megtalált helyéről, eszmei értékéről, fontosságáról szólt. Mindemellett gyakorlati útbaigazítást is nyújtott, mintegy kedvcsinálóként a bibliaolvasáshoz.

FOTÓ: KOVÁCS ISTVÁN

A nap programja a Hétfalusi Magyar Ifjúsági Klub tagjaiból létrejött keresztény zenekar fellépésével folytatódott, a közösség nagy lelkesedéssel fogadta műsorukat. (Az erdélyi fiatalok örömmel vesznek részt különböző magyarországi evangélikus találkozókon, fesztiválokon is.)

Záróáhítatában *Domokos Jenő* türkösi lelkipásztor kiemelte: Jézus mindenkit a követésére hív.

Az evangélikus nap keretében helyi képzőművészek kiállítását is megtekinthették az egybegyűltek, megbizonyosodva arról, hogy a gyülekezetek tagjai használják Istentől kapott adottságaikat.

Jó volt itt lenni – summázták a résztvevők tapasztalataikat a program végezetével –, jó volt lelkiekben felüdülni, hitben és evangélikus identitásban erősödni.

■ Barcsa István
bácsfalusi lelkipásztor

Találkozások a Budapesti Szlovák Intézetben

Jana Tomková személyében új vezetője van április 1-je óta a Budapesti Szlovák Intézetnek. Az igazgató asszony május 17-én a sajtó munkatársait invitálta ismerkedésre, baráti beszélgetésre.

Jana Tomková

Köszöntőjében méltatta az összesen kilenc éven át elődjeként szolgált *Milan Kurucz* érdemeit, majd a jelen lévő újságírók figyelmébe ajánlotta az intézet májusi programfüzetét. (A találkozóra az *Evangélikus Élet* is meghívást kapott, a szerkesztőséget – a szlovák nyelvű oldalak szerkesztőjeként – e sorok írója képviselte.)

Hasonló bemutatkozó találkozóra került sor a magyar fővárosban május 6-án is, amikor *Milán Vetrák,* a Határon Túli Szlovákok Hivatalának új vezetője látogatott el Pozsonyból a Budapesti Szlovák Intézetbe, hogy megismerkedjék a magyarországi szlovákság vezetőivel. A vele való találkozást követő rendezvényen, az „intézetek éjszakájának" jegyében tartott kulturális esten a *Lipa* nevű, húsz éve alakult szlovák néptáncegyüttes és az *Ozvena* szlovák kórus lépett fel, majd az érdeklődők a színházteremben megnézhették a *Báthory* című, szlovák–magyar–cseh–angol koprodukciós film magyar nyelvű változatát. A programok ideje alatt jellegzetes szlovák sajtokat kóstolhattak a látogatók.

■ Gulácsiné Fabulya Hilda

Magyar rekord a bonyhádi evangélikus gimnáziumban

A kémia nemzetközi évében programsorozat népszerűsíti a periódusos rendszert a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban. Az ötletgazda, *Nagy István* kémiatanár egy különleges rekordkísérletet is kitalált: május 20-án a pedagógusok és a diákok közül összesen 243-an a világ legnagyobb periódusos rendszerét jelenítették meg.

A tanulók előzetesen jelentkezhettek, hogy mely elemet szeretnék „alakítani". (Nagy István elmondta, hogy az aranyat tíz fiatal is szívesen vállalta volna.) A pólók hátán szerepelt az elem sorszáma, neve és vegyjele, és miután a fiatalok beálltak az előre felfestett rácsozatba, kissé előredöntve felsőtestüket, a magasból tökéletesen el lehetett olvasni a feliratokat. A táblázat tetején „A kémia nemzetközi éve 2011 Bonyhád", illetve a „Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium" feliratot is megjelenítették.

A rekord hitelesítésére Bonyhádra érkezett *Sebestyén István,* a magyarországi rekordok regisztrátora. Mint elmondta, a „tömegszerűségi kategóriában" ekkora, emberek alkotta élőképben megjelentetett periódusos rendszerről nincs tudomása. Így a bonyhádi kísérlet megvalósításával magyar rekord született, mely akár a *Guinness rekordok könyvébe* is bekerülhet, ha az ötletet a londoni könyvkiadó elég érdekesnek találja.

A bonyhádi rekordkísérletben részt vevők a színes pólókat hazavihették emlékbe, és igazoló oklevelet is kapnak arról, hogy részesei voltak „a legnagyobb periódusos rendszer" megalkotásának.

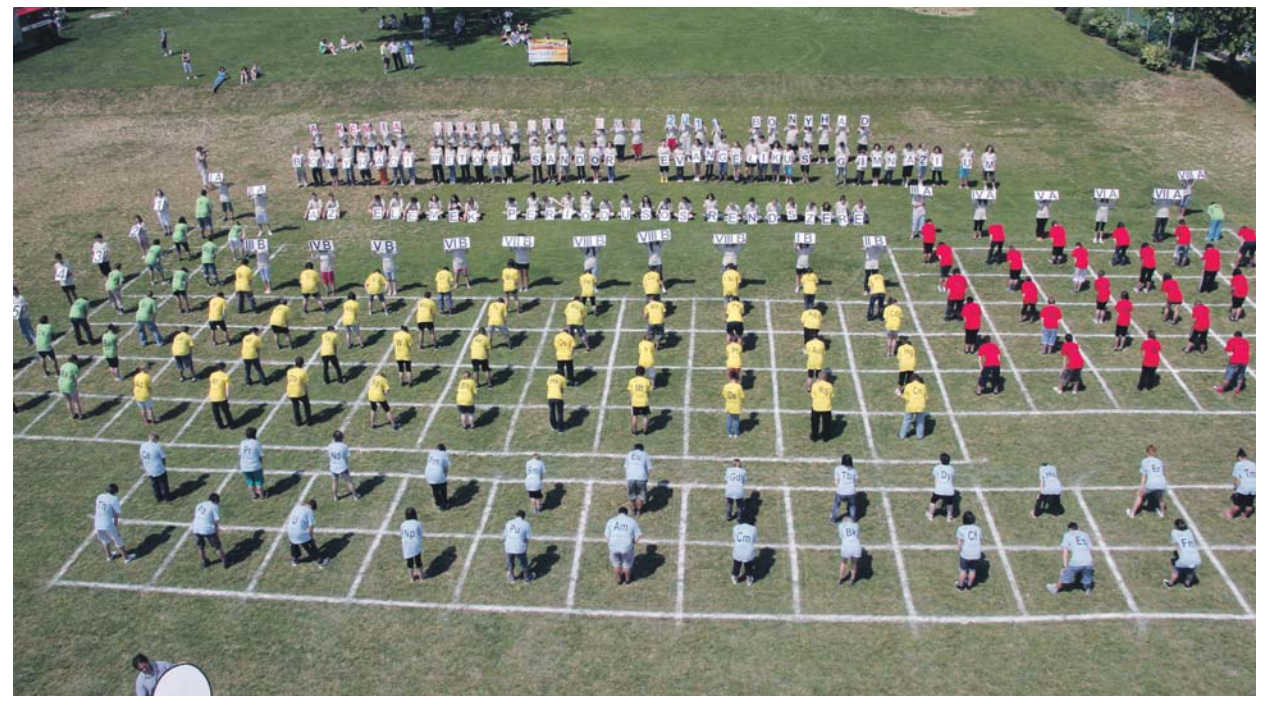

■ Máté Réka *felvétele*

Prúsz-közgyűlés államtitkári „körítéssel"

▶ Ezúttal alig néhány kilométert kellett megtennie *Szászfalvi Lászlónak* ahhoz, hogy hivatalából eljusson a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz) évi rendes közgyűlésének helyszínére. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára az elmúlt egy évben országszerte több tízezer kilométert utazott azért, hogy az Orbán-kormány egyházpolitikájáról véleményt cseréljen egy-egy rendezvény résztvevőivel. Május 18-án a budai Trófea Grill étteremben mintegy félszáz jelen lévő médiamunkás előtt foglalta össze a tárca – törvénytervezetté érlelődő – szándékait.

A politikai pályafutása előtt református lelkészként szolgáló Szászfalvi László előadásában a kormány egyházpolitikájának három alapelvét ismertette.

Mint elmondta, az állam és az egyházak alkotmányos szétválasztásának megőrzése mellett arra törekszenek, hogy a közös célok érdekében minél szélesebb körű *együttműködés* valósulhasson meg. A kormány stratégiai szövetségesének tekinti az egyházakat. Másodikként azt emelte ki, hogy a kormány nemcsak a közszolgálati feladatok ellátásában vállalt szerepük révén számít az egyházakra, hanem közösségteremtő erejüket is elismeri és nagyra becsüli. Ezért – hangzott a harmadik pont – a kormány nem pusztán az egyházak materiális építkezését, hanem lelki, szellemi, missziós és kulturális szolgálataikat is támogatja.

Az államtitkár szólt az állam és az egyházak közötti bizalom helyreállításának szükségességéről, a folyamatos, a gyülekezeti szintet is megszólító dialógus kialakításának fontosságáról, az elmúlt kormányzati ciklusban létesített akadályok eltávolításáról, valamint az egyházi kárpótlási folyamat idei lezárásáról és a hosszú távú, stabil gazdasági alap megteremtésének terveiről.

Az új egyházi törvénnyel és az egyházfinanszírozással kapcsolatban Szászfalvi László úgy fogalmazott: céljuk az, hogy az új keretszabályozással a hiteles egyházi, vallási közösségek erősödjenek meg, és kerüljenek ki ebből a körből az egyéb célú szerveződések. Ugyanígy a civil szervezetek – mint amilyen például a Prúsz – állami támogatása során is a valós teljesítményt és előremutató törekvéseket felmutatni képes közösségeket kívánják felkarolni.

A Protestáns Újságírók Szövetsége Szászfalvi László előadását követően tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen az államtitkár – egyéb elfoglaltságai miatt – már nem tudott részt venni. A legutóbbi, 2010. októberi tisztújító közgyűlés óta eltelt időszak eseményeit, a szervezet előző évi gazdálkodását és az idei esztendőre tervezett költségvetést *Novotny Zoltán* elnök ismertette. A közgyűlés résztvevői meghallgatták az ellenőrző bizottság és az etikai bizottság jelentését is.

A hivatalos rész után *dr. Kádár Zsolt* református esperes rövid áhítata vezetett át az est másik „programpontjához": az évi rendes közgyűlést ezúttal ugyanis összekötötték az egyesület hagyományos tavasz végi, nyár eleji vacsorájával. A Prúsz etikai bizottságának elnöke Zsolt 42,2–6 alapján arra irányította a figyelmet, hogy miként a zsoltárost is provokálták a kortársai, úgy – természeti katasztrófák vagy más nehézségek, tragédiák idején – nekünk, mai keresztényeknek is gyakran felteszik a cinikus kérdést: hol van a mi Istenünk? Aki megtapasztalta az Úr kegyelmét, annak bizonyságot kell tennie arról, hogy Isten igenis itt van velünk, szeretete kézzelfogható. Benne van minden mosolyban, örömben, segítségnyújtásban, megbocsátásban és békességre igyekvő törekvésben.

FOTÓ: PRŐHLE PÉTER

■ V. J.

Genersichek nyomában a Szepességben

▶ A 16. században a Szepességben letelepedett *Genersich* család számos tagja alkotott maradandót a tudomány terén. Munkásságuk révén közülük is kiemelkednek a „tudós testvérek": *Keresztély* (1759–1825) teológus, mineralógus, *János* (1761–1823) történész, pedagógus, Tátra-kutató és *Sámuel* (1768–1844) orvos, botanikus. János unokája, *Antal* (1842–1918) Nagyszombatban (ma Trnava) született, Késmárkon és Eperjesen tanult, majd 1865-ben Pesten szerzett orvosi diplomát. A korabeli orvostudomány meghatározó egyéniségévé vált, aki előbb Kolozsvárott, később Pesten volt a kórbonctan professzora, egy-egy éven át az orvosi kar dékánja, illetve az egyetem rektora. A nevét viselő, Budapesten működő alapítvány szervezésében évek óta kutatják a neves cipszer (szepesi szász) család tagjainak fellelhető emlékeit.

A *Dr. Genersich Antal Alapítvány* 2010 őszén Késmárkon, Lőcsén és a lengyel határon található Nedecben rendezett háromnapos konferenciát a Szepesség múltjáról és jelenéről, ez év március 31. és április 2. között pedig az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyolc germanisztika szakos hallgatója kutatott a késmárki líceumi könyv- és levéltárban. Az ott található bőséges Generisch-anyagban *Lénárt Orsolya* főiskolai tanár és *Sebestyénné Majchrowska Ewa* könyvtáros, az Érdi Lengyel–Magyar Kulturális Közhasznú Egyesület titkára segített eligazodni a fiataloknak. Munkájukat mindenben támogatta *Katarina Slavickova* könyvtárigazgató, *Milan Choma* késmárki tanár, helytörténész és a helyi evangélikus lelkész, *Roman Porubän* tiszteletes. A hallgatók a későbbi feldolgozás céljából feljegyzéseket készítettek, valamint könyvek és kéziratok egyes oldalait digitalizálták.

Nem érdektelen felidézni a tavaszi tanulmányút részleteit sem, hiszen állomásai evangélikus vonatkozással is jócskán bírtak. A kutatás helyszíne „a Genersichek városa", Késmárk volt. Itt, a líceumban dolgoztak az egyetemisták április 1-jén délelőtt, majd a város nevezetességeit tekintették meg. Délután a csoport látogatást tett a lengyelországi Nedec várában; a vármúzeumban *Ewa Jaworowska-Mazur* igazgató kalauzolta a diákokat.

Az egykor magyar területen fekvő, 1945-ig a magyar *Salamon* grófok tulajdonában álló Nedec vára és környéke még ma is őriz magyar emlékeket: az ott élő lengyelek beszédükben magyar szavakat is használnak. *Elzbieta Lukus* nedeci tanár, helytörténész kutatja, gyűjti ezeket a nyelvemlékeket, jó kapcsolatot ápolva az ottani magyarsággal.

A késmárki *Kárpát-németek Egyesülete* is csatlakozott a programhoz, és ígéretet tett arra, hogy ősszel – Generisch János születésének kétszázötvenedik évfordulója alkalmából – részt vesz az emlékező rendezvényeken, illetve segít a megszervezésükben. Elnökük, *Vojtech Wagner* hangsúlyozta, hogy a Szepességben igazán jó a kapcsolat a nemzetiségek között: a magyarok, szlovákok, németek és lengyelek békességben élnek egymás mellett.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az ELTE hallgatói a Késmárki Líceumi Könyv- és Levéltár kutatótermében

A kutatócsoport április 2-án Lőcsére látogatott. A történelmi evangélikus temetőben a lőcsei evangélikus közösség felügyelője, *dr. Astrid Kostelnikova-Zwillingova* vezetésével tekintették meg dr. Genersich Sámuel sírját, amely fölé az alapítvány – még 2010-ben – a régivel megegyező sírkövet állíttatott. *(Mint arról annak idején az Evangélikus Élet is beszámolt, a műemlékekben gazdag evangélikus temetőt 2010 májusában viharkár sújtotta – helyreállítását a Magyarországi Evangélikus Egyház is jelentős adománnyal támogatta. – A szerk.)*

A lőcsei evangélikus lelkésznő, *Daniela Strbkova* a gyülekezet néhány tagjával a parókián fogadta a csoportot. Itt meghallgatták Lénárt Orsolya prezentációját a szepességi német nyelvű irodalom emlékeiről, majd megtekintették az őszi konferencia kapcsán elkészült *Szepesség – akkor és most* című dokumentumfilmet. (A filmnek a lőcsei evangélikus közösség jelen lévő tagjai is „szereplői" voltak, akik egyöntetűen állapíthatták meg, hogy a „Genersich-szellemiség" ma is példaként szolgálhat a szlovák evangélikusok számára.)

A jó hangulatú késmárki búcsúesten az egyetemisták meghallgatták *Milan Choma* előadását is a Tátráról. A tanár – aki a hegység jó néhány csúcsát maga is megmászta – a késmárki kulturális élet kiemelkedő alakja. Számos helyi emléktábla elhelyezésének volt kezdeményezője, a Generisch család jeles tagjait pedig évtizedek óta példaként állítja diákjai elé.

A vasárnapi hazautazás közben a résztvevők megálltak Kassán, hogy találkozzanak a Pavol Jozef Šafárik Egyetem orvosprofesszorával, *Rácz Olivérrel,* a Generisch-projekt lelkes támogatójával, a szlovákiai programok társszervezőjével. A fiatalok megtekintették a dómot, mindenekelőtt – az altemplomban – *II. Rákóczi Ferenc* és bujdosótársai szarkofágját.

A Dr. Generisch Antal Alapítvány – szlovákiai partnereivel – tervbe vette, hogy ősszel (Generisch János születésének kétszázötvenedik évfordulóján) ismét méltó ünnepséggel, tudományos konferenciával emlékeznek a szepességi múltra.

Dr. Tankó Attila címzetes egyetemi tanár, a Dr. Generisch Antal Alapítvány titkára megfogalmazásában a cél a Generisch család szellemiségének bemutatása határon innen és túl a ma és a jövő nemzedéke számára. Ha ismerjük, megbecsüljük nagyjainkat, és figyelünk arra, amit üzennek nekünk, mindannyiunknak erőt, példát jelentenek, kitartásra buzdítanak ma is – ezt nem szabad elfelednünk.

(A már említett – *Szepesség – akkor és most* című, huszonöt perces – filmet a Magyar Televízió már bemutatta, sőt a második Hungarian Documentary and Short Film Festival programjában is levetítették április 2-án Los Angelesben.)

■ Beke Zita
szerkesztő (Érdi Városi Televízió)

ROGATE – *az imádság vasárnapja*

Hogyan befolyásolja a lelki alkat az imaéletet?

Imádságainkra nem kizárólag a hitbeli élményeink és tapasztalataink hatnak. Nagyjából három pont köré csoportosíthatjuk azokat a tényezőket, amelyek pszichológiai szempontból igen erőteljesen befolyásolják imaéletünket. Ezek közül kettő állandóan, folyamatosan érvényesül: a *vérmérsékletünk* és a *személyiségünk.* Mindkettő szorosan kapcsolódik jellemünkhöz, és lényünk részét alkotja. A harmadik tényező, azaz a pillanatnyi körülmények sok múló mozzanatból állnak, s hatásuk csak egy bizonyos ideig tart. (…)

Jung svájci pszichiáter a jellemvonások osztályozásánál két alappillért használt: az általános viselkedés szerinti felosztást – befelé (introvertált típus) és a kifelé (extrovertált típus) fordulás –, illetve az uralkodó lelki tevékenység szerinti felosztást. Ez utóbbi tekintetében az egyén négy főfunkcióval rendelkezik, amelyek lehetővé teszik számára a külső világhoz és saját magához való alkalmazkodást. Ezek: a *gondolkodás,* az *érzelem,* az *érzékelés* és a *megérzés (intuíció).* Ezek velünk született tulajdonságok, és minden egyes emberben megtalálható mindegyik, de különböző fejlettségi fokon. (…)

Isten teremtésének egyik legszebb tulajdonsága a különbözőség. Ha Isten – érzelmi jellegzetességeinket tekintve – nem teremtett bennünket egyformának, akkor ne próbáljuk meg felebarátunkat saját magunk pontos másává alakítani! Annak, hogy a különböző vérmérsékleti alkatokat megvizsgáljuk, nem pusztán az az értelme, hogy jobban megismerjük saját magunkat, hanem elsősorban az, hogy kapcsolataink úgy Istennel, mint testvéreinkkel egyre jobbá váljanak. (…)

A gondolkodó típus

Benne győz a logika az érzések fölött, az objektív igazság a szubjektív vélemény fölött. (…)

Azt mondhatnánk róla, hogy a feje a legfejlettebb testrésze, tehát sokkal fejlettebb, mint mondjuk a szíve. Emiatt sokszor elég érzéketlen, és emberi kapcsolataiban, például a házasságban ez bajokat idézhet elő. Nem veszi észre mások érzelmi szükségeit, lelkiállapotát. (…)

Az imádság az ő számára sokkal inkább gondolkodási folyamat, mint találkozás. Természetesen a szív és a szeretete is része Istennel való kapcsolatának, de nem az az első. Ésszerűen gondolkodva közelít Istenhez. Neki nem az a fontos, hogy érezze Isten jelenlétét, hanem az, hogy új gondolatok árja öntse el, amikor imádkozik. Még füzetet is vezet, amibe följegyzi ezeket az értelméből feltörő felfedezéseket. Sokan csendes órájuk gondolatait naplóba írják, amelyet nagy becsben tartanak. (…)

Általában nehezebben fog hozzá az imádkozáshoz, mint más lelkialkatú emberek, mert az imádság kapcsolatteremtést és érzelemkifejezést jelent, s ez nem megy könnyen neki. (…) Éppen ezért a gondolkodó típusnak, főleg a befelé fordulónak, nagyobb erőfeszítéseket kell tennie. Egy ilyen ember magyarázta nekem egyszer: „Sokkal könnyebb lenne levelet írni Istennek." (…)

Hitéletét általában szilárdság és fegyelem jellemzi. (…) Szilárdsága a gyülekezet bástyájává teszi a nehéz időkben. A 16. századi reformátor, *Luther Márton* jellemében volt nagyon fejlett ez a funkció. Pál apostol is a gondolkodó típus jegyeit hordta magában, bár az érzelem működése is kifejezetten jellemezte őt (…).

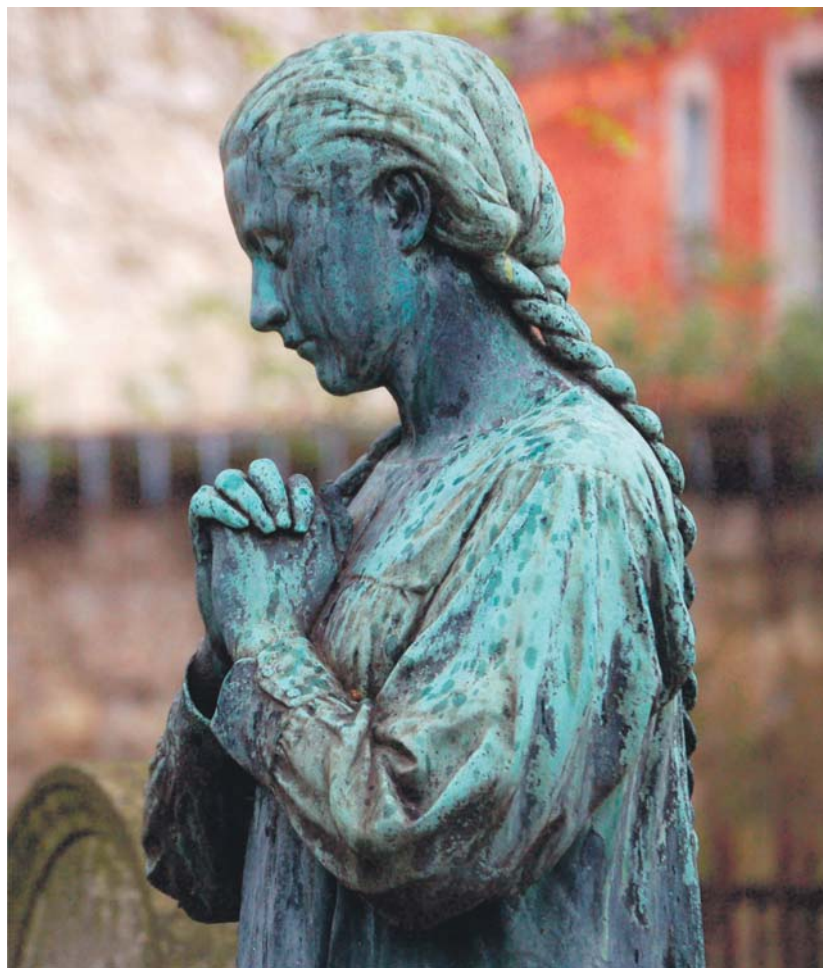

Az érzelmi típus

Az érzelmi beállítottságú ember a következőképpen közelít a valósághoz: „Szeretem vagy nem szeretem; tetszik vagy nem tetszik?" (…) Az ilyen ember gyöngéd, bensőséges, határtalan melegséget és szeretetet képes árasztani. Az érzékenységet igénylő személyes kapcsolatok erős oldalát képezik. Erősen fejlett a „személyérzéke" – ez azt jelenti, hogy kiváló képességgel látja meg minden emberben, hogy felmérhetetlen értékű teremtmény, akinek megvannak a maga szükségletei és a maga bajai. Bele tud helyezkedni a másik világába, kiváló az empátiás készsége. (…)

Imaéletére jellemző mindaz, ami egy bensőséges, meleg, személyes kapcsolat sajátja. Nem esik nehezére, hogy Istent mint gyöngéd szerelmest érezze meg és fogja föl. A formális, rendszeres imádság, amikor meghatározott időt szakít külön az imádságra, sokkal inkább gyönyörűséget jelent neki, semmint terhet, bár hiányzik belőle a gondolkodó típus természetes önfegyelme. Sokan úgy határozzák meg csendes órájukat, hogy „napi találkozásom az Úrral". Az Istennel való bensőséges kapcsolat iránti vágy imaéletének kiemelkedő vonása. Az összes típus közül a legalkalmasabb arra, hogy az Úr szeretetét befogadja, és a hitet szeretetkapcsolatként élje meg. Sokkal többre értékeli az Isten lényéhez való tartozást, Isten közelségét, a vele való bensőséges kapcsolatot, mint Isten természetfölöttiségét, nagyságát és hatalmát. Az ő számára Isten tényleg „Abbá" – „édesapám". Ugyanígy viszonyul a Szentháromság másik két személyéhez is: Jézus és a Szentlélek élő és közeli személy a számára, és teljes természetességgel fordul hozzájuk imádságban. (…)

Imaéletének veszélye a túlzott szubjektivizmus. Ő az érzelmek zsarnokságának leginkább kitett típus. „Amikor közel érzem magamhoz az Urat, a hitem rendben van. Ha távol érzem magamtól, a hitem működésképtelenné válik, és alkalmatlan tanítvány vagyok." Tekintettel arra, hogy az érzelmek a körülmények – fáradtság, kedélyállapot, nehézségek – hatására könnyen változnak, az ilyen lelkialkatú hívők Istennel való kapcsolata olyan, mint egy „keljfeljancsi", fel-le ingadozik. Az érzelmi típusnak meg kell tanulnia kiaknázni az imádság tárgyilagosabb területeit is, például a közbenjáró könyörgést vagy kérést, hogy szert tegyen a szükséges szilárdságra, és így csillapodjanak az érzelmi hullámzásai.

A Bibliában szép példáit találjuk ennek a temperamentumnak. Jeremiás, az érzékeny lelkű próféta, (…) Lázár nőtestvére, Mária, aki „a jobb részt választotta". Ők és rajtuk kívül sokak példája mutatja, hogyan használta – és használja ma is – Isten a különféle lelkialkatú embereket az egyház építésének különféle szolgálataiban.

Az ösztönösen megérző (intuitív) típus

Az ösztönös megérzés (intuíció) az a lelki tevékenység, amely az észlelhető valóságon túl képes meglátni egy személy, egy dolog vagy egy helyzet lehetőségeit. Felhívja a figyelmet arra, ami a dolgok mögött rejtőzik, előre meglátja a lehetőségeket, és elébük megy. Álomlátó a szó legjobb értelmében. Újító és úttörő; gondolatokat és tetteket indít el, bár ő maga azután már nem folytatja, amit elkezdett. (…) Az új, az ismeretlen vonzza. Egy-egy új terv hamar lázba hozza, de általában sok mindent félbehagy, mert hiányzik a valóságérzéke.

Gondolatait látomások és tervek töltik be. Igazi idealista, de minden gyakorlati érzéket nélkülöz. Az evangélisták és a misszionáriusok gyakran e típus képviselői. (…)

A többi típussal összehasonlítva a megérző ember érdekes vonása a spontán fogékonyság a hit iránt. Van benne valami természetes miszticizmus. Az összes típus közül természeténél fogva ő képes a leginkább vallásos dolgokat felfogni; veleszületett érzékenységgel hangolódik rá a hitre, mondhatnánk, fejlett a vallásos ösztöne, vagy vérmérsékletéből adódik a hite. (…)

Ez a természetes vallásosság persze nem felel meg a bibliai értelemben vett hitnek. El kell azonban fogadnunk, hogy az ösztönösen megérző típus sokkal nyitottabb a hitigazságok felé, mint például az érzékelő típus, akit elsősorban a kézzelfogható, megtapintható valóság vonz. A megérző lesz az, aki imaélete során a legkönnyebben lép be Isten jelenlétébe. Alkatánál fogva gyors és egyszerű az átmenet saját belső világából az isteni világba, hiszen szomszédos a kettő. Az imádság elkezdéséig megtett út rövid, sokkal rövidebb, mint a gondolkodó vagy az érzékelő esetében, főleg, ha azok extrovertáltak. (…)

Ávilai Teréz vagy Keresztes Szent János lehetne ennek a csoportnak a két jellegzetes képviselője. A metafora és a jelképek nagyon fontosak a megérző típusú ember imádságában. *János evangéliuma* és a *Jelenések könyve* a legkedveltebb olvasmányai közé tartoznak. (…)

Az érzékelő típus

Ez a lelki típus a környezetére figyel, és pusztán érzékel. Nála (…) az érzékszervek állnak az első helyen Ez a típus megállás nélkül lát, hall, érint. Számára minden fontos, ami érzékelhető: a formák, a színek, az illatok, a gyakorlati részletek. Alig lép be egy terembe, máris készen áll a környezetről alkotott képe: a díszítés, a hangulat, az emberek öltözéke stb. (…)

Nem ütközik különösebb nehézségekbe, ha Istennel kapcsolatot akar teremteni. Úgy beszél vele, mint barátjával. De van egy különlegessége: imádságai spontán törnek elő. Egy megfelelő külső inger könnyen imádságra bírja, de nem formális, átgondolt imádságra. Egy naplemente, egy szép táj, egy esztétikus látvány elég ahhoz, hogy önkéntelenül föltörjön belőle az Úr iránti imádat. Isten egészen közvetlenül jelen van a számára. Ám nem ilyen egyszerű összeszedett imádságba kezdenie. A fegyelem és a módszerességnehezére esik. Az ő esetében a veszély az állhatatlanságban rejlik, abban, hogy engedi magát a pillanatnyi benyomásoktól elragadtatni. Mivel az érzékelő típusú ember ilyen könnyen ráhangolódik Isten imádására, nagy szükség van rájuk a gyülekezetben, bár nem töltik be a védőbástya szerepét úgy, ahogy a gondolkodó típus betölti. (…)

Péter apostol személyisége jól példázza ezt a típust, bár az ő esetében a gondolkodás funkciója is igen fejlett volt. Az ő élete és jelleme bemutatja, hogyan használja Isten még a gyengeségeinket is céljai megvalósításának érdekében. (…)

■ Pablo Martínez Vila

Forrás: Pablo Martínez Vila: Imádság és lelkialkat. Harmat Kiadó, Budapest, 2009. Ára 1750 forint.

Farkas Borbála

Ha nem volnál

Ha nem volnál,
meghaltam volna már.

Hiába hordanék ha-
lomba könyveket.

Csak ülnék közöttük,
és lapjaikon keresnélek.

Hiába virágoznának a fák,
csak hervadásuk lenne hiteles.

Hiába csókolna szájon
nedvesen az éjjel,
a csillagok üres tengerébe
mártanám kezem,
s csak homokot markolnék,
pergő hiábavalóságot.

Hiába ölelne a párom,
válla felett kutatnám
nyitott szemmel a sötétet.

Hiába kérdezne gyermekem,
nem volna hozzá szavam,
csak kételyem ásítana rá,
mi végre van.

Hiába ünnepelne száz világ,
az arcok szövetei
között az elhulló
perceket látnám.

Hiába volnék,
nem volnék akkor
jó semmire.

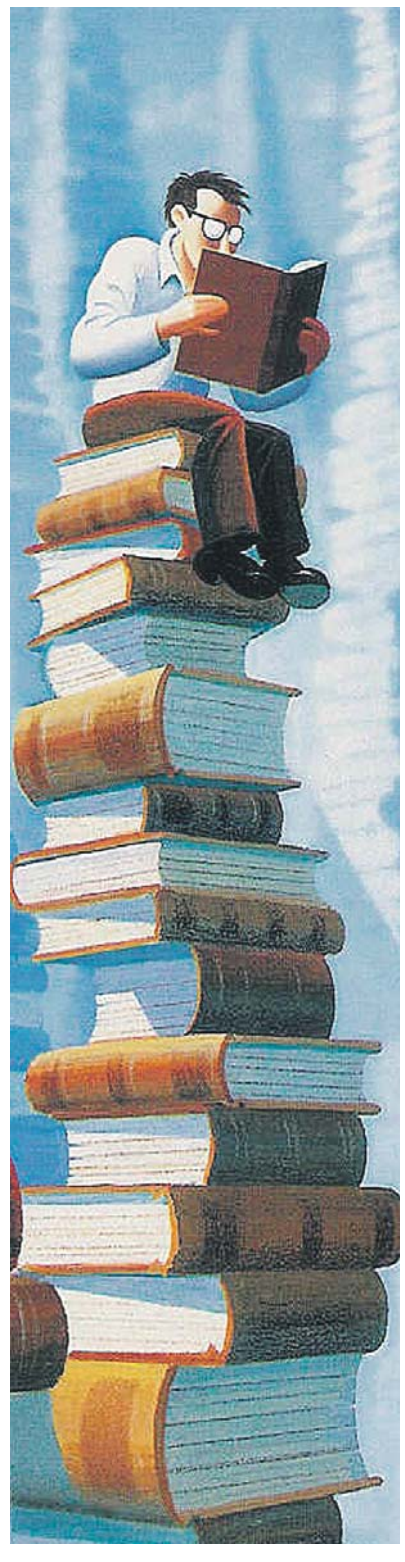

2005 óta, immár hatodik esztendeje, egyházkerületünk legnagyobb ünnepén, a missziói napon adunk hálát Istennek azokért a szolgatársainkért – lelkészekért és nem lelkészekért –, akiken keresztül az egyház Ura különösen is gazdagon megajándékozott minket. Örülünk, hogy ebben az évben is bőven van mit és kit megköszönnünk. Isten áldása kísérje további életüket és szolgálatukat!

GÁNCS PÉTER *püspök*

Akikért hálát

Az egyházkerület hűségérmesei

Jantos István

1942. május 12-én született Orosházán. Érettségi után a kereskedői pályát választotta, és ebben a szakmában képezte magát tovább. Életére a hűséges kitartás a jellemző. Egyetlen munkahelyen szolgált különböző beosztásokban negyvennégy éven keresztül.

1969-ben fogadtak egymásnak örök hűséget feleségével, *Keresztes Ilonával* az orosházi evangélikus

templomban. Két gyermeküket keresztyén hitben nevelték, most pedig öt unokájukért és azok gyermeki hitéért adnak hálát Istennek.

Személyes hitéletét örömökkel áldotta és próbákkal formálta az Úr. Súlyos betegségekből Jézusba kapaszkodva felépült. Egész életében cselekedeteivel tett bizonyságot megváltó Uráról és egyházához való hűségéről.

1993-tól először presbiterként, majd másodfelügyelőként, 1999 januárjától felügyelőként szolgál az Orosházi Evangélikus Egyházközségben. Műszaki beállítottságát, hozzáértését a felújítások, építkezések során kamatoztatja. Szívén viseli az orosházi gyülekezet intézményeinek sorsát. Részese a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola életének is mint az igazgatótanács tagja. Az egyházkerület munkájában küldöttként vesz részt.

Életének vezérigéje: *„Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.”* (Jel 2,10)

Känselmann Jakab

Szüleinek második gyermekeként az Úr akaratából 1927. november 17- én látta meg a napvilágot Csikóstőttősön. Itt végzi el az általános iskola első hat osztályát is. Az elemi után Budapestre kerül, ahol kitanulja a kőműves szakmát, majd hazatér szülőfalujába.

1944-ben besorozzák katonának. Hadifogságba esik, megszökik, majd évekig bujkálni kényszerül. 1951-ben ismét besorozzák, majd az ötvenes években Budapesten dolgozik mint hídépítő. 1954-ben köt házasságot *Francz Erzsébettel,* akivel hosszú évtizedeken keresztül élik életüket jó-

ban-rosszban. 1955-ben hazaköltözik, a közeli, épülő városban, Komlón helyezkedik el a szakmájában. 1958-ban lesz presbiter, 2000-ben választják a gyülekezet felügyelőjévé.

Az elmúlt évtizedek embert próbáló, hitvallásos idők voltak, amelyben csak azok vállalták egyházi kötődésüket, akik Isten szolgáinak tudták magukat. Jakab bácsi részt vett minden fontos döntésben, sok-sok önkéntes munkával, bölcs tanáccsal, emberismerettel, szelídséggel munkálkodott azért a kicsiny evangélikus közösségért, amely újra meg újra kitüntette, és kitünteti jelenleg is a bizalmával. Példamutató az a derű, aktivitás és alázat, ahogyan ma is felügyelőként szolgál gyülekezetében.

Koch Józsefné Inotai Gyöngyi

Nyugdíjas magyar–német–rajz szakos általános iskolai tanár, könyvtáros.

Pedagóguscsalád negyedik generációjának egyik tagja. Elődei kántortanítók voltak, közülük ketten szolgáltak Pakson, majd nagynénje, *Hoffmann Mária* játszott itt ötvenöt éven át az orgonán.

Pakson született (1944), itt keresztelték, és itt konfirmált, majd a paksi evangélikus templomban esküdtek férjével, aki most a gyülekezet egyik gondnoka.

1992 óta a nők világimanapjához kötődő liturgiafelolvasások résztvevője, a hozzá kapcsolódó kiállításokat rendezi. Az utóbbi években a szervezést és az országismertetést is magára vállalta.

2004-ben *120 éves a templomunk* címmel kiállítást rendezett a gyülekezet által összegyűjtött anyagból. A parókián és a templomban fellelt emlékeket később egy szekrényben rendszerezte.

2008-ban jelent meg édesapjáról, *Inotai (Hoffmann) Imréről* írt könyve sok gyülekezeti vonatkozással. Dekorál, tolmácsol, fordít. A német testvér-gyülekezeti kapcsolatok segí-

tője. 2010 februárja óta az egyházközség honlapján munkálkodik, annak főszerkesztője.

Két gyermeke, négy unokája van. Lánya, *Baradné Koch Boglárka* a paksi kántor, tanár az ötödik generációból.

Nagy Dezső

Szentesen született 1941. március 20-án. Édesapja evangélikus, édesanyja katolikus. A mély evangélikus gyökerek határozták meg vallását. Családfáját evangélikus esperes és lelkész ékesíti. A gyulai gyülekezet tagja.

Általános iskoláit Gyulán, a középiskolát Sarkadon végzi el. Budapesten keres megélhetést, itt végzi el az épületgépészeti technikumot.

A Deák tér istentiszteleteinek aktív látogatója, *Keken András, id. Hafenscher Károly* igehirdetései erősítik meg benne egyházunk iránti kötődését és feladatvállalását. Hazaköltözve családot alapít, de felesége rövid házasság után, súlyos és hosszú betegséget követően egy kis gyermekkel magára hagyja. Özvegyen, húgával együtt, idős szüleik ápolása felől is gondoskodniuk kell.

Aktívan részt vesz a templom 1975-ben történt felújításában.

1997-ben a gyülekezet egyhangúlag választja meg gondnokának, amely tisztséget a mai napig is betölti. Két cikluson keresztül egyházkerületi közgyűlési tag. Aktív részese egyházunk rendszerváltás utáni megújulásának. *Enikő* lánya zenei neveltetése révén ő is igyekszik feleleveníteni zenei tanulmányait. Napjainkban ő a gyülekezet kántora is.

Az özvegyi évek után 2009-ben köt házasságot a hasonló sorsú *Zlehovszky Katalinnal.* Életét egyháza és hazája iránti féltő szeretet jellemzi.

Opóczky István

A legnehezebb időkben is – katonai állása ellenére – hűséggel építette gyülekezetét, nemcsak tekintélyével, hanem odaadó kétkezi munkájával is.

1942. október 18-án született Gyónon. 1962 óta a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközség tagja hitvesével, családjával. 1972 és 2006 között a gyülekezet gondnoka.

Aktív szolgálata alatt a legnehezebb évek sanyargatták a peremkerület keresztyénségét. Az anyagi problémák megoldásában Opóczky István az első helyen állt abban is, hogy tevékenységével és a szervezés ellátásával meg tudták őrizni a gyülekezet épületeinek – templom és parókia – állagát.

Jellemző volt rá a csendes, megbízható háttérmunkás szerénysége. Néhai *Bencze Imre* és *Virágh Gyula,* majd *Pintérné Nagy Erzsébet* és a jelenlegi lelkész munkáját segítette.

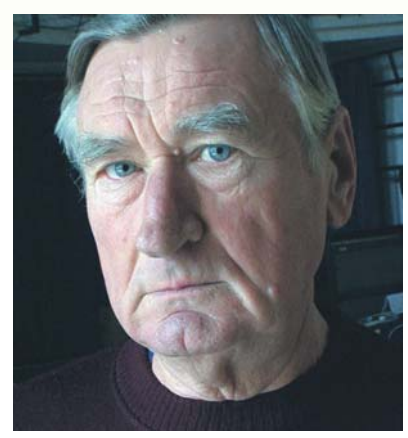

Üdvözlendő volt tevékenysége, hiszen az elvilágiasodás és gyökértelenség vonzásába került peremkerületi proletárság életstílusába a jó értelemben vett tradíciótiszteletet sugározta, megélte és megkövetelte másoktól is.

Mint egyházmegyei küldött évtizedeken át szolgálta a megyei ügyeket is.

2007-ben stroke érte, és bár felépült betegségéből, fokozottan ügyelnie kell az állapotára. Ma is rendszeres templomjáró, oltárdíszítő munkát végez gyülekezetünkben. Bölcs tanácsaira odafigyel a fiatalabb korosztály is.

Weisz József

Nyolcvannégy esztendős, a dunaföldvári gyülekezet tagja. Szegény családból származik. Édesapja az első világháborúban mindkét szemére megvakult. Kevés vagyonuk is odaveszett. Ettől kezdve nagyon szomorú gyermekkora volt, nem volt télikabátja, s apja cipőjében járt. Tizenkét éves korában az evangélikus gyülekezet nőegyletétől szentestén ajándékként kapott egy télikabátot. Ez az emberi együttérzés is motiválta, hogy további életében szolgálja gyülekezetét.

1952-ben megválasztották presbiternek, e tisztséget ötvenegy évig viselte. Volt pénztáros, jegyzőkönyvvezető, de fizikai munkával is szolgálta gyülekezetét.

Negyvenhárom évig dolgozott mint számviteli szakember. Szorgalmát, lelkiismeretes munkáját, szakmai tudását elismerték.

Nagy öröm volt számára, amikor 1998-ban a templomot kívül-belül felújíthatták.

1980-ban már huszonhárom éve nem volt helyben lakó lelkésze a gyülekezetnek. Weisz József kezdeményezésére sógora, az akroni (USA) gyülekezet presbitere, *Wiandt János* gyűjtést szervezett, így öt évre biztosíthatták a lelkész jövedelmét, és a templomfalak szigetelése is megvalósulhatott.

Jézus ígérete: *„…és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta”* (Mt 16,18) nemzedékről nemzedékre megvalósul, de ehhez kellenek az olyan őszinte, áldozatkész, hűséges és imádkozó hívek, mint Weisz József testvérünk.

Tessedik-díjasok

Lupták György, az év lelkésze

1980-ban végzett Budapesten, az Evangélikus Teológiai Akadémián, majd Tolna megyébe, Nagymányokra került mint segédlelkész.

1983 óta Kiskőrösön szolgál. Először segédlelkészként, 1984 óta parókus lelkészként, jelenleg pedig a gyülekezet igazgató lelkésze.

2006 óta a Bács-Kiskun Egyházmegye esperese.

A Magyarországi Keresztyén Ifjúsági Egyesület (MKIE) újraalapításában az első pillanattól kezdve részt vett, 1991-ben egyike volt az alapító tagoknak. Később bekerült az MKIE választmányába, 1996-ban pedig az

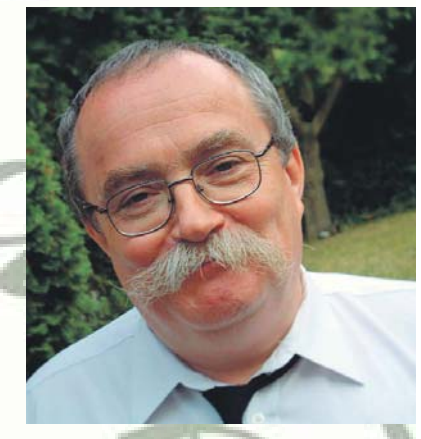

MKIE elnökévé választották. Az országos szervezettel egy időben alakult meg a kiskőrösi KIE-csoport is, amelynek szintén ő a vezetője.

Az 1997/98-as tanévben ösztöndíjat kapott a Helsinki Egyetem teológiai fakultására. Hazatérve sokat tett a Kiskőrös és Lapua közötti testvérvárosi, illetve testvér-gyülekezeti kapcsolat létrejöttéért.

1999 óta tagja a német *ProChrist* műholdas evangelizációs egyesületnek. Ezen belül ő felel a magyar nyelvterületen folyó munkáért.

Tagja az Iniciativa Protestáns Vállalkozói Egyesületnek is, ahol a vincellér-továbbképzés a szívügye. Nyolc éve rendszeresen szervez Kiskőrösön vincellérszemináriumot, német szakemberek bevonásával.

1998 óta vezeti Kiskőrösön a *Gospel Sasok* énekegyüttest.

Molnár Istvánné, az év pedagógusa

1955. június 17-én Szarvason született evangélikus családban. A Vajda Péter Gimnáziumban érettségizett. Óvónői képesítést szerzett, majd óvónőként dolgozott. 1985-ben általános iskolai tanítói diplomát kapott. 1993-tól az I. Számú Általános Iskola tanítója, közben az igazgatóhelyettesi feladatokat is ellátta. 1999–2000-ben szervezésének köszönhetően elindulhatott a

Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda, melynek azóta is megválasztott vezetője. 2003-ban pedagógia szakos tanári képesítést, majd közoktatási vezető szakirányú szakképzettséget szerzett.

Munkáját nagy odaadással, a keresztény pedagógia értékeire alapozva végzi. Hatalmas szakmai ta-

adunk...

pasztalat, igényesség, lelkiismeretes odafigyelés, szociális érzékenység jellemzi. A tehetséggondozásban nyújtott szerepvállalása is példás, véleménye, ötletei mértékadóak. Hitelességével, szeretetével építő hatással van a nevelőközösségre. A városi oktatáspolitikában mint az oktatási bizottság külsős tagja szakmai tapasztalataival tud segíteni.

A szarvas-ótemplomi gyülekezeti életért presbiterként, majd másodfelügyelőként is sokat tett. Részt vett a népfőiskola elindításában, megszervezésében. Szolgálatával hozzájárult a szarvasi evangélikusság megerősödéséhez.

Szente Béláné, az év diakónusa

Régi evangélikus családból származik. Szülei, nagyszülei hűsége, egyházszeretete gyermekségétől fogva meghatározta életét. A Békéscsabai Evangélikus Egyházközség aktív tagja. A gyülekezet diakóniai felelőse.

1990-től látja el az intézményvezetői feladatokat a Békéscsabai Evangélikus Szeretetotthonban. Akkor huszonhárom gondozottja volt az intézménynek; ma már a bentlakásos otthon mellett házi segítségnyújtás és támogató szolgálat is kiegészíti a tevékenységet, s az ellátottak száma meghaladja a százötven főt.

A gyönyörű környezetben álló szeretetotthonban az elmúlt két évtized alatt három alkalommal zajlott

nagyobb épületfejlesztés, melyet *Kutyej Pál Albert* akkori igazgató lelkésszel együttműködve sikerült megvalósítani. Szente Béláné irányítása alatt az ellátás teljes körűvé vált: saját konyhával, ételkiszállítással, dietetikai és gyógytornász szolgáltatással, korszerű technikai és egészségügyi feltételek között működik a Békéscsabai Evangélikus Szeretetszolgálat.

2000 és 2006 között Szente Béláné képviselte a szeretetintézményeket egyházunk zsinatában, és tagja volt az országos diakóniai bizottságnak. Figyelmes, az élet apró rezdüléseire is érzékeny gondoskodással fogja össze a Békéscsabai Evangélikus Szeretetszolgálat munkáját, segíti a teljesebb életre a rászorulókat.

Emlékplakettel jutalmazottak

Prónay-emlékplakett

Dr. Rück András

Gyökerei a mezőberényi német és szlovák ajkú evangélikussághoz kötik, mely közösségekkel napjainkig élő kapcsolatot ápol. Orvosi pályája Békéscsabára vezette, ahol szintén bekapcsolódott az evangélikus gyülekezet életébe. Csaknem harminc éve a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség presbitere, a presbitérium mindig szolgálatra kész tagja.

Egyháza és az egyházi oktatás iránti elkötelezettsége a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium (BEG) újraindulásának egyik mozgató erejévé tette. Az önkormányzattal folyó tárgyalásokat többször vezette. 1993 és

2001 között a gimnázium igazgatótanácsának tagja, 1997-től 2001-ig az igazgatótanács elnöke. A BEG nehéz időszakában vezette a testület munkáját, segítségével sikerült megoldani a vezetői nehézségeket.

1998 óta a Kelet-békési Evangélikus Egyházmegye felügyelőjeként igyekszik tapasztalataival, tanácsaival segíteni az egyházközségek és az egyházmegye életét. Fáradhatatlan munkatársként vesz részt a feladatok megoldásában.

A 2000-es esztendőtől zsinati tag.

2006-tól ismét bekapcsolódott a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatótanácsának munkájába.

Éleslátása, közvetlensége, segítőkészsége és humora az egyházmegye és intézményeink meghatározó egyéniségévé tette.

Dr. Simor Ferenc

1932. november 1-jén született Siklóson. Egyetemi tanulmányait 1956-ban fejezte be Budapesten, az Állatorvostudományi Egyetemen. Mint állatorvos a Baranya megyei Homorúdon, Babarcon, Bólyban, majd szülővárosában, Siklóson tevékenykedett. Huszonkilenc éven át járási fő állatorvos, huszonöt éven át a Baranya Megyei Állategészségügyi Állomás igazságügyi szakértője, majd etikai bizottságának elnöke. Az Antall-kormány idején a Földművelésügyi Minisztérium állat-egészségügyi főosztályának vezetője. Később négy éven át Siklóson alpolgármester.

Sokoldalú ember. A Siklósi Vár- és Múzeumbaráti Kör elnöke, a Baranya Megyei Honismereti Egyesület elnöke, az Országos Honismereti Szövetség elnökségének tagja. A Mohács–Magyarbóly–Siklósi Társult Evangélikus Egyházközségnek több évtizeden át példás hűséggel szolgáló összegyülekezeti felügyelője, ezen belül a siklósi gyülekezetnek külön is felügyelője és kántora. 1968 óta a Déli Egyházkerület presbitere (több cikluson át). Korábban egyházmegyei presbiter is volt.

Városáért, egyházáért, gyülekezetéért fáradhatatlan szeretettel munkálkodó, nemes ügyeket szolgáló, evangéliumi lelkületű ember.

Ordass-emlékplakett

D. dr. Hafenscher Károly

Hafenscher Károly (Budapest, 1926. július 6.) gazdag szolgálatának centrumában az igehirdetés állt. Ennek bizonysága nyolcszáz oldalas disszertációja, amelyet 1967-ben *Az igehirdetés tartalma és szándéka ma* címen adott be, és ezzel elnyerte a teológia doktora címet. A teológia tudománya iránti hűségének bizonysága hazai és külföldi szaklapokban megjelent sok publikációja, tudományos konferenciákon, rádióban és televízióban tartott előadásai. Tanított az Evangélikus Teológiai Akadémián, majd a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) meghívott előadója volt. A KRE 2005-ben díszdoktori címmel tüntette ki. A kulturális tárca Károli Gáspár-díjban részesítette.

Az ökumené hűséges, életre szóló szolgálatában számos külföldi útján nyelvtudása, diplomáciai érzéke segítette. Munkájának elismerése, hogy a Lutheránus Világszövetség és a Vatikán párbeszédében tizenegy éven keresztül a közös bizottság tagjaként a kelet-európai országokat képviselte.

Szolgálatának kezdetétől, de nyugdíjas éveiben is sokat fáradozik szóban és írásban az egyházak testvéri közösségének építésén. Szerkesztői *(Lelkipásztor, Credo)* és sokszínű sajtómunkájának elismeréséül a Magyar Újságírók Országos Szövetsége Aranytoll díjjal tüntette ki.

A betűt nemcsak a kultúra, hanem az evangéliumhirdetés fontos eszközének is tekinti, és szenvedélyes hűséggel küzd az írás szépségéért, a mondanivaló szabatos és magyaros megfogalmazásáért. Immár nyolcvanöt évesen, ma is hűségesen követi Mesterét a keskeny és mégis járható úton.

D. dr. Harmati Béla

Ősagárdon született 1936. április 23-án. Fasori gimnáziumi évek után az Evangélikus Teológiai Akadémián szerez diplomát 1959-ben. Ugyanebben az évben avatják lelkésszé. 1966-ig több gyülekezetben szolgál segédlelkészként.

1962-ben köt házasságot *Polgár Rózsa* textilművésszel. Két fiuk születik: *Béla László* és *Gergely Ádám.*

1965-ben a Magyar Televízió *William Shakespeare és az Erzsébet-korabeli angol reneszánsz drámák* című vetélkedőjén első díjat nyer.

1966–67-ben ösztöndíjasként a svájci Bossey-ban, az Ökumenikus Intézetben folytat tanulmányokat.

1967–70: a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) genfi központjának teológiai osztályán asszisztensként dolgozik. Hazatérése után három éven át egyházunk külügyi titkára, majd 1980-ig rendszeres teológiát tanít a teológiai akadémián.

1976-tól 1980-ig a Deák téri gyülekezet lelkésze.

1980-ban doktorál, doktori értekezésének címe: *Ekkléziológia és kozmológia. Az egyház és a világ viszonya kérdéseinek összefüggései és azok vizsgálata néhány ökumenikus példán.*

1980–87 között Svájcban az LVSZ tanulmányi osztályának titkára.

1987-ben a Déli Egyházkerület püspökévé választják. 1990-től tíz éven át az egyház elnök-püspöke. Közben folyamatosan részt vesz a nemzetközi ökumenikus munkában. 1995-től 2006-ig az LVSZ és a Vatikáni Egységtitkárság Nemzetközi Dialógus Bizottságának társelnöke.

2003-ban vonul nyugalomba.

Krähling Dániel

A Tolna megyei Gyönkön született 1946-ban *Krähling Dániel* evangélikus lelkész és *Huszár Mária* tanítónő legidősebb gyermekeként. Középiskolai tanulmányait (a III. évfolyamtól) már a bonyhádi gimnáziumban fejezi be, majd a teológia elvégzése után 1969-ben lelkésszé avatják Bonyhádon. Ebben az évben házasságot köt *Boros Piroska* védőnővel, akivel a *Lutheránia* kórusában ismerkedett meg. Négy gyermekük született, három lány és egy fiú.

1969-ben a pécsi gyülekezetben segédlelkész, de 1970 tavaszától megbetegedett édesapját kell helyettesítenie. Ezen a nyáron Bonyhádra kerül, ahol 1972-ben iktatják be a közben elhunyt édesapja helyére. Azóta a bonyhádi, hidasi, kismányoki gyülekezetben végzi szolgálatát, a gyökereknek megfelelően német és magyar nyelven.

1994-től a Tolna-Baranyai Egyházmegye esperesi tisztét tölti be 2006-ig. Két cikluson keresztül zsinati tag, 1990–98 között önkormányzati képviselő, illetve a német kisebbségi önkormányzat tagja ma is. A visszakerült bonyhádi evangélikus gimnázium elindításáért sokat tett, azóta is az igazgatótanács elnökeként tevékenykedik.

Életében fontos szerepe van a zenének (a *Szekszárdi madrigálkórus* tagja), a teológiai gondolkodásnak (három kéziratot írt) és lelkész kollégái pásztorolásának.

Szita István

Pécsett született 1926. október 25-én evangélikus családban. Bonyhádon érettségizett, 1953-ban végzett az Evangélikus Teológiai Akadémián. Ebben az évben avatták lelkésszé. Több gyülekezetben szolgált segédlelkészként. Bár felvették a Képzőművészeti Főiskolára, oda mégsem járhatott, de beosztása lehetővé tette, hogy mégis képezze magát. Tizenhat templomba készített faliképeket, egyházi terítőket.

1969-ben eltávolították az egyházból. Az egyházi kötelékekhez szokott és az egyházművészetért rajongó lel-

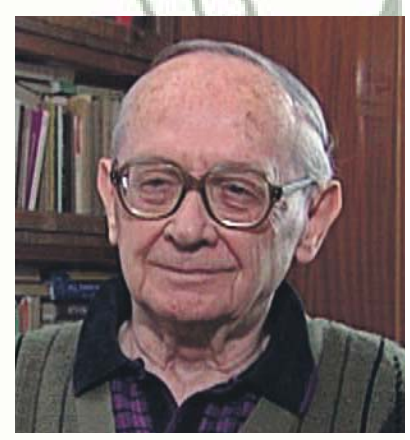

kész így kikerült a nagyvilágba, ahol helyt kellett állnia, hiszen felesége és három gyermeke volt. Tizenhét évig dolgozott a Gumiipari Kutatóintézetben. A festészetet nem hagyta abba, ám gyökeresen más stílust talált magának, hiszen tudta, hogy lelki békéje érdekében nem szabad a teológiával foglalkoznia. Irracionális képköltészetnek nevezte az akkori stílusát, amely a vonalakról, a síkokról, a törésvonalakról és az absztrakt mintákról szólt.

A *Győri* testvérek róla szóló, *Kitöltött űr* című filmje után tért vissza az egyházi művészethez. Munkáiba ma is belekeveredik a korábbi évek keserű tapasztalata. Az elmúlt tíz évben százhatvan egyházi témájú képet festett, és íróként dolgozó feleségével, *Bérczi Margittal* ma is aktívan alkot.

Az egyház 2007-ben rehabilitálta.

ROGATE – *az imádság vasárnapja*

Imádságért

Add, Istenem, hogy a világ kisimuljon és elcsendesedjen bennem és mindenkiben.

Hogy az éjszaka csöndjében asztalodhoz ülhessek, ahhoz az asztalhoz, ami mellől senki se hiányozhat. Ahhoz az asztalhoz, hol a Nappal és a csillagokkal együtt a hétköznapok is kialszanak, s egyedül a te békéd világít. Igen, hogy helyet foglalhassak már most egy rövid időre annál az eljövendő asztalnál, amit egy öröklétre megígértél, s aminek egyedül a te békéd a lámpása, eledele és terítéke.

Add meg előlegként azt a csendet, azt az asztalt, ahol minden civódás, félreértés és megkülönböztetés megszűnik végre, ahol mindenki helyet kap, a maga helyét, s a legkisebb féltékenység is leveti csúf álarcát, s színét vesztve elpárolog.

Nevezz meg valódi nevünkön, mivel valamennyien szenvedünk attól, hogy álnéven élünk, telve álnoksággal, amit magunk fabrikáltunk, mivel jobbnak, különbnek, állhatatosabbnak és áldozatkészebbnek kívántunk látszani másoknál. Valódi neve csak keveseknek van itt a földön. Kivétel alig. Szentjeid között talán Bach, talán Mozart. Asztalodnál Bachnak továbbra is Bach lesz a neve és Mozartnak Mozart…

Mint a vándornak megérkeznie a tengerpartra, szívem és értelmem elhallgat már a távoli közelségedtől is, meghallva a végtelen intelligencia hullámverését…

Add, hogy imámban ne kérjek semmit, de annál inkább hallhassalak és hallgassalak Téged.

Fáradt vagyok, Istenem, kifárasztottak „kéréseim", és megtéptek a világ „kérései". Apostolod mondta, hogy a szeretet irgalmas, türelmes, nem kér, és nem panaszkodik. Add, hogy sose kívánjak „színen lenni". A világnak amúgy is kötelező olvasmánya a „zűrzavar kézikönyve". Ha lehet, ragaszd össze lapjait, megértek a csirizre.

Ha mégis kérek Tőled imámban valamit: ne vedd el tőlem, ne vedd el tőlünk a kérés nélküli imádságot. A kérés nélküli imában nemcsak én, de az egész mindenség hallgat, s hallgatnak azok is, akik – egy szinttel még mélyebben – torzsalkodnak, harcolnak, lázonganak és ítélkeznek. A nem kérő imádságban azonban, imádkozza bárki is, az egész világ térden áll a „teremtés egyességében".

Valójában minden imádság, a kérő is, messze túlmutat önmagán. Jézus kérte, hogy kérjünk, de… „mindazonáltal legyen a Te akaratod szerint". És: „…kezedbe ajánlom lelkemet". A kérő ima természete nem azonos a földi kéréssel, mely legtöbbször – kivéve az éhség és szomjúság szavait – valamiféle mástól szennyes. A kérő imádság, amennyiben csakugyan eljut az imádságig, szinte automatikusan veti ki magából kérései homokzsákjait, hogy végül eljuthasson abba az egyetlen magasba, ahol – mindazonáltal ne a mi kérésünk és akaratunk teljesedjék, hanem az övé.

Igen, nem hiszek többé tulajdon kéréseimben. Istenben, az egyetemes békében nincs többé mit kérnünk, az egyetemes szeretetben nincs többé kire vagy mire féltékenykednünk, az egyetemes igazságba érkezve elképzelhetetlen bármiféle ítélkezés bárkivel vagy bármivel szemben.

Ezért imádkozni az imádságért: bűnösök és szentek közös kiáltása itt a földön, és a kérés nélküli ima jók és gonoszak számára talán nem egyéb, mint egy pillantást vetni az asztalra, mely öröktől fogva terítve áll az atyai ház udvarán.

Ennél az asztalnál – Jézus isteni ígérete szerint – nem lesz többé se ellenség, se barát, se vér szerinti rokonság, se szülő, se feleség. Mindenki mindenkije lesz mindenkinek, áthatva az Atya, a Fiú és a Szentlélek egyetemesen beteljesült ígéretétől. Ennél az asztalnál mindenkinek akad egy szék, s mindenki a maga eleve kijelölt, ezerszer áldott helyére kerül – annyi vita, helycsere és zűrzavar után.

■ Pilinszky János

(Új Ember, 1979. október 7.)

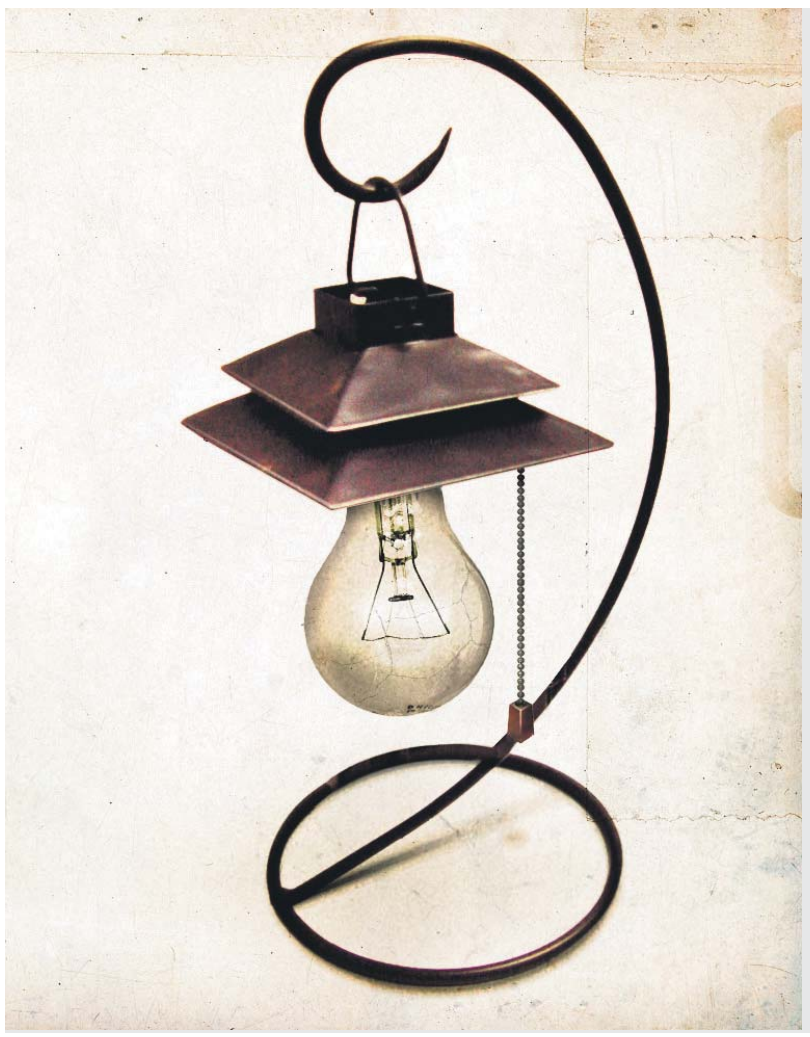

Kevesebb kérés

„Amikor pedig imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy bőbeszédűségükért hallgattatnak meg." (Mt 6,7)

Van, aki összetéveszti Istent egy bolti kiszolgálóval, akinek gátlás nélkül sorolhatjuk el kívánságainkat. Mások mintha feledékeny „öregúrnak" gondolnák, akit újra és újra figyelmeztetni kell. Ki ne hagyjon valamit, amire övéinek szüksége van. Mert rettenetesen bőbeszédűek tudunk lenni, amikor a magunk képviseletében fordulunk Istenhez. Az ilyen imádsággal az a baj, hogy amikor százszor Isten lelkére kötünk valamit, valójában egyszer sem bízunk kérésünk meghallgatásában.

Jézus nem akarja a kedvünket szegni, mikor azt mondja: „Ne legyetek sokbeszédűek, mint a pogányok." De arra mindenképpen inteni akar: rostáljuk meg a kéréseinket. Mert bizonyos, hogy azok felét sem mondanánk el, ha csak azt kérnénk, amire igazán szükségünk van. Meg az is biztos, hogy sokkal kevesebb kérésünk lenne, ha mernénk hinni Isten szeretetében, irántunk való jóságában. Aki jobban bízik saját hangjában, mint Atyánk irgalmában, annak maga az imádság elmondása lesz a fontos. Nem pedig az a reménység: Isten irgalma őriz engem enyéimmel, világgommal együtt! A tanítvány imádsága ezért fontoskodó szószátyárkodás helyett legyen csak ennyi: „Isten, légy irgalmas nékem, bűnösnek."

Jó lenne még, ha azért sem felejtenénk el könyörögni: „Uram, taníts meg engem imádkozni."

„Semmiért ne aggódjatok, hanem mindenkor hálaadással vigyétek kéréseiteket az Isten elé." (Fil 4,6)

■ Csizmazia Sándor

Forrás: Csizmazia Sándor: Lehulló álarcok – A Hegyi beszéd. Második, átdolgozott kiadás. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 2000. Ára 400 forint.

Reggeli hálaadás

Istenem, áldott légy, hogy úgy ébredhettem, és úgy állhatok meg előtted, mint aki kipihente magát. Nem természetes ez, hisz mennyien virrasztottak, mert álmatlanság gyötörte őket, vagy munkahelyük, utazásuk miatt kellett ébren lenniük. Másoknak megzavarta az álmát betörő, víz- vagy gázcsőtörés, az országokban lévő fegyverropogás. Mennyien reménytelenségre ébredtek, mert betegek, gyengék, reményt vesztett emberekké lettek, de nekem, mennyei Atyám, megadtad ezen a reggelen mindazt, ami civilizált világunkban megszokott. A meleg szobát, a tisztálkodáshoz szükséges forró vizet, a reggeli ropogós pékárut és a friss tejet. Mindezért dicsőítelek Téged. Szeretném ezt a napot minden pillanatában Neked szentelni.

A sok testi jó mellett, mellyel érdemtelenül elhalmozol, áldalak a lelki biztatásért is: *„Sok jót teszek veled…"* (1Móz 32,13) Nem tudhatom, hogy mi vár rám ezen a napon, de biztos vagyok benne, hogy nem érhet semmi hátrány, sem veszedelem, sem baj, ami nem a javamat szolgálná. Istenem, ha nekem adod ezt az ígéretet, kérlek, cselekedd meg, hogy jóságodat továbbadó legyen az életem: szeretteim, munkatársaim, szomszédaim, betegségben szenvedő embertestvéreim iránt, akik szomjúhozzák jóságodat és várják szeretetedet. Cselekedd meg, hogy közvetítője lehessek minden Tőled származó jónak! Óvj meg ma is az önzéstől, ne engedd, hogy a Tőled kapott javakkal fukarkodjam, segíts, hogy mindabból, amit mások számára nálam helyezel el, semmit se akarjak önző módon magamnak megtartani, meg ne akasszam jóságod folyamát, hanem osszam és sugározzam tovább erődnek erejét! Az Úr Jézus nevében kérlek, maradj velem Szentlelkeddel! Ámen.

■ Sándor Endre

Forrás: Sándor Endre: Örömben és bánatban – Imakönyv. Kálvin Kiadó, Budapest, 1999.

Kényszerűen lelassult időben

Uram!
Míg egészséges voltam, bevallom, alig gondoltam a veled való beszélgetésre. Annyi megoldásra váró feladat, sürgős tennivaló akadt naponta, hogy szinte minden időm percre beosztott volt.

Most egy csapásra minden megváltozott körülöttem és bennem is. A betegágyon, ebben a kényszerűen lelassult időben ráébredtem, hogy a legfontosabb, a veled való bensőséges kapcsolat hiányzik az életemből. Útmutatásod nélkül céltalanul bolyongtam eddig, s a megállás nélküli sürgés-forgással próbáltam betölteni a szívem mélyén lévő ürességet. Szavadat olyan ritkán hallgattam, hogy végül alig értettem. A zsoltáríró vallomását arról, hogy a szenvedésben is áldás rejtőzik, az apostolét, aki bizalommal hirdeti: *„akik Istent szeretik, azoknak minden javukra van"* – mindezt valóságtól elrugaszkodott rajongásnak tartottam. Most is sok bennem a kérdés, a miért.

Te ismered a fájdalmat, kérlek, állj mellém, hogy békével hordozzam a nyomorúság, a szenvedések keresztjét! Segíts meglátni, hányan lettek számomra szereteted követeivé! Orvosok és ápolónők türelmén, az értem, velem imádkozók hűségén, a családtagokon, ismerősökön keresztül, akik a bajban mellém léptek, te jöttél közel. Megkerestél, hogy új rendje legyen életemnek. Nem tudom, mikor és hogyan épülök fel, de azt tudom, szeretnék igédre figyelni, imádságban hálát adni, bocsánatot kérni tőled vétkeimre. Szeretném a kapott szeretetet továbbadni azoknak, akik ugyanezen a göröngyös keresésúton botladoznak.

Kérlek, bármi ér, maradj velem, hogy veled maradhassak most és mindenkor. Ámen.

Forrás: Visszhang – Imádságok, olvasmányok. Szerkesztette Szabó Lajos. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 2001.

MENNYBEMENETEL ÜNNEPE – 1THESSZ 1,2–10

„Mi Urunk Jézus mennybe tért” – mégis közöttünk munkálkodik

Mennybemenetel ünnepén, amikor tekintetünknek az égre kellene szegeződnie, Isten igéje egy e világi – a jelek szerint irigylésre méltón élő és növekvő – gyülekezet életébe enged bepillantani bennünket. Valóban egy olyan közösség képe bontakozik ki Pál örvendező soraiból, amelyért hálát lehet és hálát kell adni. Egy keresztény gyülekezet, amely a mennybemenetel titokzatos eseménye után néhány évtizeddel is a Feltámadott jelenlétéből él, táplálkozik, növekszik, és végzi missziói szolgálatát, eljuttatva az igét még a szomszédos tartományokba, Makedóniába és Akhájába is.

Megvallom, hosszú ideig nem pontosan értettem, miért is kellett Jézusnak visszatérnie a mennybe. Hát a feltámadással nem azt bizonyította, hogy ő a győztes megváltó? Mióta szokta a győztes csak úgy elhagyni a csatateret és – ami még ennél is fontosabb – a benne bízókat?

Csak akkor érthetjük meg a mennybemenetel szükségességét, ha a kereszt felől közelítünk a mennybemenetel olyannyira titokzatos és érthetetlen – racionális elmével feldolgozhatatlan – misztériumához. Hiszen Krisztus nem azért jött a világba, hogy tanítson, csodát tegyen, szeretetre neveljen, forradalmian új istenképet mutasson az emberiségnek, hanem hogy kereszthalálával megváltsa az embert, és feltámadásával utat nyisson övéinek az örök életre. Miután ez megtörtént, ebben a világban nincs már tennivalója.

Az örvendező apostol szemével nézve a thesszalonikai gyülekezetet azt látjuk, hogy a mennybe emelkedett Jézus ígéretéhez híven nem hagyta magára övéit. Velünk marad minden napon a világ végezetéig. Velünk marad egyrészt úgy, hogy Szentlelkét kiárasztva védelmezi, összegyűjti, erősíti, építi és növeli szent egyházát – és velünk marad úgy is, hogy a mennyben, az Atya jobbján ülve esedezik, könyörög, közbenjár ennek az egyháznak minden tagjáért, hogy a kereszt áldozata reménységet, vigasztalást, üdvösséget és örök életet jelentsen mindannyiunk számára.

Krisztus jelenléte tetten érhető a szíveket meghódító, valóságos erőt képviselő igéjében, a kereszt szeretetét prédikáló evangéliumban. Isten igéje

AZ ÜNNEP IGÉJE

nemcsak szó. Lám, a thesszalonikaiakhoz is erővel, Szentlélekkel és teljes bizonyossággal jutott el, és vezette őket naponta megújuló, Krisztusra tekintő, erős és növekvő hitre. Megtérítette őket a bálványimádásból – kiszakítva az akkori kor divatos vallási áramlatainak sodrából – az igaz hitre, a Krisztusban megélt reménységre.

Ma sem ismerhetünk mást, egyedül a Krisztus keresztjét hirdető evangéliumot. Azon kívül minden csak pótcselekvés.

Egyházi életünk ezer sebből vérzik, mert az időnként persze szükségszerű megújulást emberi módon próbáljuk megtervezni és megvalósítani. Ám a feltámadott Krisztus nem pótcselekvéseken, hanem az igén, az evangéliumon keresztül újít meg és indít időszerű feladatainkra.

Lehet a vele való közösséget látványosságokkal, olyannyira divatos élménykereszténységgel – „…érezzük jól magunkat…” – helyettesíteni. Meg lehet próbálni az egyházat a „korszerű” tanítások – ökológia, szociológia, mentálhigiéné és a többi – bűvkörébe vonni. Kísérletezhetünk azzal, hogy a szárazzá vált kegyességet „feldobjuk” például a keleti meditációs „technikákkal”. Mindez azonban tévút, felszínesség, mert a hívő ember és az egyház növekedéséhez egyedül a kereszt mindent felülmúló igazságát hirdető evangélium mutat utat.

Növekedésünk titka az, hogy nem ideig-óráig csillogó értékekhez, hanem a maradandó igéhez, a kereszt evangéliumához kötjük magunkat. Ezért fontos tudnunk, hogy Pál és munkatársai – a levél címzésében név szerint is megjelölt Szilvánusz és Timóteus – igét hirdettek az egykori thesszalonikai pogányoknak. Nem elbűvölni akarták őket, nem ilyen-olyan múló élményekhez juttatni, hanem feltárni előttük bűnös életük lehetetlenségét, rögtön melléhelyezve a gyógyírt is, a kereszten bűntörlő áldozatot bemutató Főpap-Bárány személyében.

„Galileai férfiak, miért néztek az égre csodálkozva? Jézus úgy jön majd el, amint láttátok őt fölmenni a mennybe!” – mondjuk-énekeljük mennybemenetel ünnepén a bevezető zsoltár antifónáját ApCsel 1,11 alapján. Thesszalonika abban is példánk lehet, hogyan kell égre nézve a földön járnunk. A hétköznapokban az, aki az égre pislog, könnyen elesik. A lábunk elé kell néznünk. A hit és az üdvösség kérdésében azonban éppen fordítva van. Aki csak a lába előtt lévőket nézi, az nem látja a valóságot, és könnyedén elbukik.

Pál – persze, tudjuk, a végső idők közelre várásának eufóriájában – említi, hogy a thesszalonikaiak várták Krisztus visszajövetelét ítéletre, illetve számukra, hívők számára üdvösségre.

Mennybemenetel ünnepén szükségszerűen tesszük fel a – remélhetőleg – nyugtalanító kérdést: vajon számunkra is természetes az, hogy mindent, egész életünket, egyházunk, hitünk kérdéseit, jövőjét, problémáit Krisztus visszatérésének fényébe állítva vizsgáljuk és értékeljük? Vagy megelégszünk az e világi dimenzióval, így aztán hálaadás helyett csak panasz, örvendező reménység helyett csak keserves siránkozás, testvéri közösség helyett csak üres padok és kongó perselyek, a kereszt gyönyörű evangéliuma helyett pedig csak stratégiák, pályázati űrlapok, szervezeti kérdések és megoldandó feladatok jutnak nekünk?

Mennybemenetel ünnepén nekünk is szabad örvendeznünk, hiszen nem a távol lévő, hanem a ma is közöttünk munkálkodó Krisztust köszönthetjük istentiszteleteinken – de az ünnep elmúltával a hétköznapokban is. Ő az egyház Ura, aki titokzatos módon végzi a szívek meghódításának művét, hogy azon a napon, amikor a menny és a föld véglegesen összeér majd, bizalommal állhassunk színe elé.

■ Tubán József

Imádkozzunk! Mindenható Istenünk, szent örömmel ujjongunk és adunk hálát neked, mert amint a mennybe emelve dicsőítetted meg Fiadat, egyházad Fejét, úgy egész néped el nem múló örök országodba kapott meghívást az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel egységben Isten, él és uralkodik mindörökkön-örökké. Ámen.

Hétvége a bőség jegyében

▶ Az Európai Unió által az önkéntesség európai évének nyilvánított 2011. esztendőben több egyházi rendezvényünkön is a viszonzást nem váró szeretetszolgálat kérdése kerül(t) terítékre. Nem volt ez másként a május 20–22. között Révfülöpön tartott női hétvégén sem. Az idén már tizenharmadik alkalommal megtartott találkozó mintegy negyven résztvevőjét a konferencia nyitónapján olvasott útmutatóbeli ige is ösztönözte: *„…bőségben éljetek minden jó cselekedetre.”* (2Kor 9,8b)

Pál apostol levelének biztatását az első estén *Steinbach József,* a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke hozta igazán közel a hallgatósághoz. Kiemelte, hogy az képes Isten ügyéért végzett önkéntes szolgálatra, akinek szívében hála ébred Isten végtelen szeretetének megtapasztalása nyomán.

Másnap *Túri Krisztina* alberti lelkésznő szólt azokról a területekről, amelyeken a nőtestvérek munkatársakként segíthetik és gazdagíthatják a hívő közösségek, gyülekezetük életét. Előadásának furcsa címet adtak a konferencia szervezői – *Hogyan segítsünk, hogy ne ártsunk?* –, jelezve, hogy a legjobb szándékkal végzett szolgálat is lehet romboló, ha erőszakkal, átgondolás nélkül történik; és lehet gazdagon építő, ha sikerül felismerni az alkalmas időt és eszközöket. A lelkésznőnek teológiai végzettsége mellett mentálhigiénés diplomája is van, szaktudásával tehát igazán hasznos gyakorlati tanácsokat is tudott adni hálás hallgatóságának.

Színesítette a konferenciát a szombat esti alkalom, amelyen a résztvevők az *Evangélikus Élet* főszerkesztőjével találkozhattak. *T. Pintér Károly* előadása címének *(„Élettel szolgálunk”)* megfelelően ismertette, hogyan készül el egy-egy lapszám, miként válhat egyházi életünk tükre – főként a hitmélyítő írásokon keresztül – éltető, lelki táplálékká.

Az est kedves pillanata volt, amikor a konferencia legidősebb résztvevője, a kilencvenhárom éves *Szula Istvánné,* „Emmike néni” sajnálkozását fejezte ki, amiért – épp révfülöpi tartózkodása miatt – nem fogja tudni a szokott módon, a pesterzsébeti istentiszteletről kifelé menet megvásárolni kedves újságját… Szerencsére T. Pintér Károly hetilapunk legfrissebb számának egyik példányával illusztrálta mondandóját, így volt mivel boldogan honorálnia az előadása legvégén elhangzott spontán, őszinte „reklámot”.

■ BPM

Dom Helder Camara

Ha próbára teszel

Ha próbára teszed hitemet,
és utamat sűrű ködbe futtatod,
mely kioltja a tájékozódást,
add meg, ha lábam reszket is,
hogy tekintetem nyugodt és tiszta legyen,
élő tanúsága annak, hogy Te velem vagy,
és békében élek.

Ha próbára teszed hűségemet,
és megengeded,
hogy levegőm is kevesebb legyen,
és az az érzésem,
mintha a föld kicsúszna lábam alól,
akkor is add meg,
hogy tekintetem azt hirdesse:
senkinek sincs oly hatalma,
mely elszakíthatna tőled,
akiben élünk, mozgunk és vagyunk.

Ha eltűröd,
hogy a gyűlölet bekerítsen,
és tőrbe csaljanak ellenségeim,
és szándékomat meghamisítsák
és megcsúfolják, akkor is engedd,
hogy Fiad tekintete
derűt és szeretetet sugározzon
szemeimen át.

(Fordította Tóth Sándor)

HETI ÚTRAVALÓ

„Áldott legyen Isten, mert nem utasította el imádságomat, szeretetét nem vonta meg tőlem.” (Zsolt 66,20)

Húsvét ünnepe után az ötödik héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi erre kérik az élő Krisztus élő gyülekezetének minden tagját: *„Szüntelenül imádkozzatok!”* (Thessz 5,17); s közben az Úrra nézzetek, mert Isten meghallgat Krisztusért, aki közbenjár egyházáért! Ezért: „Magasztallak téged, Istenem, Királyom, áldom nevedet örökkön-örökké.” (GyLK 775,1) Mert „minden jó adomány és tökéletes ajándék felülről, a világosság Atyjától száll alá” (Jak 1,17; LK). Jézus az imádság meghallgatását ígéri: *„Bizony, bizony, mondom nektek, hogy amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.”* (Jn 16,23b) Pál kér *„mindenekelőtt, hogy tartsatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért”.* Isten *„azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére”* (1Tim 2,1.4). Mi már tud(hat)juk, hogy Jézus a mi utunk, igazságunk és örök életünk (lásd Jn 14,6) – de ismerjük is őt?! *Luther* tanácsa: „Tanuld meg azt is, hogy Istent imádságodban soha ne kísértsd! Ne szabj elé se időt, se mértéket, se célt, se módot, se személyt, kikötvén, hogy mikor, hogyan és mivel segítsen! Majd eltalálja Isten, megfoghatatlan bölcsességével.” Salamon bölcsességet kért az Úrtól: *„Adj azért szolgádnak engedelmes szívet, hogy tudja kormányozni népedet…”* A válasz: *„…teljesítem kérésedet: (…) bölcs és értelmes szívet adok neked…”* (1Kir 3,9.12) Mózes üres, tiszta s felemelt kézzel imádkozott (lásd 1Tim 2,8) az Úr Istenhez: *„És az történt, hogy valahányszor Mózes fölemelte kezét, Izráel volt az erősebb (…). Így győzte le Józsué Amálékot…”* (2Móz 17,11.13) Tanítványai kérésére Jézus imádkozni tanított; e „mintaimádság” (lásd Lk 11,2–4) öt kulcsigéje: szenteltessék meg, jöjjön el, add meg, bocsásd meg, ne vígy! Feltámadása után negyven nappal mennybe ment, de megígérte: *„Én pedig, ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket.”* (Jn 12,32) „Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére, aki a reá váró öröm helyett keresztet szenvedett, és Isten jobbjára ült.” (Zsid 12,2; LK) S *„miközben áldotta őket* (tanítványait), *eltávolodott tőlük, és felvitetett a mennybe. Ekkor leborulva* (nem pedig hanyatt esve!) *imádták őt”* (Lk 24,51–52a). Lukács második könyvében így folytatja: *„…szemük láttára felemeltetett, és felhő takarta el őt a szemük elől. (…) két férfi állt meg mellettük fehér ruhában”,* és ezt (ApCsel 1,9–10) adták hírül: „Galileabeli férfiak, mit néztek az ég felé? Ez Jézus, ki felvitetett tőletek a mennybe, ekképpen jő el ítéletre, alleluja.” (GyLK 708) Ő Pilátusnak már megmondta: *„Az én országom nem e világból való”,* és *„Te mondod, hogy király vagyok”* (Jn 18,36.37). Pál kéri: *„Minden imádságotokban és könyörgésetekben imádkozzatok mindenkor a Lélek által.”* S kívánja: *„A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múló szeretettel szeretik a mi Urunkat…”* (Ef 6,18.24) Ti is „imádkozzatok, és buzgón kérjetek” (EÉ 88)!

■ Garai András

PALACKPOSTA

Érettségi senkiföldje

„Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlen." (Mt 26,41)

Nagycsütörtök válságos éjszakáján így biztatta Jézus tanítványait és talán magát is. Küldetése beteljesítésének előestéjén az Isten Fia olyan, mint közülünk bárki, amikor nagyon nyomorultul érzi magát, amikor úrrá lesz rajta a jövőtől, ismeretlentől, haláltól való félelem. Lelkében (Istenként) felkészült, testében (emberként) szorong, szomorú és gyönge. Félrevonul, még barátai társaságát sem kívánja, de egyedül is rossz neki, emberi közelségre is, három legkedvesebb tanítványa támogató jelenlétére is vágyik.

A már nem itt „lent", de még nem is ott „fent" senkiföldjén kínlódik. Talán kívánja, bárcsak kiderülne a valóságról, hogy csak rémálom, bárcsak megállna az idő, bárcsak lenne már túl mindenen. Kéri imádságban Atyjától, *ha lehetséges, távozzék el tőle ez a pohár.* Mégis, ha más Fönt az akarat, kiissza, hisz sejti, érzi, angyaltól hallja, hogy lesz ereje szembenézni azzal, ami rá nagypénteken és nagyszombaton vár.

Jézus lelki válsága és kínja egészen más dimenziójú válság és kín volt, mint amit mi, emberek átélünk. Hogy a mi bűneinkért kapott lelki-testi sebeket, hogy értünk és helyettünk halt meg a kereszten, járta meg a pokol mélységét – oly súlyos és felfoghatatlan ez, hogy szinte be sem tudjuk fogadni az agyunkkal. A Szentlélek csodája, amikor igen.

A jézusi válságnak ezzel az isteni oldalával tehát nem, emberi oldalával viszont lehetséges az azonosulás. Bizonyos élethelyzetekben, például a legelső nagy megmérettetés, az érettségi idején különösen. Emlékezzünk!

Ahogyan az ember Jézusnak nehéz lehetett elválnia három éven át vele élő – jobban vagy kevésbé – szeretett tanítványaitól, ugyanolyan nehéz tanárok és diákok elválása négy, öt, hat, nyolc együtt töltött év után. Ami Jézus számára nagycsütörtök éjszakája volt, az érettségizőink számára ez a mostani pár hét. Most még éjszaka van, sötét, nem látnak még semmit. Azon kívül, hogy a gimnáziumi életnek meg kell halniuk, nem tudnak még semmit. Menniük kell tovább, de hogy merre, az még kérdés, hogy mi vár rájuk, képesek lesznek-e végigcsinálni jól az érettségit, sikerül-e a felvételi, még az is kérdés.

Kérdés kérdés hátán, szorongás, feszültség és aggodalom, az ismeretlentől való félelem, bizonytalanság, verejtékes virrasztás a tankönyvek fölött (azt úgy kell!), szóbelik napjának nyomasztó közeledte (bárcsak megállna az idő!), szóbelik napjának lassú léptű jötte (de jó lenne már túl lenni rajta!) – a már nem itt, de még nem valahol máshol senkiföldje.

Kedves érettségiző diákok! Imára, virrasztásra, tanulásra biztat titeket Jézus. Ahogyan ő úrrá tudott lenni erőtlenségein, ahogyan vállalta küldetését, amilyen bátorsággal nézett szembe élettel és halállal, úgy lehet és kell most nektek is úrrá lenni félelmeken, elbizonytalanodásokon, úgy kell nektek is beteljesítenetek különböző küldetéseket, olyan bátorsággal kell nektek is élnetek.

Találjátok meg a helyetek, legyetek bátrak, legyetek erősek – éljetek! Értelmes, égre néző, komoly életet. Ezt kívánjuk nektek féltő, emlékező és imádságos szeretettel.

■ Tóth Katalin

Névjegy: Tóth Katalin
Három éve vagyok lelkész, jelenleg a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban.

OSZTOZÓ

Hála és humor a tanév végén

A nyári szünet előtti utolsó *Tamás-misére* hívogat a finn mintára szervezett istentisztelet csapata. A kelenföldi evangélikus gyülekezet templomában (Budapest XI., Bocskai út 10.) június 5-én, vasárnap este 6 órakor kezdődik az együttlét *„Ízleljétek és lássátok!"* címmel.

A Tamás-mise most záruló sorozatában a *Miatyánk* kenyérre vonatkozó kérését járták körül a résztvevők. Természetesen ezúttal sem csupán az éhséget csillapító, kovásszal kelesztett sütőipari termék kerül a középpontba, hanem Jézus Krisztus is, aki azt mondja magáról, hogy ő az élet kenyere. Ahogyan a szervezők hívnak: „Az évadzáró Tamás-misén a közelségnek és a közösségnek az örömét ízleljük meg azzal a bizalommal, hogy Jézus közössége által megláthatjuk, észrevehetjük Istent ebben a világban." És hogy mennyire szó szerint értendő a téma „körüljárása": ezúttal is részesülhetsz az istentiszteleten úrvacsorában, személyes áldásban, és bekapcsolódhatsz az imádságjárásba is. A kezdésre pedig a fél 6-kor kezdődő közös bemelegítő éneklés hangol rá.

Ha nem tudsz elmenni Kelenföldre, vagy saját gyülekezetedben is szeretnél rendhagyó istentiszteleti alkalmat, vedd kezedbe *Klaus Douglass* könyvét! A – meglehetősen reformer szellemű – német protestáns teológus *Isten szeretetének ünnepe* című munkája közérthető formában mutatja be és elemzi az evangélikus istentisztelet liturgiáját. A lelkész azonban nemcsak tanít, hanem meglehetősen keményen kritizál is – jól szemlélteti ezt a következő idézet: „Bár vasárnapról vasárnapra elmondjuk az *Apostoli hitvallást,* mégsem tudja már megragadni az embereket, mert nem szívből jön, és nem is hat a szívekre." Máshol pedig kategorikusan kijelenti, hogy a jövő egyházzenéje a könnyűzene. Douglass arra bátorít minden gyülekezeti tagot, hogy ne csak hallgatóként vegyen részt az istentiszteleten, hanem szolgálattevőként, sőt szervezőként is, álláspontja szerint ugyanis alig akad olyan istentiszteleti cselekmény, amely feltétlenül lelkészt igényel.

Itt az ideje hát, hogy aktivizáljátok magatokat az ifivel, és akár egy év végi hálaadó istentiszteletet megszervezzetek. Ha követitek a német teológus utasításait, könnyen összerakhatjátok saját ünnepetek liturgiáját, és biztosan a lelkészetek sem mond nemet majd újszerű kezdeményezésetekre.

Ha pedig megköszöntétek Istennek a tanév sikereit, nincs más hátra, mint betenni egy vidám filmet. Év végi dolgozatok és vizsgák után (esetleg két vizsga között) igazi felüdülést nyújthat a Mr. Beanként elhíresült *Rowan Atkinson (képünkön)* protestáns parókián játszódó vígjátéka. *Az eltakarítónő* címmel bemutatott film főhőse egy kisvárosi lelkész, akinek élete romokban hever: nem elég, hogy tinédzser lánya lazán értelmezi az erkölcsi parancsokat, kisfia az iskola bohóca, feleségét épp elszeretni készül a golfoktató, még az oly fontos prédikációjával sem készül el. Ekkor csöppen a család életébe a rejtélyes előélettel bíró házvezetőnő, aki megtanítja a lelkészcsalád tagjait az egymásra figyelés örömére.

■ Jenő

Az oldalt szerkesztette: Vitális Judit

Hallottatok a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2010. december 26-án kiadott, a 2011-es esztendőt a család évévé nyilvánító körleveléről? Úgy fogalmaznak benne, hogy „…olyan lények vagyunk, akiknek a fejlődéséhez is, a fizikai, szellemi, lelki értékekben való gyarapodásához és kiteljesedéséhez is szüksége van a jó közösség, a szerető család biztonságára". Alábbi írásunkban – a nemzetközi gyermeknap apropójából – Adámi Mária *hatodéves teológushallgató egy hétgyermekes családba kalauzol el bennünket. (V. J.)*

Nagycsaládban élni jó!

Fejcsóválások, értetlen tekintetek, kínosan mosolygó arcok. „Maguknak mire kell ennyi gyerek?" A vasárnapi ebédhez megterített asztal, ahol kilencen szorongunk egymás mellett, és a hangzavar a tetőfokára hág. Egy rendőr döbbent ábrázata, amikor beles a zsúfolásig telepakolt Trabant kombi hátsó ablakán, majd megszólal: „Maguk sokan vannak, maguk mehetnek!" Scrabble vagy Uno hajnalig. Nagy beszélgetések, nagy viták, nagy nevetések. Ezek életünk képei.

Két dolog van, amit egy nagycsaládban élő gyermek nem ismer, és ha néha mégis megtapasztalja, hajlamos valamiféle luxusként tekinteni rá: az egyedüllét és az unalom.

Mindig van mivel elfoglalni magamat, és mindig van kivel megosztani az élményt – hétgyermekes családban felnőve számomra ez meghatározó tapasztalat. Mindent közösen csináltunk, amióta az eszemet tudom. Zenéltünk, társasoztunk, felolvastunk egymásnak. Futóversenyeket rendeztünk az udvaron. Belőlem és testvéreimből bármikor kitelt a két focicsapat, és indulhatott a játék! A szomszéd gyerekek hozzánk jöttek látogatóba, ha tömeghangulatra vágytak.

Kívülről nézve vannak persze árnyoldalai is a nagycsaládban való felnövekedésnek. Sokak tudatában a három vagy annál több gyermek vállalása még mindig a szegénység és a műveletlenség szinonimája. Őrültség, vakmerőség, felelőtlenség.

Tény, hogy a gyerekek számával arányosan nő egy családban a szükséges tárgyak, bútorok, ruhák, cipők és ennivaló mennyisége. Nem beszélve a tankönyvekről és az oktatás egyéb költségeiről. De ez nem csak gondokat, nem csak anyagi nehézségeket jelent. Van pozitív hatása is. A „kevésből többet kihozni" jegyében a szűkölködés találékonyságra, alternatív megoldások keresésére késztet. Öltözködhetünk például egymás ruhásszekrényéből. Nagyobb a választék, és a lánytestvérek tapasztalataim szerint nagyon jó divattanácsokat tudnak adni.

„Szegények vagyunk, de jól élünk" – szokta mondogatni édesanyám. Mert a nem létszükségletnek számító dolgokról való lemondás másfajta fogyasztói szemléletet alakít ki, jobb gazdálkodásra, igények helyett megelégedettségre nevel. A szükséghelyzet fejleszti a kreativitást és a fantáziát. Az egymásrautaltság érzése pedig növeli a családi összetartást.

A nagycsaládddal szemben felhozott másik kifogás általában az szokott lenni: nem jut elég idő, elég szeretet, elég odafigyelés minden gyereknek. Az biztos, hogy a nevelés folyamata teljesen másképp működik. Mert nemcsak a szülők jelentenek példaképet a gyermekek számára az utánzáshoz, hanem az idősebb testvérek is. A család tagjai egymással és egymástól tanulnak. Sokszor jól jön például egy nővér segítsége, ha felelésre kell készülni, vagy nehéz a házi feladat…

Előnye ennek a szituációnak az is, hogy levesz némi terhet a szülők válláról, mert a kisebbek iránti felelősség több személy között oszlik meg. Nem beszélve arról, hogy milyen jó nevelési képességek alakulnak ki a testvéreikről való gondoskodással megbízott gyerekekben.

Egyébként a pszichológiai kutatások is igazolják, hogy a többgyermekes családban felnőtt emberek sokkal jobb szociális kompetenciákkal rendelkeznek. Hiszen már születésük óta tanulják, hogyan lehet együttműködni teljesen különböző személyiségű egyénekkel. Így az egészséges nagycsaládból származó fiatalok általában kiválóan alkalmasak olyan foglalkozások betöltésére, ahol emberekkel kell foglalkozni, közösségben kell dolgozni.

Ennek a képességnek a kialakulásában nagy szerepet játszik az alkalmazkodókészség, amelyet a sokgyerekes családok tagjai hamar elsajátítanak. Mert a közösség érdekében szükség van időnként a saját kívánságok, az egyéni érdekek háttérbe szorítására.

Ha a napjainkban kiemelt jelentőségű környezetvédelmi szempontot is figyelembe vesszük, talán nem meglepő, hogy bizonyított tény: a nagycsaládokban az egy főre jutó úgynevezett „ökológiai lábnyom" is kisebb, mint mások esetében. Ez érthető. Hiszen tapasztalataim szerint kilenc ember el tud lakni egy száz négyzetméteres lakásban. És a családi kirándulásokhoz is csak egy autóra van szükség – igaz, annak elég nagynak kell lennie, hogy mindenki beleférjen.

Kétségtelenül vannak hátrányai a nagycsaládos életmódnak. Én azonban, belülről szemlélve, inkább az előnyeit érzem. Közösségbe tartozom, amelynek tagjaira feltétel nélkül számíthatok, ha segítségre vagy társaságra van szükségem. Ha tanács kell, ha gondjaimat, örömömet, bánatomat szeretném megosztani valakivel.

Mert nem csak a vér szava, nem csak a közös gyermekkor köt össze minket. Hanem a Krisztusba vetett hit megélésének személyiségformáló emlékei is. Édesapám a szószéken. A templompad, amelyet családtagjaim töltenek meg. Az esti áhítatok, ahol együtt kulcsoljuk össze a kezünket, és közösen imádkozunk. A szüleink által felolvasott bibliai történetek. A fogyatékos húgom nevetése, hazatérve a kórházból egy életveszélyes tüdőgyulladás után. Isten gondoskodásának apró jelei, a hit megtartó erejének megtapasztalásai. Ezek életünk képei.

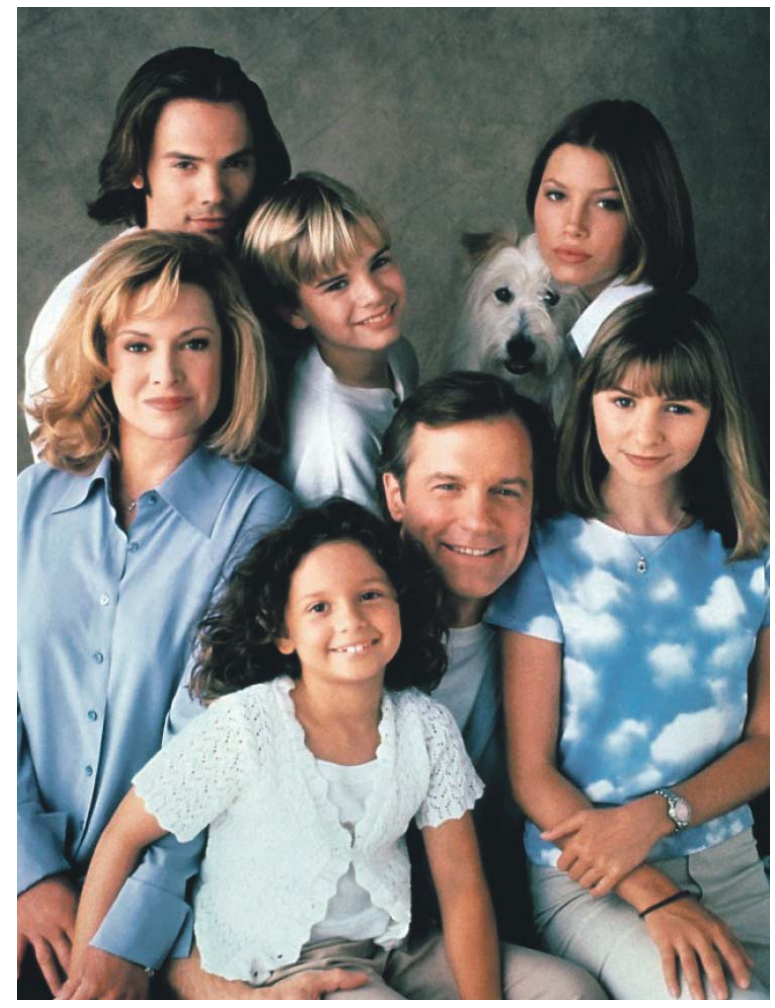

A Hetedik mennyország című tévésorozat főszereplői, a sokgyermekes lelkészcsalád tagjai

■ Adámi Mária

Minőségről, értékközvetítésről és tiszteletről egy cseppben

Beszélgetés az Egy csepp emberség esték házigazdáival

Lehet-e az emberséget cseppben mérni? S ha igen, bármilyen nagy is az a csepp, mire elég? A *Lengyel Anna – Rados Péter* házaspárnak, a Magyar Rádió szerkesztő-riportereinek a Kossuth adón több mint két éven át hallható, nagy sikerű napi műsora, majd a rádióadás megszűnése után elindított, *Egy csepp emberség esték* című rendezvénysorozata évek óta bizonyítja, hogy sokra. Aki 2004. március 15. és 2006 közepe között reggel 6 óra 33 perckor bekapcsolta a rádióját, vagy akár csak egyszer is ellátogatott az egycseppes rendezvényre, bizton állíthatja: igazi lelki-szellemi feltöltekezést nyújt néhány „cseppnyi" idő is.

– Az Egy csepp emberség *címet viselő népszerű rádióműsor egy-egy adásában a vendég egy számára kedves idézetet osztott meg a hallgatókkal, majd néhány gondolatot fűzött hozzá. Közel nyolcszáz részt ért meg a műsor, és tudom, hogy a megszüntetésekor nagyon hosszú volt a még nem szerepeltek listája…*

Lengyel Anna: A kétkedőknek mindig azt mondtam: „Rengeteg emberem van." És ez így is volt. Negyven évig dolgoztam a Magyar Rádió *Krónika* szerkesztőségében. Az évtizedek során sok-sok emberrel találkoztam, volt, akivel többször is készítettem riportot. Így amikor a műsor elindult, pontosan tudtam, kiket szeretnék megszólítani. Olyan embereket választottam, akik munkájukkal, életükkel igyekeztek minőséget nyújtani. Tudós és művész, sportoló és mesterember – határainkon belülről és túlról. Különösen fontos elvem volt, hogy politikus nem lehet közöttük, mert akkor ez a műsor nem különbözött volna a többitől. Emellett arra is törekedtem, hogy lehetőleg olyanokat szólítsak meg, akiket ritkán vagy soha nem kérdeztek meg a rádió nyilvánossága előtt.

– Ez lehetett és lehet a mai napig is a rádióműsor, illetve a klubestek népszerűségének egyik titka?

Rados Péter: A meghívott vendégeinkre egytől egyig jellemző, hogy tisztességes, becsületes, a hivatását szerető és a másik hivatását megbecsülő ember. Nagyon sokan beszélnek hitükről, az Istentől kapott segítségről – felekezetre való tekintet nélkül. Az egycseppes alkalmak ezáltal világos értékrendet közvetítenek, olyan értékekre irányítva a figyelmet, amelyek a mai szétszórt, problémáktól terhes és szeretetlen világban igazi felüdülést nyújtanak. Az emberek igénylik ezt a stílust, hangnemet és ezt a világos értékrendet.

A tavaly novemberi alkalmunkon például meghívott vendég volt a *Muzsikás* együttesből *Hamar Dani* is. Az est végén azt mondta: annyira jól érezte magát, hogy legközelebb is eljön. Ott is ült a közönség soraiban a múlt heti estünkön. *Sebestyén Márta* egyszer azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy szeretné az édesanyját, *Farkas Ilonát, Mona nénit* is elhozni, aki – *Kodály* egykori tanítványaként – zenepedagógus. Kórusával gyönyörű koncertet is adtak.

– Bár az Egy csepp emberség esték sorozat alapjaiban nem egyházi rendezvény, túlzás nélkül állíthatjuk, hogy egy-egy klubesten sokszor nagyobb hatású evangélizáció hangzik el, mint bármelyik, az Evangélikus Életben *meghirdetett egyházi alkalmon.*

L. A.: Pedig a meghívott vendégeinket soha nem kérdezem hitükről vagy az Istennel való kapcsolatukról. De az ön által elmondottakat jól jellemzi a legutóbbi rendezvényünk is: első beszélgetőtársam a világhírű zongoraművész, *Hegedűs Endre* volt, és felesége, *Hegedűs Katalin,* aki maga is zongoraművész. Az alapvetően zenéről és koncertekről szóló beszélgetésünk során elmondták, hogy pályájukon és több évtizede tartó házasságukban a hitük ad erőt.

FOTÓ: KONDELLA MIHÁLY

Rados Péter és Lengyel Anna meghívott borász vendége tavaly novemberben Smidéliusz Zoltán evangélikus lelkész volt (jobb szélen)

Mezey Katalin író, költő, kiadóigazgató a rádióadásban annak idején *Lukács evangéliumából* a királyi menyegzőről szóló részt választotta idézetül. Kati mondatait azóta is emlegetjük férjemmel: „Hát szolga vagyok én, hogy elfog a meghatottság már attól is, ha elképzelem, hogy baráti gesztust tesz, asztalához invitál az Úr? Hiszen hív asztalához mindennap. Mégis ritkán ülünk le mellé. Talán mert attól tartunk, hogy számon kéri rajtunk, továbbadjuk-e a szeretetet, amit tőle kaptunk."

A múlt heti esten *Tolcsvay László* is meghívott vendég volt. Egy végtelenül szerény művész, aki olyan darabokat írt, mint a *Magyar mise,* a *Mária evangéliuma* vagy az *Isten pénze.* Elmeséltem a hallgatóságnak, hogy a két évvel ezelőtti déli kerületi napunkon a zsúfolásig megtelt kondorosi evangélikus templomban az emberek könnyes szemmel énekeltek vele. Nem is sorolom tovább a neveket, mert nem akarok senkit megbántani azzal, hogy kihagyom a sorból.

Nagyon sajnálatos, hogy a különböző sajtóorgánumokban ezek az emberek nem kapnak teret, pedig mennyi értéket és milyen példát tudnának adni a mai remény- és értékvesztett világban!

R. P.: Az egycseppes esték valóban nem evangélikus rendezvények. Na de az is tény, hogy az estek megszervezésében az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány segít nekünk, amely köztudottan evangélikus hátterű.

Ami a helyszíneket illeti, 2007. március 14-én a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium díszterében tartottuk a nyitóalkalmunkat, majd egy éven át a Gödör Klub vendégszeretetét élveztük, 2009 óta pedig a Deák Téri Evangélikus Gimnázium díszterme az otthonunk. Aki tehát eljön az egycseppes estékre, evangélikus helyre jön. Amelyik művészünk leül a zongorához játszani, az egy evangélikus gimnázium zongoráját szólaltatja meg – játszott már ott *Bogányi Gergely* vagy például *Vukán György* is.

A novemberi estén *Mádl Dalma* asszony egy evangélikus gimnázium színpadán beszélgetett Annával. Hegedűs Endréék a Deák téri díszteremben ajánlották fel, hogy „ingyen és bérmentve" elmennek egyházi iskoláinkba, hogy a zenéről, a hitről és boldog házasságuk titkáról beszélgessenek a gyerekekkel. Vagy például egyszer vendégünk volt *Zoboki Gábor,* aki a Művészetek Palotájának világhírű építésze. Elmondta, hogy jól ismeri a Deák téri épületet, hiszen gyerekkorában ebben a díszteremben énekelt.

– Anna sem rejti soha véka alá, hogy országosfelügyelő-helyettesként és a Déli Egyházkerület felügyelőjeként milyen szoros egyházi kötődése van. Számomra nagyon emlékezetes az a 2007. decemberi gödörbeli estjük, amelyiken fontos szerepet kapott az adventi koszorú.

L. A.: Mindenkinek adtunk egy gyertyát, hogy gyújtsa meg a koszorúról, és azt kértük, szentestén majd ennek a segítségével gyújtsa meg a fán a gyertyákat. Azt szerettük volna, hogy ezáltal az egycseppesek lélekben akkor is együtt legyenek. Ezen az egycseppes estén megkértük *Róna Tamás* rabbit, hogy meséljen a zsidó hanuka ünnepről is, majd ő az elsők között gyújtotta meg a kis gyertyáját. Azt gondolom, hogy a mai, nagyon ellenséges világban ennél többet nem lehet elérni.

– Az egycseppes esték mindig borkóstolóval zárulnak.

R. P.: A rádióműsorban elég sok borász is a vendégünk volt, innen jött az ötlet, hogy kérjük meg őket, hozzanak a boraikból a klubalkalmainkra. Az estek vendégei – akikkel beszélgetünk – mindig a rádióműsorban szerepeltek közül kerülnek ki, a borászok esetében azonban már előfordult, hogy „külsőst" hívtunk. Így volt már közöttünk az evangélikus *Frittmann László, Rókusfalvy Pál* vagy tavaly novemberben *Smidéliusz Zoltán* evangélikus lelkész, aki eredeti végzettségét tekintve borász. Néma csendben figyelték minden szavát, amikor életéről, hivatásáról, szolgálatairól beszélt.

L. A.: Amikor a Magyar Rádióban megszüntették az *Egy csepp emberség* rádióműsort, sok-sok levelet és telefonhívást kaptunk. Az emberek nagyon szerették, mi pedig nagyon élveztük a készítését. Az óriási igény láttán Péter találta ki a klubestet, amely immár ötödik éve működik nagy sikerrel. Bízunk abban, hogy továbbra is mindig lesz egy *cseppnyi* erőnk a folytatásra. Legközelebb novemberben találkozunk.

■ Boda Zsuzsa

Az Egy csepp emberség esték rendezvényeiről beszámolók – bőséges fotókínálattal – a http://egycsepp.lutheran.hu honlapon találhatók.

Szemünk fénye – a televízió

(Gyermeknapi tűnődések)

■ Párkány László

Szép metafora volt az ismert fordulat: szemünk fénye a gyermek. Miért kényszerülünk múlt időbe tenni a szívbéli mondatot? Mert foglyai lettünk a huszadik század egyik csodájának, a televíziónak? Mert a jóra kitalált, fejlett technikai eszköz részben haramiák kezére jutott? Mert a családi kohézió annyira szétesett, hogy a szülői szavak megtartó erejét a képernyő valóságosan is földhöz ragadt kínálata vette át? Mert a gyermekközösségek összetartozását szétzilálták építkezési szokások, egyenlőtlen anyagi kondíciók?

A kérdések száma szaporítható. Tűnődésre készteti még a teljesen kívülállót is a gyermeköngyilkosságok számának növekedése; kriminálpszichológusok keresik a képernyőn látottak és a gyermekek által elkövetett gyilkosságok közötti összefüggéseket, a mérhetetlenül megszaporodott agresszív cselekedetek forráshelyeit.

A világjelenséggé szélesedett képernyőterror, amely immár a felnövekvő s majdan országvezető nemzedékek jellemét, etikáját alakíthatja véglegesre, nem sok jóval kecsegtet a 21. század első évtizedeiben. Különös: a növekvő veszélyt azok is felismerték, akik a technikai csodákat, a „mindent szabad" eszméjét az emberiségre zúdították. Ám az a sajátos kétlelkűség, amely egyrészt a technikai fejlődést mozgatja, másrészt pedig e fejlődésből globális haszonra tesz szert, végérvényesen lemondott a jó szolgálatáról.

Haszonelvűség és erkölcs, haszonelvűség vagy erkölcs – fogalmazódik meg az Európai Unióban és a bebocsátásra váró országok lélekművelőiben a „hogyan óvjuk gyermekeinket a képernyő ártalmaitól" nagy kérdése. A nemzet értékeinek – benne a család becsének – hangoztatói az erkölcsre esküsznek, a globalizmus hívei a profit és az erkölcs összebékítésén fáradoznak. Mert baj van – ezt már ők is belátják, még a törvény tiltó szavát is elfogadják, bár mint tudjuk, liberális lelküktől ez áll a legtávolabb.

Ez év első napján hatályba lépett az 1996. évi I. törvényt felváltó új jogszabály: a 2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról. Az új törvény megerősíti a kiskorúak védelmére vonatkozó szigorító szabályokat.

Sajátos módon az új médiatörvény hangos ellenzői – indulatukból fakadóan – a mosdóvízzel együtt látványosan kiöntötték a gyereket is. Pedig a gyermekeket fokozottan védő jogszabály a korlátozó előírásokat kiterjeszti a műsorelőzetesekre, az időszerű eseményekkel foglalkozó műsorszámokra, a sportműsorokra, valamint a reklámokra is. A törvény kötelezővé teszi, hogy a műsorszolgáltatók a közzététel előtt minősítsék a műsorokat. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy kategorizálniok kell az egyes műsorszámokat, s közzétételkor megfelelő jelzéssel, piktogrammal kell felhívni a figyelmet a tartalom esetleges ártalmaira.

Mit jelent a kategorizálás? A tartalom minősítését. A törvény több kategóriát állapít meg. Az elsőbe a korhatár nélkül megtekinthető alkotások tartoznak; a másodikba sorolandókat csak hat éven felüliek nézhetik, a harmadik kategória a tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott műsorszámoké. Az olyan műsorszámok, amelyek közvetlen módon utalnak erőszakra, illetve szexualitásra, a negyedik kategóriába kerülnek, minősítésük: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott. Az olyan programot, amelynek meghatározó eleme az erőszak, illetve a szexualitás közvetlen, naturális ábrázolása, az ötödik kategóriába kell sorolni. Az ilyen program minősítése: tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott. Az a műsorszám pedig, amely alkalmas a kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének súlyosan kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy pornográfiát vagy szélsőséges, illetve indokolatlan erőszakot tartalmaz, a hatodik kategóriába sorolandó. Az ilyen műsorszám nem tehető közzé.

Értelmezést kíván néhány dolog. A műsorelőzetesek eddig nagy előszeretettel csalogatták a programok leendő felnőtt nézőit pikáns, erotikus vagy a pornográfiát súroló részletekkel. Ez a jövőben törvénysértő. A sportműsorokban fel-felhangzó durvaságok, szurkolói agresszivitások, rasszista megnyilvánulások szintén elrejtendők a gyerekek elől. Élő műsorokban ez lehetetlen, de a szülői felügyelet is fontos lehet. Az időszerű események bemutatásánál (katasztrófa, tömegbaleset, a gyilkosság „eredményének" naturális ábrázolása stb.) piktogrammal, előzetes figyelemfelhívással csökkenthető a gyermekek körében bekövetkezhető károsodás. Ami pedig a reklámot illeti, elérkezettnek látszik az idő, hogy a reklámkészítők is belássák: csak az ízléses, szellemes reklámok szolgálhatják a vásárlói figyelem felhívását. (Az új törvény tiltja az olyan médiatartalmak közzétételét, amelyek a gyermekeket vásárlásra szólítják fel.)

A törvény szigora nálunk mind ez idáig nem hatotta meg a műsorszolgáltatókat. A néhány perces képernyő-elsötétítés nem rendítette meg a kereskedelmi televíziókat. A pár százezer forintos büntetés sem térítette el őket ama szándékuktól, hogy a nagy nézettség reményében a törvény által tiltott módon mutassanak be műsorszámokat. Angliában nem ritka az egymillió fontos pénzbüntetés se. Ez több mint háromszázmillió forint! Ha valamely műsorszolgáltatóra kiróják ezt a súlyos büntetést, bizony meggondolja, hogy a jövőben veszélyeztesse-e a kiskorúak szellemi, testi, erkölcsi fejlődését.

A teljes igazság kedvéért meg kell említenünk, hogy például a Tv2 *Édesnégyes* című programja közel százmilliós büntetést kapott, de nincs tudomásunk arról, hogy a kereskedelmi televízió teljesítette-e a kötelezettségét, befizette-e a kirótt büntetést.

Minden méltatlanul hangos zaj ellenére, amely kül- és belföldön kísérte az új médiatörvény megjelenését, a köz számára legfontosabb paragrafusok – a gyermekek és családok védelmét, a tisztelet kultúráját biztosító passzusok – szilárdan tartják helyüket. És ez megnyugtató, mert gyermekeink szeme fényét őrzik immár a törvény szigorával is.

HIRDETÉS

Meghívó emléktábla-avatásra

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját a zuglói evangélikus gyülekezet első, templomépítő lelkészének emlékére állítandó emléktábla felavatására, amelyre *Scholz László* születésének 100. évfordulója alkalmából a zuglói evangélikus templomban május 27-én, pénteken délután 5 órakor kerül sor. Az istentiszteleten igét hirdet, és az emléktáblát felavatja *Gáncs Péter,* a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke. Ünnepi beszédet mond *dr. Korányi András,* a zsinat lelkészi elnöke és *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott püspök.

A gyülekezet presbitériuma

HIRDETÉS

Meghívó

Az Evangélikus Kórházi Lelkigondozói Szolgálat kétnapos *nyári konferenciát* rendez június 3–4-én, péntek 15 órától szombat 14 óráig. Helyszín: Székesfehérvári Evangélikus Egyházközség (Szekfű Gyula u. 1.). Téma: *A szakadék szélén.*

PROGRAM

Péntek

- 15.30: *Dr. Juhász Árpádné: Önkéntesek az egészségügyben*
- 16.30: *Németh Lajosné: Kéz a kézben – hospice-ellátás ma Magyarországon*
- 17.30: *Berze János: Passzív életfeladások – teológiai megközelítés*
- 20.30: Áhítat – *Bencze András*

Szombat

- 8.30: Igei elmélkedés – *Liptákné Gajdács Mária*
- 9.00: *Balogh Éva: Krízis*
- 10.00: *Heinemann Ildikó: Öngyilkosságot elkövetők családjainak lelkigondozása*
- 11.00: *Honti Irén: Soha ne add fel! – A szakadékból kivezető utak*

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
Balogh Éva: 20/824-4723, bodzabokor@gmail.com
Honti Irén: 20/824-5629, hirene@citromail.hu
Heinemann Ildikó: 20/770-0442, ildiko.heinemann@lutheran.hu
Szeretettel várjuk önkéntes segítőinket és minden kedves érdeklődőt!

Istentiszteleti rend • 2011. május 29.

Húsvét ünnepe után 5. vasárnap (Rogate). Liturgikus szín: fehér.
Lekció: Jak 1,22–27; 2Móz 32,7–14. Alapige: Lk 18,1–8. Énekek: 72., 322.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bolba Márta; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bolba Márta; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Gálos Ildikó; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Kertész Géza; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. (orgonazenés istentisztelet) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv., konfirmáció) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Schulek Mátyás; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV.,Régi Fóti út. 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. dr. Bácskai Károly; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. dr. Bácskai Károly; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás** de. fél 12.

Istentiszteleti rend • 2011. június 2.

Mennybemenetel ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Mk 16,14–20; 1Kir 8,22–28. Alapige: 1Thessz 1,2–10. Ének: 278.

I., Bécsi kapu tér de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** du. 6. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** du. 6. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** du. 6. Pelikán András; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** du. 6. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (vespera) Véghelyi Antal, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** du. 6. (úrv.) dr. Joób Máté; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** du. 6. Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** du. 6. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Laszli Beáta; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** du. 6. Ponicsán Erzsébet; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 6. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 6. Széll Bulcsú; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** du. 6. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** du. 6. dr. Lackner Pál.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Száz éve született Hubert István lelkész

Isten iránti hálával és nagy szeretettel emlékezünk a Csorna–Kapuvári Evangélikus Egyházközség első parókus lelkészére születésének századik évfordulóján.

Hubert István 1911. február 12-én született Celldömölkön, hétgyermekes evangélikus családban. Középiskolai tanulmányait az ősi Pápai Református Kollégiumban végezte. Ezek az évek feledhetetlenek voltak számára. Élete végéig emlegette nagy tudású tanárait, akiktől nemcsak ismereteket, hanem becsületességet, kötelességtudást, nemzet- és hazaszeretetet, protestáns elkötelezettséget is tanult. Itt érlelődött meg benne az elhatározás a lelkészi szolgálat mellett.

Érettségi után Sopronban, a Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Evangélikus Hittudományi Karán folytatta tanulmányait. Professzorai, teológustársai emlékét is hálával és szeretettel őrizte a szívében.

Segédlelkészi szolgálatát Ostffyasszonyfán, Celldömölkön, Alsódörgicsén, a Vendvidéken Úrdombon, majd újra Celldömölkön végezte, ahol *Molitorisz János* esperes volt a principálisa. Tőle is sokat tanult, és ő búcsúztatta meghatott szavakkal 1949. május 8-án, amikor végleg elkerült szeretett szülőföldjéről, Vas megyéből.

Új hely, új feladat várta a Rábaközben. A csorna–kapuvári missziós gyülekezet első parókus lelkésze lett 1949. május 22-én. Itt ismerte meg, majd vette feleségül *Nitschinger Márta* polgári iskolai tanárnőt, aki nemcsak hűséges házastársa volt harminchét éven át, hanem a gyülekezeti diakóniai munkában és kántorként is segítséget jelentett számára.

Az 1950-as évek egyházi működést nehezítő körülményei az ő életükre is hatással voltak. Mindezek ellenére szilárd hittel, elkötelezetten, példamutató hűséggel végezték szolgálatukat. A sok filia megközelítése abban az időben autó és autóbusz híján vonattal, kerékpárral és gyalog volt lehetséges. Mivel a templomba járást sokan nem merték vállalni, Hubert István napi rendszeres feladatának tekintette a családlátogatást, a betegek felkeresését a csornai és kapuvári kórházakban. Egy maroknyi hűséges gyülekezeti tag rendszeresen részt vett nemcsak az istentiszteleteken, hanem a bibliaórákon is. Szinte minden évben volt konfirmációi felkészítés és vizsga, a reformáció emléknapján kiállítás.

A gyülekezetnek nemcsak lelkipásztora, hanem mindenese is volt. Harangozott, kerítést festett, az itt töltött harmincnégy év alatt a gyülekezet épületeinek folyamatos karbantartása mellett a templom nagyszabású külső, majd néhány év múlva belső felújítását is megszervezte, és a kivitelezésben kétkezi munkával is fáradhatatlanul segített.

Soha nem panaszkodott, bölcs derűvel, hittel, bizalommal és sok szeretettel tette a dolgát.

A parókia ajtaja mindig nyitva volt mindenki előtt. 1951-től vezetett vendégkönyve bizonyítja, hogy a kor nagyra becsült püspökei, sok-sok szolgatársa, hajdani gyülekezetének tagjai, régi tanítványai időről időre felkeresték.

Haláláig szeretett volna szolgálni a gyülekezetben, 1983-ban azonban egy súlyos trombózis miatt nyugdíjba kellett mennie. Mivel akkor már mindkét gyermeke családostul Sopronban lakott, Hubert István és felesége a közelükbe költözött. Nem volt könnyű megválniuk a kedves gyülekezettől, a templomtól, ahol gyermekeit keresztelte, konfirmálta, eskette és első unokáját keresztelte.

Öt évet élhetett még sopronbánfalvi otthonában. A szolgálatot is folytathatta: gyakran helyettesítette az akkori soproni lelkészeket a vasárnap esti istentiszteleteken. Idős kora ellenére hónapokon át minden vasárnap helyettesítette a kisbaboti lelkésznőt, hogy ő részt vehessen egy külföldi ösztöndíjas képzésen. Körülményes utazással jutott Sopronból oda és vissza, de feleségével együtt nagyon szívesen tette ezt is.

Hubert Istvánt 1988. november 18-án éjjel otthonában váratlanul magához szólította az Úr. Néhány órával korábban azt mondta: „…értem nem kell aggódni. Engem az Úristen mindig a tenyerén hordozott."

Bízunk benne, hogy miután a látható világból a láthatatlanba ért, ott is Isten tenyerén lehet.

Áldásos életének, hűséges szolgálatának emléke legyen áldott.

Ünnepi megemlékezés lesz róla és szolgálatáról június 5-én 8.30-kor Csornán, az evangélikus templomban.

■ Stinnerné Hubert Sarolta

Gyermeknapra tartogattuk az evangélikus óvodák számára meghirdetett, a *Békehullámok a Dunán* elnevezésű rendezvénysorozathoz kapcsolódó gyermekrajzverseny győztes pályamunkájának megjelentetését. A beérkezett mintegy nyolcvan rajz közül a szakmai zsűri a fődíjat *Joó Dorinának* ítélte oda. Megítélésük szerint ugyanis a hódmezővásárhelyi Égből pottyant Evangélikus Óvodába járó Dorina alkotása fejezte ki legtalálóbban a budapesti rendezvény központi gondolatát: az erőszak legyőzhető a „lefegyverző szelídséggel".

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma átérezve hazánk nehéz gazdasági helyzetét csatlakozik azokhoz az egyéni és közösségi kezdeményezésekhez, amelyek célja a nyomasztó államadósági teher csökkentése. Ehhez a maga részéről úgy kíván hozzájárulni, hogy a hívei adományaiból és saját forrásaiból két mentőautót vásárol az Országos Mentőszolgálat részére, összesen mintegy 50 millió forint értékben. Erre a célra várja a felajánlásokat az **MEE 11707024-20478070** számú számlájára, „Mentőautó" jelzéssel.

„…hogy semmi kárba ne vesszen”

Teremtésvédelem – ökumenikus kitekintéssel

Az ez év április 27-én ülésezett ökumenikus teremtésvédelmi munkacsoport a címben olvasható igét (Jn 6,12) választotta az idei őszi teremtésvédelmi ünnep mottójául. Az egyes felekezetek lelkészei, munkatársai, illetve a különböző munkacsoportok egyre több szállal kapcsolódtak egymáshoz az elmúlt időszakban, így fogalmazódott meg az igény, hogy az ünnep lehetőleg váljon egyre inkább ökumenikus jellegűvé, ezzel is hangsúlyozva a teremtett világ megóvása iránti közös felelősségvállalás fontosságát. A munkacsoport két új tagját, *Khaled A. Lászlót* és *Kükedi Zsoltot* kérdeztem.

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

– Hogyan kerültek kapcsolatba a teremtésvédelem témakörével és az ökumenikus munkacsoporttal?

Khaled A. László: 2010 júniusában fejeztem be teológiai tanulmányaimat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen – metodista hallgatóként. A dolog magyarázata, hogy egyházunk lelkészjelöltjei az evangélikus teológián tanulnak, ahol metodista tanárainktól hallgathatjuk a speciális kurzusainkat. Másfél éve szolgálok lelkészként az egyház Szolnoki Körzetében. A teremtésvédelmi munkacsoporttal tavaly december óta állok kapcsolatban. Erre a munkára egyfelől *Csernák István* metodista szuperintendens kért fel, másfelől a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Szociáletikai Bizottságának tagjaként is érintett vagyok a témában.

Kükedi Zsolt: Amióta az eszemet tudom, közösségi ember vagyok, hisz katolikus keresztény hitem és annak révén megtalált közösségeim mindig sok lehetőséget adtak a civil tevékenységre. Munkaidőmön kívül a család, a párkapcsolatok egységét, egészségét támogató programokat látogatok, szervezek, azokhoz technikailag asszisztálok – ilyen például a lassan tíz éve működő Családépítő Klub *(csaladepito-klub.blogspot.com)* vagy *Pál Feri* atya kedd estéi *(www.palferi.hu).*

2009 közepe óta foglalkozom a fenntarthatóság kérdésével *Hetesi Zsolt* Fenntartható Fejlődés és Erőforrások Kutatócsoportjában *(www.ffek.hu),* ahol az energetika, az erőforrásválság, a környezetvédelem és a fenntarthatóság témáját kutatjuk. A csoport kommunikációjáért, kapcsolataiért felelek. Emellett a Tiszta Forrás Egyesület az Élhető Környezetért *(www.tisztaforras.eu)* alelnöke vagyok, amely szervezet a fenntarthatóság elveinek elterjesztésében vállal majd szerepet.

A katolikus teremtésvédelmi munkacsoportba *Nobilis Mário* révén kerültem, akivel a Családépítő Klub egyik előadásán találkoztam. Részt vettem azon az ülésen, amelyen eldöntöttük egy egyesület létrehozását. Így lettem alapító tagja és egyik alelnöke a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesületnek. Az egyesületről a később megújuló *www.teremtesvedelem.hu* oldalon is lehet majd olvasni. Nobilis Mário már korábban is tevékenyen részt vett az ökumenikus munkacsoport munkájában, így szintén ő hívott oda is.

– A metodista egyházról viszonylag keveset hallunk. Mennyire jelenik meg a lelkészek között, a gyülekezeti életben a teremtés védelmének kérdése, a napi környezetvédelmi problémák? Mondana egy-egy egyéni, gyülekezeti kezdeményezést, amely kifejezetten a környezet megóvását tűzte ki célul?

K. A. L.: A 20. századi metodista teológiai gondolkodásban a teremtettség védelme különösen hangsúlyosan volt jelen. Az 1908-ban született tízsoros *Szociális hitvallás* tömören, de világosan fogalmazta meg, hogyan tekintünk a teremtett világra: *„Meg vagyunk győződve arról, hogy a természet Isten alkotása. Védeni akarjuk és felelősséggel használni.”* A metodisták 1972-ben *Szociális alapelvek* címmel egy jóval terjedelmesebb dokumentumot is elkészítettek, amelyet azóta is rendszeresen kiegészítenek és átdolgoznak. A *Szociális alapelvek* kiemelt helyen, első fejezetében foglalkozik a természet világával, olyan témákkal, mint a víz, levegő, talaj, ásványi anyagok, a növények, az állatvilág, a világűr, a technika és a biztonságos élelmiszer-ellátás.

Khaled A. László

Kükedi Zsolt

Annak ellenére, hogy több mint száz éve kimondott feladatunk Isten alkotásainak védelme, illetve a felelős használatuk, csak a legutóbbi időkben kezdjük hangsúlyozni e terület fontosságát gyülekezeteinkben. 2009 óta mi is igyekszünk megünnepelni a teremtésvédelem napját. Örömmel tapasztaljuk a fiatalok készségét, nyitottságát ezen a területen, akik szívesen vesznek részt a *72 óra kompromisszum nélkül* ökumenikus projekt környezetvédelmi akcióiban is. Ők a jövő, őket kell megnyernünk.

A cserkészet például egy különleges formája ennek, a fiatalok itt a gyakorlatban tanulhatják meg a természet szeretetét és tiszteletét. Wesley János cserkészcsapatunk lényegében teremtésvédelmi missziót folytat. Hála Istennek, vezetői, döntéshozói szinten is látni példát a kérdés megkülönböztetett kezelésére: Budakeszin éppen most épül egy metodista templom, amelynek fűtésrendszerét geotermikus energiával kívánják működtetni.

– A katolikus egyház teremtésvédelmi munkájáról folyamatosan hírt adunk e rovat hasábjain is. Ön az egyházi/gyülekezeti életben is foglalkozik környezetvédelmi kérdésekkel?

K. Zs.: Mivel az elmúlt húsz évben sokat költöztem kerületből kerületbe, ezért nem elsősorban a saját plébániámon, a Szent Vince Plébánián foglalkozom a környezetvédelmi kérdésekkel, hanem a fentebb említett katolikus csoportokban. A Családépítő Klubban egy teljes félévet szentelünk a teremtésvédelem, környezetvédelem témájának.

– Hasonlóan a két évvel korábbihoz a csoport tagjai olyan segédanyagot szeretnének kidolgozni, amely egyaránt ad lelki útravalót és praktikus tanácsokat. Önök melyik részébe kapcsolódnak be a munkának?

K. A. L.: A teremtésvédelem ünnepe tulajdonképpen a januári ökumenikus imahéthez hasonlítható, vasárnaptól vasárnapig tartó ünnepsorozat, egy imanyolcad. A tervezett segédanyag idén az ötezer ember megvendégelésének történetét dolgozza fel a teremtett világ iránti felelősségünk szempontjából, összesen nyolc részben. Az egyes napokhoz a kijelölt bibliai igeszakaszok alapján meditációk, imádságok, illusztrációk és ajánlott teremtésvédelmi tevékenységek kapcsolódnak majd. A munkacsoport tagjai egymást segítve állítják össze a tervezett kiadványt. Ebben a folyamatban az én felelősségem az imádságok összegyűjtése.

A Kapernaum közelében álló Kenyérszaporítás-templom padlómozaikjának részlete

K. Zs.: Az emberek praktikus tanácsokat várnak: hogyan változtathatnák meg az életüket, hogyan építhetnének fel egy fenntartható világot? De ehelyett sokszor csak zavarba ejtik őket, amire a válaszuk az elutasítás. Mivel tevékenységem inkább a teremtésvédelem és fenntarthatóság világi csoportjaihoz köt, ezért nagyon sok világi fenntarthatósági ötlettel találkozom nap mint nap. Magam is részt veszek ilyen gyakorlati tanácsok nyújtásában, fenntarthatósági stratégiák és cselekvési tervek készítésében. Kézenfekvő tehát, hogy ezt az ismeretet hozzam a munkacsoportba.

– Mi az, amit a személyes életükben a környezet védelme érdekében igyekszenek mindenképpen megvalósítani?

K. A. L.: Az idénre választott mottót különösen azért tartom jónak, mert kifejezi azt, hogy a természet védelme és felelős használata kis lépésekkel kezdődik. Semmire sem mondhatjuk, hogy nem számít. Amikor *Neil Armstrong* 1969-ben első emberként a Holdra lépett, azt mondta: „Kis lépés ez egy embernek, de hatalmas ugrás az emberiségnek.” Valahogy így látom ma a teremtésvédelmet és azt, hogy mit tehet ennek érdekében az egyes ember. Talán semmiségnek tűnik, hogy a lámpákba energiatakarékos izzót csavarok, hogy a családban igyekszünk odafigyelni a víz- és a villanyfogyasztásra, a lakás hőfokának beállítására, hogy szétválogatjuk a hulladékot, s hogyha tehetem, biciklivel közlekedem. Apró lépések. De sok ilyen apró lépéssel hatalmasat ugorhatna az emberiség annak a Földnek az érdekében, amelyet Isten bízott rá.

K. Zs.: Sok teremtésvédelmi és fenntarthatósági előadás tőlünk távol eső problémát tárgyal és feszeget. Mivel nem érezzük a problémát hozzánk közel állónak, ezért nem is érezzük sajátunknak, nem fedezzük fel a nekünk szóló feladatot benne. Pedig hihetetlenül sok lehetőség van a környezetünk védelmére.

A mai embernek leginkább annak a paradoxonát nehéz feldolgoznia, hogy miközben mindenki a fejlődésről beszél – ami alatt leginkább a növekedést érti –, aközben ő folyamatosan korlátokat, esetleg csökkenést, zsugorodást talál maga körül. A világi ember folyamatosan a hasznot – a profitot – keresi, és eközben elvéti az értéket, szem elől téveszti a hasznosságot.

Nagyon fontos hát, hogy az emberekhez így – keresztényi hitünkből erőt merítve – beszéljünk, és megvilágítsuk nekik az értéknövelő csökkenés és a hasznos fejlődés értelmét. Keresztény emberként könnyű ebben az értelmet megtalálni. Én magam sokat beszélgetek ilyen témákról a közösségeimben.

Emellett nem kell messzire menni, ha a mindennapjainkban keressük a környezet védelme érdekében megtehető hasznos lépéseinket. Mi például a családunkból pár éve száműztük a csomagolt vizet, helyette csapvizet iszunk. Kezdetben nem értettünk egyet abban, hogy lehet-e nélküle élni, mert a fogyasztói marketing ránk is nagy hatást gyakorolt, de ma már csak azon van a vita, hogy vajon készthetjük-e a vendégeinket is az ilyen változtatásra, vagy nekik vendégként megengedhetjük ezt a tévedést.

Az elv és a gyakorlat tekintetében a legfontosabbnak azt az egyensúlyt tartom, hogy azok közül az értékek, szokások közül, amelyeket a mai civilizált világ a vívmányainak tekint, mit szabad, esetleg kell megtartani, és melyeket lehet, melyeket tudjuk elvetni. Az ebben való eligazodás nem kis feladat, a helyes út megtalálása közös munkát, megbeszélést, együttműködést igényel.

Személyes életemben ebben én nagy szerepet vállalok, ahol pedig két kéz hiányzik, ott az a közösség számíthat fizikai társadalmi munkámra is.

■ – JCsCs –

Energetikáról közérthetően

Energiatakarékos épületgépészeti megoldásokat mutattak be május 9-én – szakmai konferencia keretében – a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban. Az érdeklődők az intézményben zajló – KEOP-6.2.0/B/09-2010-0012 azonosítószámon regisztrált –, *Komplex fenntarthatóság mintaprojekt a Balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban* című projektben alkalmazott megoldásokkal ismerkedhettek.

Az evangélikus gyülekezeteket, intézményeket, az országos irodát, illetve környékbeli önkormányzatokat képviselő résztvevők megismerhették a jövő épületgépészeti technológiáiban rejlő lehetőségeket, megtekinthették a konferencia-központban végrehajtott *Komplex fenntarthatóság* projekt fejlesztéseit (szürkevíz-hasznosítás, pellettüzelés, napelemes, napkollektoros, felülethűtési rendszerek), továbbá információkat kaptak az *Új Széchenyi terv* energetikai, környezetvédelmi pályázati lehetőségeiről.

A negyvenöt perces előadásokon a kivitelezők részletesen bemutatták a felülethűtési és vízellátó rendszereket, a napkollektorok alkalmazásának lehetőségeit, az alacsony energiaigényű pellet- és aprítékkazánok, a háztartási erőműként funkcionáló napelemes rendszerek, valamint az esővíztároló rendszerek, illetve a szürkevíz-hasznosítás lehetőségeit.

Az előadások után ki-ki feltehette kérdéseit, lehetőség volt az egyes felhasználók speciális igényeinek megvitatására is. A szakértők az otthon egyes fejlesztéseinek bemutatásával a gyakorlati alkalmazás lehetőségeit is szemléltették.

FOTÓ: VÉGH SZABOLCS

Az *Új Széchenyi terv zöldgazdaságfejlesztési programja* keretében elérhető forrásokról *Kocsis István* pályázati referens adott tájékoztatást. Jelenleg elsősorban energetikai fejlesztésekre, illetve a környezeti nevelés támogatására lehet pályázni, a kiírások megtalálhatók a *www.ujszechenyiterv.gov.hu* honlapon.

A referens kiemelte, hogy az egyes pályázati projektek megtervezésénél hasznos, ha az illető intézménynek, gyülekezetnek hosszabb távú stratégiája is van, azaz előre végiggondolják, hogy milyen irányba szeretnének fejlődni, és az ehhez illeszkedő pályázati konstrukciókon indulnak. Érdemes már a tervezés szakaszában energetikust bevonni, hogy valamennyi lehetőséget végiggondolják, és a legmegfelelőbb formában tervezzék meg a korszerűsítést.

A szakmai konferencia a projekt infrastruktúra-fejlesztési szakaszának lezárását is jelenti egyúttal; ezután elsősorban előadások, műhelymunkák, „road-show-k” során ismerhető majd meg mindaz, ami a korszerűsítés keretében zajlott-zajlik.

■ K. I.

HÍREK, HIRDETÉSEK

HIRDETÉS

„Mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is” (Mt 6,21)

3. Veszprém megyei evangélikus találkozó

Kedves Evangélikus Testvérek!
Szeretettel hívjuk és várjuk Önöket családjukkal együtt – a fiatalokat is! – a találkozóra, június 5-én, vasárnap Pápán, a városi sportcsarnokban. Délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődik a program. Igét hirdet *Ittzés János* püspök.

Fórumbeszélgetés keretében vendégeink lesznek: *Lengyel Anna* országosfelügyelő-helyettes, Ittzés János püspök, *Szabó György* egyházkerületi felügyelő, *Jeszenszky Géza* exkülügyminiszter, *Boros Bánk Levente* politológus. Délután 15 órától pódiumbeszélgetés Ittzés János jelenlegi és *Szemerei János* megválasztott püspökkel.

Ebédigénylésüket, kérjük, külön is jelezzék! Jelentkezési határidő: május 31. Telefon: 20/824-2770, e-mail: sandor.polgardi@lutheran.hu.

Az egyházmegyei elnökség és presbitérium

HIRDETÉS

A Bibliai Házassággondozó Szolgálat csendeshetet szervez házaspároknak július 11–17. között Felsőtárkányban. A hét vezetője: *dr. Pálhegyi Ferenc.* Információ: *www.bhsz.hu,* info@bhsz.hu vagy 20/417-4871 *(Nemeskériné Tóth Éva).*

APRÓHIRDETÉS

Nyaralás Balatonfüreden július–augusztusban. 6 nap: 30 000 Ft/fő, gyermekeknek kedvezmény. Kisbér Tourist. Telefon: 34/352-700.

F I Z E S S E N E L Ő L A P U N K R A !

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 29-étől június 5-éig

VASÁRNAP

6.00 / Tenkes Rádió (Siklós)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása
10.15 / m1
Kérdések a Bibliában
10.30 / m1
Református magazin
11.05 / m1
Református cigánymisszió
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
14.55 / m1
Macskajáték (magyar film, 1974) (99')
15.05 / Bartók rádió
Musica Sacra (egyházzenei magazin)
21.15 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Benne:
Clemens non Papa: Missa Pastores quidnam vidistis

HÉTFŐ

13.29 / Bartók rádió
Olivier Latry játszik a Santa Eulalia-székesegyház orgonáján
II/1. rész
15.15 / Duna Tv
A nap lovagjai (magyar ismeretterjesztő sorozat)
Tömörkény István
15.25 / m1
Kastélyok és kúriák
Nagyvázsony, Szigliget, Marcali
21.00 / Duna Tv
A Tellier-ház (francia tévéfilm, 2008) (85')
21.40 / m1
Kocsis Zoltán jótékonysági hangversenye a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat javára
23.04 / Kossuth rádió
Népzene határok nélkül

KEDD

12.25 / TV2
Péntek esti fények (amerikai filmdráma, 2004) (107')
14.45 / Duna Tv
Beavatás. Czakó Gábor televíziós esszéje
20.40 / Duna II. Autonómia
Törzsasztal
Közéleti beszélgetés
21.00 / Duna Tv
Egy őrült éjszaka (magyar játékfilm, 1969) (70')
21.40 / m1
A királyért és a koronáért (francia kalandfilm, 2008) (96') 1. rész
23.20 / Duna Tv
Cseh Tamás: Összes dalok időrendben
Jóslat a metrón
23.30 / Bartók rádió
Ars nova. Benne:
Wojciech Kilar: Rekviem

SZERDA

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
13.19 / Bartók rádió
A Miskolci Szimfonikus Zenekar hangversenye
Liszt Ferenc: Les Préludes
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”
A református egyház félórája
15.15 / Duna Tv
Mátyás király és a reneszánsz (magyar ismeretterjesztő sorozat) Mátyás könyvtára
19.48 / Kossuth rádió
Esti mese. Tersánszky Józsi Jenő: Misi Mókus kalandjai
21.00 / Duna Tv
Pompeji – Egy város pusztulása (olasz film, 2007) II/1.
23.15 / m2
Múlt-kor (történelmi magazin)

CSÜTÖRTÖK

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
13.45 / Bartók rádió
Pavuk György (hegedű) és Sebestyén János (orgona) hangversenye
13.45 / m2
Az Árpád-kor templomai
Türje
14.55 / Duna Tv
Isten kezében
Az olthatatlan gyertyaláng
15.35 / Duna Tv
Kodály és Bartók népzenekutatásai a Felvidéken
„Csak hozzám igaz légy”
21.15 / Bartók rádió
Hang-fogó
Marc-Antoine Charpentier: Dávid és Jonatán
22.00 / PAX
Hét szó az emberért (multimédiás passió)

PÉNTEK

10.00 / Duna Tv
Virágzó Magyarország
Hajdúböszörmény
12.05 / Bartók rádió
Felejthetetlen hangversenyek az MR archívumából
Verdi: Rekviem
15.00 / Filmmúzeum
Tizenkét dühös ember (amerikai filmdráma, 1957) (93')
15.55 / Duna Tv
Építészet XXI
Csontos János műsora
19.35 / Bartók rádió
Budapesti tavaszi fesztivál 2011
A Firenzei Maggio Musicale zenekarának hangversenye
19.43 / Kossuth rádió
Ákombákom. Részletek a Makám együttes lemezéről
23.35 / m1
Barangolások öt kontinensen
Oroszország és a világ

SZOMBAT

12.45 / Duna Tv
Isten kezében
Az iskola hazatér
13.30 / Kossuth rádió
Emlékhelyek üzenete
Trianon – tények és tévhitek
15.35 / Duna Tv
Ajándék a végzettől – Márai Sándor (magyar dokumentumfilm)
16.15 / m1
Magyarország története
A Rákóczi-szabadságharc kitörése
21.00 / m2
Jack és Rose balladája (amerikai filmdráma, 2005) (107')
21.05 / m1
Ábel a rengetegben (magyar tévéfilm, 1993)
2/1–2.
21.07 / Kossuth rádió
Emlékzaj. Karinthy Ferenc: Baracklekvár

VASÁRNAP

8.00 / Civil Rádió
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása
10.20 / m1
Evangélikus magazin
(Ismétlés: 13.20 / m2)
10.45 / m1
Református ifjúsági műsor
11.45 / m1
Zsinagógák
A szegedi zsinagóga
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo. Évszázadok egyházi muzsikája
15.20 / m1
Szerelmi láz (magyar film, 1942) (72')
20.05 / TV2
A mágus (amerikai–cseh filmdráma, 2006) (100')

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Krisztus mondja: „Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok.” Mt 20,25–26 (Zsolt 20,8; Jn 16,23b–28/29–32/33; 1Tim 2,1–6a; Zsolt 77) Az Isten rendje éppen a fordítottja a világénak. A világban az a nagy, akinek mások fölött hatalma van. Ki is használják ezt sokan önkényesen. Az a nagy, akinek nagy vagyona és nagy befolyása van. Éreztetik is ezt sokan másokkal. Isten rendjében az a nagy, aki önmaga érdekét és személyét háttérbe szorítva szolgál, rendelkezésre áll azok számára, akik a vezetésére bízattak, mint a diakonosz.

Hétfő
Jézus ezt mondta: „Engedjétek és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa.” Azután rájuk tette a kezét. Mt 19,14–15 (Zsolt 115,13; 1Kir 3,5–15; 2Sám 23,1–7) A mennyország a gyermekeké. De miért éppen a gyermekeké? Ők olyan kicsik, kiszolgáltatottak, segítségre, ellátásra szorulók, nem önállók, a szülők gondoskodására van szükségük. A mennyországba éppen azok jutnak be, akik Isten előtt kicsiknek érzik és tudják magukat, akik mindent: az életet, az üdvösséget Istentől, az ő ajándékozó kegyelméből várják, akik Isten róluk gondoskodó szeretetére hagyják magukat. Ezeké a kicsiké – felnőtteké és gyermekeké – a mennyek országa.

Kedd
A századosnak ezt mondta Jézus: „Menj el, és legyen a te hited szerint.” És meggyógyult a szolga még abban az órában. Mt 8,13 (Zsolt 25,10; 2Móz 17,8–13; 2Sám 24,1–25) Jézus a római százados hitére hagyja a szolga helyzetét. De mit hisz a százados? Azt, hogy a szolgája meggyógyul? Azt, hogy Jézusnak csodatévő, mágikus ereje van? A százados hite Jézus szavának ellenállhatatlan, teremtő erejére irányul: amit ő mond, az megtörténik! *„…csak egy szót szólj, és meggyógyul a szolgám.”* Teljesen Jézusra, az ő akaratára, az ő szavára hagyja magát és a szolgáját. Ez a hit csodája és ereje. Ezért van élet, ezért van gyógyulás. Ebből a hitből van nekünk is életünk és a bűn betegségéből gyógyulásunk.

Szerda
Az Úr ezt kérdezte Jónástól: Igazad van-e, hogy haragszol?! Jón 4,4 (Jak 2,13; Lk 11,1–4; Fil 1,1–11) Jónásnak nincs igaza. A haragvó embernek nincs igaza. Nincs, mert az ember haragja a másik ellen irányul: nem jó, amit a másik tesz, nem jó, amit a másik mond. Nem jó, ha nem az ő akarata és érdeke érvényesül. Sokszor így haragszunk az Istenre is. Az Isten „jogtalanul” irgalmas, „jogtalanul” kegyelmes a ninivei emberekhez! Az Isten „jogtalanul” irgalmas és kegyelmes hozzánk. Nem érdemeljük meg. Nem is lehet kiérdemelni, éppen ezért kegyelem és irgalom. És milyen jó, hogy ez az Isten saját döntése alapján így van!

Csütörtök
Szenvedése után Jézus sok bizonyítékkal megmutatta az apostoloknak, hogy ő él, amikor negyven napon át megjelent előttük, és beszélt az Isten országa dolgairól. ApCsel 1,3 (Zsolt 10,17; Lk 24,/44–49/50–53; ApCsel 1,3–4/5–7/8–11, Zsolt 110) A szív gyenge, csüggedt és elkeseredett Jézus nélkül. Mert ilyenkor az ember csak maga van, és az Istennel való közösség hiányában nincs élet benne. Az apostoloknak a halálon győztes, feltámadott Jézus megjelent, így erősítette a szívüket, és élettel töltötte meg. A mi szívünket is erősíti jelenlétével az oltáriszentségben láthatóan és a hallhatóan hirdetett igéjében. Így tölt el bennünket is el nem múló élettel.

Péntek
Krisztus mondja: „Aki megtagad engem az emberek előtt, azt majd én is megtagadom mennyei Atyám előtt.” Mt 10,33 (2Krón 15,2c; Jn 18,33–38; Fil 1,12–18a) Jézus már régen vallást tett rólunk: az életét adta értünk, hogy éljünk. Most is közbenjár a mennyei Atyánál. Az életünk, örökké való létünk függ attól, hogy megvalljuk: Jézus az élet ura, mi őhozzá tartozunk. Jézus Krisztus Úr és Isten. Keresztyének ezrei adták ezért a hitvallásért az életüket. Mi megvalljuk-e az iskolában, a munkahelyen és a hétköznapok sodrásában, hogy kihez tartozunk? Ha igen, az élet a részünk!

Szombat
Jöjjön el a te országod. Mt 6,10 (Ézs 9,6; Ef 18–20/21–22/23–24; Fil 1,18b–26) Talán mindennap elmondjuk ezt az imádságot, ezt a kérést. Olyan megszokott, olyan magától értődő. Érdemes meggondolni: kérjük, hogy jöjjön el, azért, mert még nincs itt. Kérjük, hogy Isten törjön meg minden gonosz hatalmat, hozza el az újjáteremtett világban örök országát és azt, hogy mi annak a részesei legyünk; hogy országa hozzánk is eljöjjön, hogy ne maradjunk ki belőle. Ez az ő kegyelmes és jó akarata, mely éltet és erőt ad, hogy már itt, e világban vele éljünk, mint akik az ő örök országához tartoznak.

■ Isó Zoltán

HIRDETÉS

Szeretettel hívunk mindenkit a *Neuburger Madrigalchor* zenei estjére a rákoskeresztúri evangélikus templomba (Budapest XVII., Pesti út 111.) június 3-án, pénteken 19 órai kezdettel. Vezényel: *Lay Gabriella.* A belépés ingyenes, adományokat elfogadunk.

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 211226